

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

16

ЖНІЎНЯ 2016 г.

АЎТОРАК

№ 156 (28266)

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

**Як
адрамантаваць
антэну ў вёсцы
СТАР. 3**

**Моладзь
цікавіцца
выбарамі
СТАР. 4**

**Друкарскі
станок,
як у Скарыны
СТАР. 11**

ЦЫТАТА ДНЯ

**Уладзімір ЦУМАРАЎ,
старшыня Магілёўскага
гарвыканкама:**

*«Работа мясцовай
улады павінна быць
скіравана на тое,
каб забяспечыць
нармальную
жыццядзейнасць горада
і яго насельніцтва.
Для гэтага мы павінны
максімальна аператыўна
вырашаць праблемныя
пытанні гараджан.
Прычым вырашаць,
думаючы не толькі
пра сённяшні дзень,
але і пра аддаленую
перспектыву».*

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 16.08.2016 г.

Долар ЗША		1,9482 ▼
Еўра		2,1764 ▼
Рас. руб.		0,0303 ▲
Укр. грыўня		0,0777 ▼

ISSN 1990 - 763X

1 6 1 5 6 >

9 771990 763008

Макаўе на крыніцы

Фота Анатоля Кіпешчука.

Крыніца каля вёскі Гута, што ў Рагачоўскім раёне, заўсёды шанавалася мясцовымі жыхарамі як святыня, як абярэг. Асабліва ў дзень Макавея, 14 жніўня. Макаўе — так спрадвечку называлі кірмаш каля гутнянскай крыніцы, асноўным таварам

на якім быў мёд. Цяпер кірмашы і фэсты каля святога месца ўжо не ладзяцца, але па-ранейшаму жыхары Рагачоўскага і недалёкага Быхаўскага раёнаў збіраюцца, каб памаліцца і набраць гаючай вады.

СТАР. 13

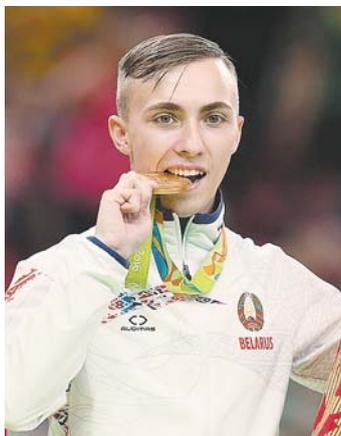

Першая. Алімпійская. Залатая

**Найвышэйшую
ўзнагароду прынёс краіне
Уладзіслаў Ганчароў**

20-гадовы ўраджэнец Віцебска стаў алімпійскім чэмпіёнам у скачках на батуте. Гэта першае беларускае «золата» ў Бразіліі і першы беларускі чэмпіён у гэтым відзе праграмы. Лік медалям нашы спартсмены адкрылі ў пятніцу.

СТАР. 7

■ Спецыяльны рэпартаж

ДЗЕ ЯБЛЫКУ ЎПАСЦІ?

Што рабіць з лішкамі ўраджаю

Дзятлаўскі раён Гродзенскай вобласці можа пахваліцца велізарнымі, некалі шчодро пладаноснымі яблыневымі садамі. Ды і цяпер здаецца, што на дрэве няма ніводнай галінкі, не занятай маленечкім яблыкам. У гэтым і ўся праблема: багаты ўраджай складаецца з агромністай колькасці не надта апетытнай дробязі, прыдатнай хіба што для закатак. Але ж не кожнай сям'і пад сілу справіцца з такім аб'ёмам варэнняў і кампотаў. Выйсце з'яўляецца само сабой: кожны дзень па вёсках раз'язджаюць прадстаўнікі мясцовага завода, што спецыялізуецца на перапрацоўцы садавіны, якія з радысцо гатовы прыняць не патрэбныя гаспадарам яблыкі. Мы высветлілі, што ўдасца набыць на атрыманыя грошы, куды яшчэ можна ўладкаваць лішкі ўраджаю і якім павінен быць сучасны сад.

Прыедуць гарантавана

На гадзінніку няма яшчэ і 8 гадзін раніцы, а ў вёсцы Малдавічы назіраецца нязвычайнае ажыўленне. То з аднаго, то з другога дома на дарогу выходзіць «разведчык» і напружана ўглядаецца ўдалеч. У гэты час іншыя члены сям'і спешна рухаюцца па садзе: у апошні момант, які (па сакрэце) і з'яўляецца найбольш прадуктыўным, яны стараюцца назбіраць яшчэ хоць трохі. «Вось гэты мяшок запоўнім і ўсё. Ну добра, гэтае дрэва паабтрэсваем — і тады ўжо сапраўды ўсё». У выніку завяршаецца працэс зборкі, толькі калі запоўненая машына ўжо збіраецца з'язджаць.

Нягледзячы на тое, што забіраюць яблыкі кожны дзень, сярод тых, хто ўдарна папрацаваў, можна заўважыць хваляванне: а раптам усё-такі падвядуць? Такое стаўленне выпрацавалася за доўгія гады, пакуль працэс прыёму не быў падпарадкаваны аніякай сістэме. Яшчэ пяць гадоў назад час і нават дзень прыходу машыны па яблыкі для жыхароў вёскі заставаўся загадкай.

СТАР. 5

У БЛІЖЭЙШЫМ ФАРМАЦЕ

Прэзідэнт мяняе стыль і тактыку рабочых паездак

Рабочыя паездкі Прэзідэнта па рэгіёнах краіны набылі новы фармат. «Больш пільна, уважліва вывучыць сітуацыю на месцах», — так патлумачыў задуму гэтых паездак сам кіраўнік дзяржавы, адзначыўшы пры гэтым, што падставай для правядзення нарад з выездам у рэгіёны служаць не нейкія надзвычайныя абставіны. «На кожным месцы мяне цікавіла тая ці іншая праблема, — сказаў Прэзідэнт. — Кантраляваць выкананне ключавых паказчыкаў эфектыўнасці работы, якія прапісаны ў «Матрыцы задач для вертыкалі ўлады», я буду пастаянна. Хачу проста папярэдзіць, нікога ні ў якім разе не запалохваючы: усе рашэнні, якія я прымаю тут на месцы, павінны няўхільна выконвацца, чаго б гэта ні каштавала — і ўраду, і губернатару, і кіраўнікам прадпрыемстваў».

Не менш важная падстава быць на месцах, паводле слоў Прэзідэнта, — кантроль за ходам работ, якія праводзяцца. «Я разумею, што кожны губернатар і старшыня райвыканкама знойдуць, што паказаць. Але калі я буду глядзець толькі на прыгожае, то ўсё, што за кадрам застаецца, можа не атрымаць свайго развіцця», — заўважыў кіраўнік дзяржавы.

Гэтыя прынцыпы Прэзідэнт агучыў падчас учарашняй рабочай паездкі ў Брэсцкую вобласць. А першай у шэрагу паездак новага фармату ў суботу стала Гродзеншчына. Аляксандр Лукашэнка пачаў рабочую паездку не з наведвання канкрэтных прадпрыемстваў, а з аналізу сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёна. Кіраўнік дзяржавы турбавала, што ў такім моцным рэгіёне, як Гродзеншчына, па выніках першага паўгоддзя не выкананы пяць з васьмі ключавых паказчыкаў эфектыўнасці працы. Падчас нарады адбылася грунтоўная і дэталёвая размова аб недапрацоўках і праблемах, якія існуюць у вобласці. Сваё бачанне сітуацыі выклалі кіраўнікі ведамстваў, вобласці і раёнаў, а таксама некаторых прадпрыемстваў, дзе маюцца пэўныя пытанні з выкананнем прагнозных паказчыкаў.

Як адзначыў на нарадзе Прэзідэнт, каб даведацца, якія праблемы існуюць у рэгіёнах, ён надавае яму перадавыя, так і адсталыя прадпрыемствы. Адрозненне кіраўнік дзяржавы наведваў стартны Ваўкавыскі завод дахавых і будаўніча-аддзелачных машын, што не было прадугледжана праграмай рабочай паездкі. На прадпрыемстве Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з турэцкім інвестарам, які хацеў бы набыць праблемны завод. Прэзідэнт паабяцаў яму падтрымку пры ўмове, што «вы за два гады прыведзеце тут усё ў парадак, паставіце высокатэхналагічнае абсталяванне і пачынаеце вырабляць экспартна арыентаваную прадукцыю». Незапланаваным стала і наведванне кіраўніком дзяржавы адной з лепшых гаспадарак рэгіёна «Хацькаўцы», у прыватнасці малочна-тварных ферм «Янава» і «Рупейкі».

На Брэсцкім правесці нараду ў Мала-рыцкім раёне, паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, вырашылі невыпадкова: гэты рэгіён у ліку адстаючых па шэрагу паказчыкаў. Прэзідэнт заўважыў, што ў цэлым у Брэсцкай вобласці не выкананы чатыры з васьмі ключавых паказчыкаў эфектыўнасці.

Падчас наведвання Мала-рыцкай райаграпрамтэхнікі, Прэзідэнт зазначыў: «Ні ў якім разе нельга разбурыць тую інфраструктуру, якая некалі была створана. Мы яе павінны адрадыць ва ўсіх раёнах». Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што такія абслуговыя арганізацыі арыентаваны не толькі на сельгаспрадпрыемствы, але і на ўвесь раён у цэлым, у тым ліку фермераў, асобных грамадзян. «Гэта ў старшыні райвыканкама павінен быць ма-

гутны сродак кіравання», — сказаў кіраўнік дзяржавы, гаворачы пра ролю райаграпрэміі. Паводле слоў Прэзідэнта, перш за ўсё ў райаграпрэміі неабходна дакладна вызначыцца з коштам тых ці іншых паслуг, каб цана была канкурэнтаздольная і прывабная для патэнцыяльных заказчыкаў. Акрамя таго, важна пашыраць іх пералік.

У час наведвання Мала-рыцкай райаграпрамтэхнікі Аляксандр Лукашэнка выказаў выгляд і ўтрыманне вытворчых памышканняў і да 1 студзеня даручыў навесці тут парадак.

У Мала-рыцкім раёне Прэзідэнт таксама наведваў сельгаспрадпрыемства «Савушкіна», дзе назіраецца абсалютна іншая карціна з пункту гледжання гаспадарлівага падыходу і арганізацыі вытворчага працэсу. Прадпрыемства працуе з прыбыткам і устойліва развіваецца. «Тут размова ішла не толькі аб рабоце гэтага паспяховага прадпрыемства, але і аб праблемных сельгасарганізацыях раёна, шляхах павышэння эфектыўнасці іх работы. Прэзідэнт падрабязна цікавіўся рознымі тэхналагічнымі працэсамі».

У час наведвання адной з ферм сельгаспрадпрыемства «Савушкіна» Аляксандру Лукашэнку падарылі карову для асабістай падобнай гаспадаркі. Прэзідэнт з удзячнасцю прыняў падарунак.

***

Падчас паездкі Прэзідэнт паразмаўляў з жыхарамі Мала-рыты. Людзей цікавілі пытанні зарплат і цэн.

«У Беларусі толькі лянныя можа не зарабіць. Мы што, ваюем, вайна ў нас ідзе або яшчэ штосьці?.. Трэба проста крыху варушыцца», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што кожнаму, перш за ўсё, неабходна разлічваць на сябе. «Вы павінны разумець, што ніхто з ніякай грошы не возьме», — сказаў ён.

Разам з тым Прэзідэнт падкрэсліў, што дзяржава заўсёды ажага падтрымку тым, каго яна сапраўды неабходна. «Дапамагачы мы будзем. Калі вы зробіце крок, мы зробім насустрач крок (я маю на ўвазе ўсю краіну). А калі вы будзеце, апусціцьшы рукі, сядзець і глядзець, што нехта вам штосьці прынясе, то, ведаеце, дапамагаюць таму, хто сам гэтага хоча», — заявіў беларускі лідар. Прэзідэнт адзначыў, што ў плане аказання дапамогі і падтрымкі ў прыватнасці ў дзяржавы шматдзетныя сем'і. «Для нас дэмаграфічная бяспека — гэта пытанне нумар адзін», — сказаў ён. Яшчэ адна катэгорыя — ваенныя. «Ваенныя трэба падтрымліваць, таму што яны не могуць зарабіць недзе на баку», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Гаворачы пра цэнавую палітыку ў краіне, Прэзідэнт заўважыў: «Галоўнае, каб не было цэнавага перакосу: калі няма магчымасці ўзяць зарплату, каб цэны ў гэты час не раслі. Калі гэта ёсць — гэта вялікі недахоп. Цэны расці не павінны цяпер, мы з вамі ўжо вызначыліся».

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што адна з самых галоўных задач для дзяржавы — забяспечыць людзей работай. «Сваё шчасце трэба шукаць на сваёй зямлі. Гэта галоўная мая задача, — упэўнены беларускі лідар. — Мы павінны зрабіць, каб і пасля нас людзі жылі нармальна і працавалі, — гэта галоўная мая задача. Не зарплаты даць, не ў калгас паехаць і нешта там зрабіць. Дзяржава павінна адказваць за дарогі, меліярацыю, ахову здароўя, адукацыю... А вось хадзіць па фермах і прадпрыемствах раскручваць — гэта не дзяржаўная функцыя. Гэта мы трапілі ў такую сітуацыю, таму даводзіцца займацца гэтымі прадпрыемствамі».

Паводле БЕЛТА.

Жніво-2016

НА ФІНІШНАЙ ПРАМОЙ

САМАЯ ВЫСОКАЯ ўРАДЖАЙНАСЦЬ — НА ГРОДЗЕНШЧЫНЕ

Уборачная кампанія падыходзіць да свайго завяршэння. Аграры краіны ўжо сабралі больш за 6,2 млн тон збожжа. Збожжавыя і зернебабовыя ў Беларусі сабраны з 82,2% плошчаў. Ураджайнасць збожжа дасягае 34,3 ц/га.

Згодна з аперацыйнай інфармацыяй Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання на 15 жніўня, лідзіруюць гаспадаркі Мінскай вобласці, дзе сабрана больш за 1,6 млн тон збожжа. На Брэсцкім на-малацілі больш за 1,1 млн тон. У Гомельскай і Гродзенскай

абласцях таксама перасягнулі паказчык у 1 млн тон збожжа.

Так, на Гомельшчыне агульны намалот збожжа ў вобласці на раницу 15 жніўня склаў 1 млн 23 тыс. тон, што амаль на 50 тыс. тон перавышае ўвесь ураджай, сабраны

летась. Чакаецца, што больш, чым летась будзе сабрана збожжа і ў большасці раёнаў. Збожжа сабралі на плошчы 325,7 тыс. га, што складае 93,6% да плана.

Цалкам завяршылі ўборку ў шасці раёнах паўднёвай і цэнтральнай частцы вобласці. Зараз тэхніка з гэтых раёнаў накіраваная да суседзяў, каб дапамагчы ім хутчэй завяршыць работы на палях. Сярэдняя ўраджайнасць збожжа па вобласці складае 31,4 ц/га, што на 2,2 ц/га вышэй за леташні ўзровень. Варта таксама адзначыць, што ў некаторых раёнах Гомельскай вобласці, а менавіта на паўднёвым усходзе, зноў адчуваўся недахоп вільгаці для нармальнага развіцця раслін. Аднак аграры Гомельшчыны ўпэўненыя, што ўжо сабрана збожжа будзе дастаткова, каб выканаць дзяржаўны і забяспечыць патрэбы жывёлагадоўлі.

Менш чым па мільёне сабралі на Магілёўшчыне і Віцебшчыне — 852,5 і 536,3 тыс. тон адпаведна. Таксама вядома, што ў цэлым гаспадаркі паставілі ў лік дзяржаўнаму 727,7 тыс. тон збожжа, або 67% да плана.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.
kryzhevich@zviazda.by

Ёсць мільён

На раницу 15 жніўня хлебарабы Гродзеншчыны намалацілі 1 028 341 тону збожжа, убраўшы 79% плошчаў.

Згодна з інфармацыяй абласнога ўпраўлення па сельскай гаспадарцы і харчаванні Гродзенскага аблвыканкама, 25 гаспадарак (у тым ліку 7 у Слоніўскім раёне, 6 — у Гродзенскім) жніво завяршылі, а многія набліжаюцца да фінішу. Па ўраджайнасці традыцыйна лідзіруе Гродзенскі раён — 60,4 цэнтнера з гектара. На Бераставіччыне на круг намалоч-

ваюць у сярэднім 51,1, у Карэліцкім раёне — 47,7 цэнтнера з гектара. Сярод гаспадарак самая ўраджайная ніва ў СВК імя В.І. Крамка Гродзенскага раёна — 93,1 цэнтнера з гектара. У сельскагаспадарчых кааператывах «Прагрэс-Верцялішкі» і «Свіслач» гэтага ж раёна ўраджайнасць складае адпаведна 83,6 і 79,5 цэнтнера з гектара. Больш за 60 цэнтнераў збожжа з гектара намалочваюць яшчэ ў дзясці гаспадарках вобласці.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@zviazda.by/

ПОСПЕХ ДЫКТУЮЦЬ ТЭХНАЛОГІІ

Старшыня Віцебскага аблвыканкама Мікалай ШАРСТНЁў павіншаваў першых «тысячнікаў» жніва. У Докшыцкім раёне на адным полі больш за 1000 тон збожжа намалацілі адразу два экіпажы.

Героямі ўрачыстасці сталі два экіпажы Докшыцкага райаграпрэміі. Самы вопытны сярод сёлетніх «тысячнікаў» — Уладзімір Лаўцэвіч.

— Для мяне гэта ўжо дваццаць сёмае жніво, — гаворыць Уладзімір Пятровіч. — Дванаццаць разоў мой актыўны ўдзел ва ўборцы быў адзначаны на рэспубліканскіх «Дажынках». Там двойчы з дасягненнямі павіншаваў асабіста Прэзідэнт. Мой уласны рэкорд — 2860 тон, якія намалаціў гадоў шэсць таму. Сёлета працуем у экіпажы з Уладзімірам Ваховічам і мяркуем, што жніво завершым у самыя кароткія тэрміны і, безумоўна, з добрай якасцю.

Маладыя «тысячнікі» — Віктар Суднік і Сяргей Каляга — адсталі ў той дзень ад экіпажа Лаўцэвіча толькі на 32 тон.

— Прачынаемся ў 5.30, а восьмай гадзіне раницы ўжо ў кабіне камбайна. У сярэднім у дзень намалот пад 70 тон. У лепшыя дні бывае і па 100. Тэхніка надзейная. Асабліва праблемных паломак няма, — расказвае старшы камбайнер Віктар Суднік.

Старшыня Віцебскага аблвыканкама Мікалай Шарстнёў уручыў «тысячнікам» плазменныя тэлевізары і мультываркі. А старшыня Докшыцкага райвыканкама Алег Пінчук — грашовыя прэміі. Губернатар пажадаў камбайнерам моцнага здароўя, добрага настрою і сіл выехаць у камандзіроўкі ў праблемныя раёны, бо амаль палова збожжавых у паўночным рэгіёне яшчэ не абмалочана.

Падчас гутаркі з кіраўніцтвам раёна і гаспадаркі губернатар адзначыў, што сёлета пераменлівае надвор'е перашкаджае. Вясна была

вельмі цяжкая. Губернатар не раз падкрэсліваў, што гарантыя добрых вынікаў — прытрымліванне тэхналогій на ўсіх этапах работы на зямлі.

Карэспандэнт «Звязды» папрасіў удакладніць: што ж трэба зрабіць, каб тэхналогіі прымяняліся паўсюль?

— Каб выконваць тэхналогію, трэба ўсё мець: тэхніку і сельгасмашыны, угнаенні, сродкі хімічнай абароны. Спецыялісты ведаюць, як і што рабіць. Але не хапае тэхнічнага забеспячэння. Перш за ўсё трэба тэхнічна пераўзброіцца. Другі момант: вобласць — зона рызыкоўнага земляробства з абмежаваным перыядам вырошчвання сельскагаспадарчых культур. Таму за вельмі кароткі час павінны зрабіць усё, што патрабуецца ад тэхналогіі, — разважае старшыня аблвыканкама.

Ён адзначыў, што летась машынны парк папоўнілі 850 трактароў айчынай вытворчасці. Гэта добрая падтрымка механізатарам.

Сёлета абласныя «Дажынкi» на Віцебшчыне пройдуць у Сенненскім раёне.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

Докшыцкі раён

Надвор'е

Лета вернецца на выхадных

А да пятніцы абавязковымі атрибутамі для выхаду на вуліцу стануць курткі і парасон. Атмасферныя фронты будуць прыносіць з паўночнага захаду халаднаватае даждлівае надвор'е. Пра гэта паведамлілі ў Белгідраметцэнтры.

Сёння на большай частцы тэрыторыі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Слупкі тэрмометраў пакажуць у разгар дня ўсяго 14-19 градусаў цяпла, і толькі па поўдні чакаецца да плюс 22.

У сераду і чацвер удзень пацяплее прыкладна на 1-2 градусы. А вось ночы чакаюцца

ўжо халаднаватыя — усяго ад 6 да 13 цяпла. Кароткачасовыя дажджы прагназуюцца паранейшаму на большай частцы краіны.

Па папярэдніх разліках, з пятніцы ў Беларусь вернецца лета. Атмасферны ціск падрасце, а дажджоў стане прыкметна менш. Услед за гэтым пацяплее і ўдзень: сіноптыкі прагназуюць ад плюс 20 па поўначы да плюс 29 на поўдні. На выхадных слупок тэрмометра ў Брэсцкай і Гомельскай абласцях прыойдзе 30-градусную адзнаку.

Валяр'ян ШКЛЕННІК. schklennik@zviazda.by

■ Парламенцкі дзённік

Галоўнае — узаемны давер

Старшыня Палаты прадстаўнікоў сустрэўся са Спецкаардынатарам АБСЕ на парламенцкіх выбарах у нашай краіне

Важна, каб усё праходзіла ў ключы даверу, узаемапаразумення. На гэтым зрабіў акцэнт Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, падчас размовы з Кентам ХАРСТЭДАМ, намеснікам старшыні Парламенцкай асамблеі Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе, спецыяльным каардынатарам АБСЕ на парламенцкіх выбарах у Беларусі.

— Ужо амаль 25 гадоў як Беларусь з'яўляецца паўнапраўным членам Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе, — адзначаў Уладзімір Андрэйчанка напачатку сустрэчы. — Наша краіна працавала вельмі ініцыятыўна і зрабіла вялікі ўнёсак у справу ўмацавання агульнаеўрапейскага супрацоўніцтва, у справу бяспекі. Актыўна працавалі беларускія дэпутаты — асабліва на працягу апошніх гадоў. Ініцыяваны шэраг рэзалюцый, якія былі прыняты на сесіях Парламенцкай асамблеі АБСЕ.

ФОТА БЕЛТА.

Спікер ніжняй палаты звярнуў увагу на той факт, што прадуктыўнай для Беларусі была апошняя сесія ПА АБСЕ, якая праходзіла ў Грузіі. Тады пастаянным камітэтам Парламенцкай асамблеі аднагалосна было прынята рашэнне аб правядзенні 26-й сесіі ПА АБСЕ ў Мінску ў наступным годзе — з 5 па 9 ліпеня. Уладзімір Андрэйчанка запэўніў, што беларускі бок зробіць усё неабходнае, каб гэтая сесія прайшла на годным узроўні.

Гаворачы пра ход парламенцкай выбарчай кампаніі ў нашай краіне, Уладзімір Андрэйчанка паведаміў, што тыдзень таму ён сустрэўся з папярэдняй місіяй назіральнікаў ад Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы.

— Мы дамовіліся паслядоўна рухацца насустрач адзін аднаму, абмярковаць тэмы пытанні, праблемы, што ўзнікаюць, — сказаў спікер ніжняй палаты парламента. — Самае галоўнае, каб усё гэта праходзіла ў ключы даверу, узаемапаразумення.

Старшыня Палаты прадстаўнікоў нагадаў, што ўжо пачаўся агітацыйны перыяд выбарчай кампаніі.

— Думаю, што канкурэнцыя ў нас будзе праходзіць вельмі сур'езная, і, відаць, прынцыпова важна, каб палітычная канкурэнцыя праходзіла ў рамках нашага заканадаўства, каб яна праходзіла канструктыўна, — заявіў ён. — Нельга дапусціць, каб падваргаліся сумненням такія каштоўнасці, як мір, парадак, законнасць. Думаю, што гэта павінна стаць аксіёмай для ўсіх удзельнікаў выбарчага працэсу, бо вынік безадказнасці ў палітыцы мы бачым на прыкладах асобных краін.

Кент Харстэд прызнаўся, што яму камфортна знаходзіцца ў Беларусі.

— Тут прыемная атмасфера, нам заўсёды прыемна працаваць з вашымі калегамі, — сказаў ён. — Летась я знаходзіўся тут у ролі каардынатора, назіраючы за прэзідэнцкімі выбарамі. Гэта вельмі незвычайная з'ява, калі адзін і той жа чалавек з'яўляецца спецыяльным каардынатарам на другіх выбарах запар у адной краіне на працяг аднаго года. Лічу, што, хутчэй за ўсё, гэта ўнікальная падзея, калі адзін чалавек мае такую магчымасць. Я рады, што быў назначаны на гэтую ролю, і думаю, што апраўдаю спадзяванні.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

■ Рэпарцёр атрымаў заданне...

АДРАМАНТАВАЦЬ АНТЭНУ Ў ВЁСЦЫ ПАСЛЯ ТАГО, ЯК ЯЕ ПАШКОДЗІЛА НАВАЛЬНІЦАЙ

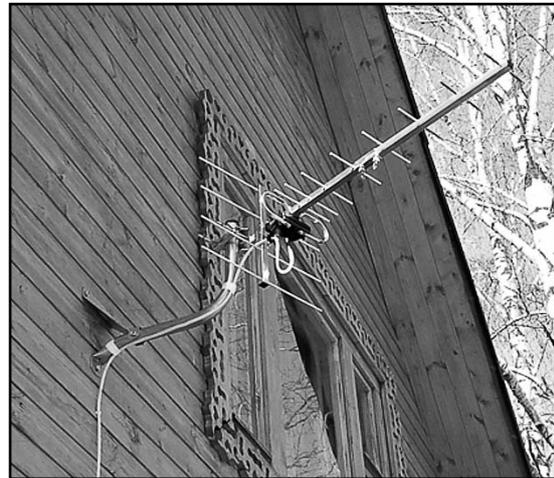
Дача, як вядома, тое месца, дзе дажываюць свой век старыя рэчы. Вось і наш добры яшчэ тэлевізар «Віцязь» амаль два гады таму пераасціўся ў вясковы дом, які набылі ў якасці дачы ў Камянецкім раёне. А пасля пераходу на лічбавае тэлевяшчанне, давалося набываць прыстаўку да тэлевізара. Так, дарэчы, зрабілі амаль усе суседзі, пастаяннымі жыхары вёскі. Яны ж і паралі звярнуцца да тэлевізійнага майстра, які працуе ў Высокім, бліжэйшым горадзе, што раней быў раённым цэнтрам.

Майстар прыехаў па выкліку даволі аператыўна, праз дзень ці два. Ён меў пры сабе ўсё неабходны набор апаратуры, прывёз сваю прыстаўку з блокам сілкавання і пультам. Літаральна праз паўгадзіны лічбавае вяшчанне было настроена. Акрамя асноўных нашых каналаў, стала магчыма выбіраць для прагляду з двух дзясяткаў каналаў польскага тэлебачання. Мяжа з суседняй краінай праходзіць на адлегласці менш за дзесяць кіламетраў, таму нашы прыёмнікі з лёгкасцю ловяць іх трансляцыю.

Летась усё было добра, але ў канцы восені пачаліся нейкія непаладкі з тэлебачаннем. Тэлевізар уключаўся, што называецца, праз раз. Зімой мы ў вёску не ездзілі, а вясной успомнілі пра тэлебачанне, вырашылі адрамантаваць. Сусед падказаў, што, магчыма, трэба замяніць блок сілкавання антэны. У яго так было пасля адной з навальніц. Замена невялікай дэталі коштам у 40 тысяч старых рублёў дала, што называецца, станоўчы эфект. Па вечарах мы маглі глядзець навіны і іншыя тэлеперадачы. Але нядоўга. У адзін з прыездаў тэлевізар, што называецца, адмовіўся працаваць, і пры ўключэнні на ім з'яўлялася дзяжурная таблічка са словамі «Нет сигнала». Наш тэлевізар спрабавалі настроіць сябры, суседзі, якія лічаць сябе хоць колькінебудзь знаўцамі, але разводзілі рукамі. «Няма сігнала і не будзе», — пажартаваў муж і наступным разам прыхапіў з сабой на дачу некалькі кніг.

Я паспрабавала патэлефанаваць майстру, які працаваў у нас і пакінуў свае рэквізіты. Гэтым разам ён быў не такі прыветлівы, як упершыню. Сказаў, што па выкліку не паедзе, бо яму гэта невыгадна: «Магчыма, у вас збілася настройка прыстаўкі, там усяго работы — націснуць на дзве кнопкі. Взяце самі ў Высокае, тут і пагляджу. А калі справа ў антэне, то антэнамі я не займаюся». Я паспрабавала націснуць на святломасць, папытаць, што рабіць, калі такая праблема ўзнікне ў пенсіянера, які не мае транспарту. Але прыватны прадпрымальнік слухаць мае сацыяльныя разважанні не стаў, паклаў трубку.

Тады мы вырашылі забраць прыстаўку ў Брэст, паказаць у тэлевізійнай майстэрні. Добразычлівая дзяўчына па тэлефоне падрабязна расказала пра тарыфы іх паслуг: 150 тысяч за дыягнастыку, калі спатрэбіцца замена дэталей, яшчэ тысяч сто (старымі грашыма). Тады ўжо падумвалі, што не варта траціцца на ремонт,

лепш набыць новую. Але муж усё-такі аднёс прыстаўку па ўказаным адрасе. Майстар уключыў прыбор у разетку і ўсімнуўся: «Яна ў вас поўнаасцю спраўная, рамантаваць тут няма чаго, праверце антэну».

Прыехалі зноў у вёску са сваёй прыстаўкай, а звяртацца з нагоды антэны тут няма да каго. Тэлевізійны майстар сказаў пра гэта яшчэ раней. Трэба было думаць, дзе набываць новую антэну, як яе ўстанаўліваць. Цікава, што «талеркі», якія тырчаць са сцен многіх вясковых дамоў, беларускія каналы не ловяць. Пра гэта паведамілі суседзі. І адзін з іх выказаў прапанову звярнуцца да ўмельца, які жыве ў суседняй вёсцы.

Анатоль Паўлавіч ведае ўся акруга. Раней ён працаваў электрыкам, а пасля выхаду на пенсію займаецца толькі сваім агародам ды хатняй гаспадаркай. Але ўсе, у каго здараецца паломка ўласнага аўтамабіля, пральнай машыны ці халадзільніка, абавязкова ідуць да Паўлавіча, бо ён умее ўсё. Анатоль Паўлавіч прыбыў праз гадзіну на сваім матацыкле. Ён папрасіў вялікую лесвіцу, забраўся наверх, зняў замацаваную на жардзіне антэну і канстатаваў: ад навальніцы згарэла плата. У яго шэрым чамаданчыку такая дэталёвая знайшлася, і Анатоль Паўлавіч яе паспяхова замяніў. Праз нейкія паўгадзіны на тэлепрыёмніку паявіўся сігнал і сталі мільгаць каналы.

Такім чынам нам давалося заплаціць за плату і прыплюсаваць невялікі ганарар майстру, суму якога ён ніколі не называе сам, маўляў, дасце, колькі палічыце патрэбным. І вельмі шкада, што васьць такіх вясковых ўмельцаў, людзі з галавой і залатымі рукамі, не становяцца прадпрымальнікамі, не рэкламуюць свае паслугі і не аказваюць іх. Таму што бытавому абслугоўванню невялічкага гарадка Высокае вельмі не хапае здаровай канкурэнцыі.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «АСБ Беларусбанк» информирует вкладчиков об изменении процентных ставок по срочным банковским вкладам в белорусских рублях

С 17.09.2016 устанавливается по ранее открытым срочным банковским вкладам в белорусских рублях:

- «Премияльно-накопительный «Детский», открытым до 13.11.2015, ставка основных процентов в размере 15,5% годовых;
- Накопительный (накопительный вклад в национальной валюте с ежемесячной капитализацией; накопительный вклад в белорусских рублях; срочный банковский накопительный вклад в белорусских рублях, а также накопительные вклады, введенные согласно Приказу Государственного банка СССР от 29.03.1990 №30 «О введении новых видов вкладов в учреждения Сбербанканого банка СССР»), процентная ставка в размере 16% годовых;

Установленный размер процентов применяется только к вышеуказанным срочным банковским вкладам, по которым не нарушена срочность и автоматическое перезаключение которых на новый срок произошло до 01.04.2016.

С 17.09.2016 устанавливается по ранее открытым срочным банковским вкладам в белорусских рублях:

- «Четыре сезона», ставка основных процентов в размере 12% годовых;
- «Классик безотзывный Новый», процентные ставки в следующих размерах:

на срок 6 месяцев — 17% годовых;
на срок 9 месяцев — 18,5% годовых.

Установленный размер процентов применяется к вышеуказанным срочным банковским вкладам, по которым не нарушена срочность.

С 17.09.2016 устанавливается по действующим срочным банковским вкладам в белорусских рублях «Интернет-депозит – Тренд»:

- открытым до 13.11.2015 — ставка основных процентов при фактическом ежедневном остатке вклада до 2000,00 рублей (включительно) в размере:
- 14,5% годовых по вкладам со сроком хранения 12 месяцев;
- 15,5% годовых по вкладам со сроком хранения 18, 24 и 36 месяцев;
- открытым до 13.11.2015 — ставка основных процентов при фактическом ежедневном остатке вклада свыше 2000,00 рублей в размере:
- 15% годовых по вкладам со сроком хранения 12 месяцев;
- 16% годовых по вкладам со сроком хранения 18, 24 и 36 месяцев.
- открытым до 17.08.2016 — процентная ставка при фактическом ежедневном остатке вклада до 2000,00 рублей (включительно) в размере:
- 14% годовых по вкладам со сроком хранения 3 месяца;

Подробности по телефону 147, на корпоративном сайте и в отделениях «Беларусбанка»

Сохранность и возврат вкладов гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь.

УНП 100325912.

Процентная ставка по вкладам (депозитам) может быть изменена банком в одностороннем порядке в соответствии с договорами банковских вкладов (депозитов)

- 15% годовых по вкладам со сроком хранения 6 месяцев;
- открытым до 17.08.2016 — процентная ставка при фактическом ежедневном остатке вклада свыше 2000,00 рублей в размере:
- 14,5% годовых по вкладам со сроком хранения 3 месяца;
- 15,5% годовых по вкладам со сроком хранения 6 месяцев;
- открытым с 13.11.2015 до 01.04.2016 — процентная ставка при фактическом ежедневном остатке вклада до 2000,00 рублей (включительно) в размере:
- 15,5% годовых по вкладам со сроком хранения 12 месяцев;
- открытым с 13.11.2015 до 01.04.2016 процентная ставка при фактическом ежедневном остатке вклада свыше 2000,00 рублей в размере:
- 16% годовых по вкладам со сроком хранения 12 месяцев.

С 17.09.2016 устанавливается по действующим срочным банковским вкладам в белорусских рублях «Интернет-депозит – Презент», открытым до 17.08.2016 процентная ставка в размере 15,5% годовых.

С 17.09.2016 устанавливаются по действующим срочным банковским вкладам в белорусских рублях, открытым до 17.08.2016, процентные ставки в следующих размерах:

- «Классик Отзывный до года»: на срок 185 дней — 14,5% годовых.
- «Классик Безотзывный до года»: на срок 6 месяцев — 17% годовых; на срок 9 месяцев — 18,5% годовых.
- «Классик Безотзывный свыше года»: на срок 18 месяцев — 20% годовых; на срок 24 месяца — 20,5% годовых.
- «Свободный выбор»: на срок 11 месяцев — 18,5% годовых; на срок 24 месяца — 20,5% годовых.

Установленный размер процентов применяется к вышеуказанным срочным банковским вкладам, по которым не нарушена срочность.

С 17.09.2016 устанавливаются по действующим срочным банковским вкладам в белорусских рублях, открытым до 17.08.2016, процентные ставки в следующих размерах:

- «Классик Почтовый Отзывный» — 16% годовых.
- «Классик Почтовый Безотзывный» — 20,5% годовых.

Установленный размер процентов применяется к вышеуказанным срочным банковским вкладам, по которым не нарушена срочность.

■ На слуху

ПУШЧАНСКИ ЗУБР КІРУЕЦЦА ВА УКРАЇНУ?

У Кобрынскім раёне ўжо два тыдні блукае адзінока зубр. Яго бачылі на тэрыторыі гаспадарак «Астро-мічы», «Стрыгава», «Гарадзец-Агра». Науче звер, як правіла, у лесе, а днём выходзіць пахарчавання, а таксама падыходзіць блізка да статкаў кароў.

Паводле апошняй інфармацыі, зубр рухаецца па поўдзень. У мінулыя выхадныя ляснога волата каля вёскі Павіцце бачыла землеўпарадкавальнік Дзвінскага сельвыканкама Святлана ТРУБЧЫК.

— Я стаяла за дваццаць метраў ад яго, фатаграфавала на сваю камеру, — расказала Святлана Іванаўна. — Мае аднавяскоўцы выказвалі асцярогу, што звер можа быць шалёны. Але яго паводзіны кажуць пра адваротнае. Ён стаяў і спакойна еў салому, якую нядаўна сабралі ў рулонны цюк. Потым павярнуўся і пайшоў у бок лесу. Расказваюць, што ў іншых мясцовасцях зубр прычыніў шкоду, напрыклад, парваў электрапастух. У нас ён нічога дрэннага не зрабіў. І людзі назіраюць за ім як за экзатычнай жывёлай. А днём раней яго бачылі ў Лелікаве, гэта ўжо на самай мяжы з Украінай. Магчыма, зубр сабраўся туды.

Намеснік начальніка Брэсцкай абласной інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Сяргей ШТЫК сказаў, што не варта падыходзіць да зубра на адлегласць 20 метраў. Лепей усё ж не спакушацца на цікавае сэлфі, а адагнаць звер моцнымі гукамі, падыдзе сігнал аўтамабіля. Гэта дзікі звер, нельга прадбачыць, што яму прыйдзе ў галаву. У зубра, па ўсёй верагоднасці, гон — ён блукае ў пошуках новага месца жыхарства. Вядома, што пушча перанаселеная зубрамі. І некаторыя асобіны сыходзяць у іншыя мясцовасці.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

■ Меркаванне

ВЫБАРШЧЫКАМ ПАТРЭБНЫ «ЛІКБЕЗ»

Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне «Белая Русь» сёння, мабыць, самая дасведчаная арганізацыя ў пытаннях удзелу ў выбарчых кампаніях. На яе рахунку парламенцкія выбары 2008/2012 гадоў, выбары дэпутатаў мясцовых Саветаў 2010-га і 2014 гадоў, выбары Прэзідэнта ў 2010-м і 2015 гадах. Не стаў выключэннем удзел членаў грамадскага аб'яднання ў сёлетніх выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Намеснік старшыні «Белай Русі» Аляксандр ШАЦЬКО расказаў карэспандэнту «Звязды» падрабязней пра асаблівасці цяперашняй выбарчай кампаніі.

— У чым, на ваш погляд, заключаецца галоўнае адрозненне гэтай выбарчай кампаніі ад папярэдніх парламенцкіх выбараў?

— Асноўная адметная рыса — гэта слабая актыўнасць выбаршчыкаў на дадзеным этапе выбараў. Відаць, гэта звязана з тымі працэсамі, якія адбываюцца ў грамадстве, эканоміцы. Варта таксама не забываць што зараз яшчэ сезон летніх адпачынкаў. Усе гэтыя моманты негатыўна ўплываюць на актыўнасць людзей.

Трэба таксама адзначыць, што некаторым нашым грамадзянам усё яшчэ патрэбны юрыдычны «лікбез», які дазволіў бы лепш зразумець дзейнасць Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Парламент — гэта найвышэйшая ступень дэпутацтва ў краіне. Мэты і задачы парламента — не прыбіраць двары і ўпарадкоўваць дарогі, з гэтым мусяць спраўляцца прадстаўнікі мясцовых выканкамаў. Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў павінны займацца законатворчасцю на больш высокім узроўні. Яны таксама валодаюць прадстаўнічымі функцыямі, вызначаюць месца краіны на міжнароднай арэне. Грамадзяне павінны разумець тое, куды яны абіраюць сваіх дэпутатаў і з якой мэтай. Мы стараемся гэта данесці да людзей праз свае мерапрыемствы.

Мы назіраем за развіццём сітуацыі. Можна адзначыць, што ў перыяд дадзенай выбарчай кампаніі некаторыя выбаршчыкі лічаць, што ў парламенце робіцца не так шмат з таго, што яны б хацелі. У буйных гарадах гэта менш прыкметна, чым у невялікіх. Крызіс адбіўся на ўсіх, і колькасць фінансаў, якія выдзяляюцца на сацыяльныя праекты і многае іншае, скарацілася.

У некаторых сферах зменшыўся аб'ём дзяржпадатрымкі. Цэны на прадукты харчавання і шэраг паслуг не стаяць на месцы. Усе гэтыя фактары таксама ўскладняюць працу ў працэсе выбарчай кампаніі.

— У сувязі з пасіўнасцю выбаршчыкаў як вы плануеце прыцягнуць увагу да кандыдатаў, якіх падтрымліваеце?

— Нас сёння 164 тысячы чалавек, і ў нас ёсць вопыт палітычнай работы. Гэтыя выбары для нас ужо не першыя, і мы ўлічваем негатыўны вопыт перадвыбарчых кампаній папярэдніх гадоў. Мы шмат займаліся маніторынгам, навучаннем нашых актывістаў. І назіральнікі, і тыя, хто будучы агітаваць на пікетах, атрымліваюць вялікую колькасць інфармацыі пра сітуацыю ў краіне, юрыдычныя асновы. Нашы актывы падрыхтаваны і могуць данесці да выбаршчыка ўсю неабходную інфармацыю.

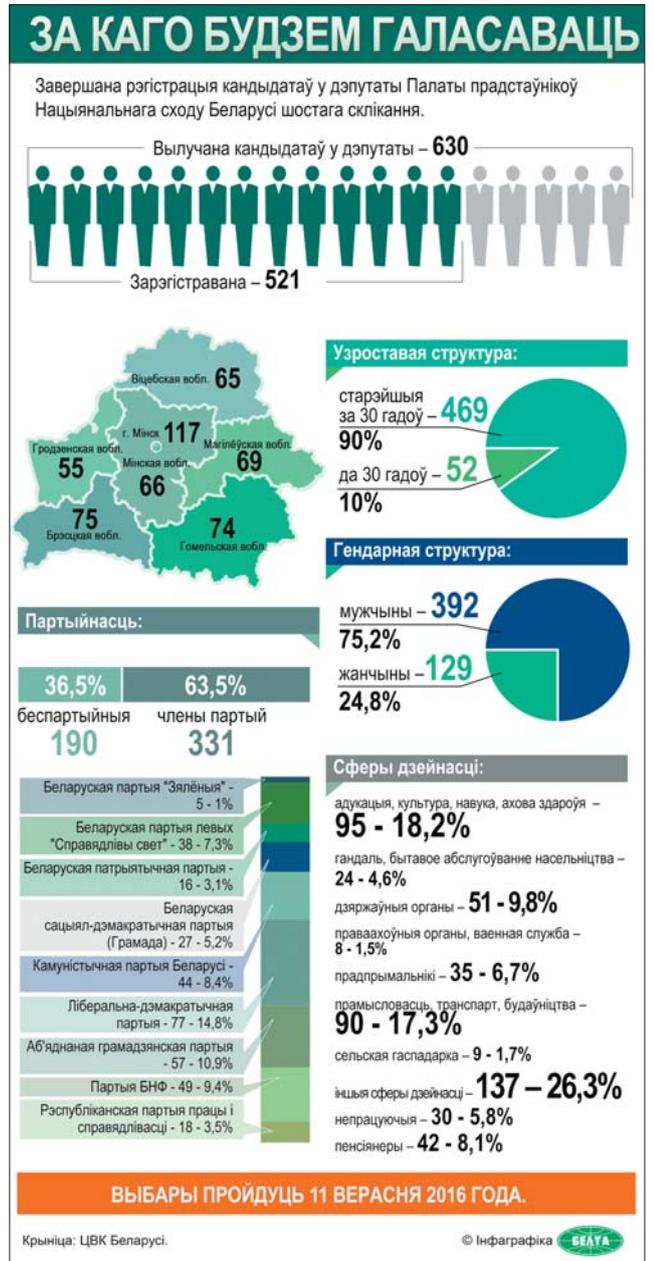
— На якую ўзроставую групу выбаршчыкаў вы арыентуецеся ў працэсе агітацыі?

— Мы свае сілы накіроўваем на выбаршчыкаў ад 30 гадоў. Але добра працуем і з моладдзю. У нас ёсць нямала арганізацый сярэд студэнтаў. Ёсць і аналітычныя групы, якія складаюцца з маладых людзей. Мы лічым, што моладзь трэба навучаць, рабіць з яе кадравы патэнцыял. З ёй мы працуем на працягу ўсяго года. Нават праводзім сумесныя мерапрыемствы з ветэранамі.

— Ці часцей грамадзяне сталі звяртацца ў прыёмныя «Белай Русі» ў працэсе выбарчай кампаніі?

— Нашы прыёмныя працуюць заўсёды. Аднак у працэсе выбарчай кампаніі яны наведваюцца больш актыўна. Людзі пачынаюць часцей суды прыходзіць, прычым у большасці сваёй для таго, каб параіцца ці пачуць меркаванне па якім-небудзь пытанні. Кожны раз да нас прыходзіць каля дзясятка чалавек, каб атрымаць неабходную інфармацыю. Прычым прыязджаюць людзі з усёй Беларусі — не з самых абласных цэнтраў, дзе таксама ёсць прыёмныя, а з невялікіх гарадоў. Мы ім максімальна дапамагам, тым самым стараемся падтрымліваць імідж нашага грамадскага аб'яднання ў плане вырашэння праблем.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. Kryzhevich@zviazda.by

■ Даследаванні

Сучасная моладзь цікавіцца палітыкай

Большасць моладзі лічыць, што галасаваць на выбарах — гэта іх грамадзянскі абавязак. Да такой высновы прыйшлі спецыялісты сацыялагічнай службы БРСМ. Даследаванне праводзілася да 12 жніўня і паказала, што сучасная моладзь цікавіцца палітыкай.

— Гэта сведчыць пра тое, што маладыя грамадзяне Беларусі бачаць свой голас як адзін з патрэбных краіне, — каментуе лічбы каардынатар работ у інтэрнэт-прасторы і па сацыяльных даследаваннях БРСМ Аляксей ВІННІК. — Мы таксама праводзілі даследаванні па палітычных партыях, якіх у нашай краіне 15 афіцыйна зарэгістраваных. Яны не вельмі актыўныя, таму нельга асацыяваць моладзь з той ці іншай палітычнай суполкай. Зацікаўленасць маладых людзей кожнай з іх даволі малая. Аднак некаторыя партыі застаюцца на слыху: большасць апытаных дакладна ведаюць пра Камуністычную партыю Беларусі і пра Ліберальна-дэмакратычную. Але літаральна толькі 2-3 чалавекі ўспомнілі іншыя палітычныя аб'яднанні. Пры гэтым 94,1% апытаных казалі, што не з'яўляюцца членам ні адной партыі... Яшчэ падобнае сацыялагічнае даследаванне па грамадскіх аб'яднаннях з прыцягненнем больш шырокага ўзроставага дыяпазону паказала: практычна ўсе апытаныя ўваходзілі ў тую ці іншую грамадскую арганізацыю. Гэта сведчыць пра тое, што дзейнасць арганізацый больш адпавядае мэтам людзей. Ва ўваходзе ў палітычныя партыі альбо не бачаць сэнсу, альбо не падзяляюць іх мэты і задач.

Вынікі даследаванняў у выглядзе інфраграфікі з'яўляюцца ў афіцыйных групах БРСМ у сацыяльных сетках. Кожны тыдзень праводзяцца інтэрнэт-апытанні. У Саюза моладзі каля 500 суполак ва «УКантакце», каля 100 блогаў у «Твітэры» і столькі ж у «Фэйсбуку». Зараз развіваецца іх прысутнасць у «Інстаграме» і новых сацыяльных сетках.

— Важна данесці правільную інфармацыю пра выбары да моладзі, якая падпісана на гэтыя групы, праглядае стужку, пастаянна перапісваецца, — працягвае Аляксей Віннік. — Для нас задача, у першую чаргу, стаіць у тым, каб юнакі і дзяўчаты прыйшлі на выбары. Мы праводзім шэраг інтэрнэт-акцый. Найперш гэта інфармаванне праз сацыяльныя сеткі з хэштэгам #выборы2016 #Беларусь. Яшчэ мы праводзім акцыі, якія дазваляюць расказаць пра сацыяльна-эканамічныя дасягненні Беларусі за перыяд працы парламента гэтага склікання. Праект мы сімвалічна назвалі «Яскравая Беларусь». Кожны ахвотны можа з выкарыстаннем хэштэга выклаці фатаграфію, дзе ён насупраць знамава аб'екта або прадпрыемства ў сваім горадзе, якім ён сапраўды ганарыцца. Размясціць здымак можна з подпісам, альбо цяпер маладыя людзі цікава фатаграфуюцца з плакатамі: надпіс ці малюнак можна зрабіць на аркушы А4, каб не тлумачыць інфармацыю ў каментарыі.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

■ Паралелі

ХУТЧЭЙ, ВЫШЭЙ, МАЦНЕЙ

Як вядома, са старажытных часоў усталёвалася адно з галоўных спартыўных правілаў: калі пачынаюцца Алімпійскія гульні, то мусяць прыпыняцца ўсе войны. Праз гэтае правіла алімпійскі рух давай чалавецтву надзею на мір, магчымасць пераасэнсаваць канфлікты паміж народамі, пазбегнуць новых ахвяр.

На жаль, у нашы дні гэта правіла выглядае як нейкі атавізм ці казка з далёкіх часоў. Нікога ўжо і не здзіўляе, што падчас чарговай Алімпіяды ў свеце няспынна працягваюцца крывавае войны, нават узрастаюць іх маштаб і інтэнсіўнасць. Сёння вядучыя інфармацыйныя агенствы свету падаюць адно за другім то апошнія навіны са спартыўных пляцовак Рыа-дэ-Жанейра, то жудасныя паведамленні з гарачых кропак планеты.

Да бясконцых кадраў разбурэнняў і чалавечай пакуты з Блізкага Усходу, дзе сёння ўсе ваююць супраць усіх, мы ўжо нават і прызвычаліся. Хаця, здавалася б, як да такога ўвогуле можна прызвычаіцца? Але ж адначасова ўсё больш трывожныя навіны прыходзяць з Данбаса. Там мы якраз ужо было пачалі прызвычаіцца (ці проста так нам вельмі хацелася думаць) да хай сабе хісткага, але ж перамір'я. Пасля Мінскіх пагадненняў, падпісаных у беларускай сталіцы ў лютым 2015 года, дыпламаты і эксперты прыкладалі велізарныя намаганні, каб перавесці канфлікт у стабільна замарожаны стан і пасля ўжо рухацца ў бок яго ўрэгулявання і, дай Бог, вырашэння.

А тут пачынаецца Алімпіяда — і мы зноў назіраем аднаўленне баёў і ўзаемныя пагрозы бакоў, Кіева і ДНР з ЛНР, перайсці да паўнамаштабных баявых дзеянняў. Да таго ж, у больш шырокім кантэксце украінска-расійскага канфлікту пачынаецца новае абвастрэнне праз апошнія падзеі ў Крыме: Масква абвінаваціла Міністэрства абароны Украіны ў падрыхтоўцы тэрарыстычных акцый на паўвостраве і заявіла пра чалавечыя страты падчас спецаперацый супраць дыверсантаў. Што і як адбылося насамрэч, пакуль незразумела, але замалёўка для

алімпійскага сезона яшчэ больш непрыемная.

У такіх міжнародных трэндаў ужо, на жаль, не першы год ёсць свой сімвал: падзеі Абхазіі і Паўднёвай Асецыі 2008 года. Тады, як і зараз, толькі распачаліся Алімпійскія гульні і гледачы з усяго свету атрымалі асалоду ад прыгожай цырымоніі іх адкрыцця і параду міру ў Пекіне з удзелам лепшых спартсменаў, — на Каўказе выбухнула. Актыўныя баявыя дзеянні тады цягнуліся толькі пяць дзён, але ж паказальны і сімвалічны сам факт.

Вайна, на жаль, зноў становіцца штодзённай часткай сучасных міжнародных адносінаў, хаця некалі здавалася, што пасля жудасных трагедый мінулага стагоддзя гэтая з'ява будзе пакрысе сыходзіць на перыферыю чалавечых стасункаў, стане абсалютным выключэннем з усіх правіл. Тым больш на еўрапейскім кантыненте.

Невядома, ці дойдзе чалавецтва калі-небудзь да такога ўзроўню развіцця, калі гуманістычныя каштоўнасці зрабяць войны і асобныя ўзброеныя канфлікты немагчымымі. Але, на жаль, дакладна зразумела, што сёння трэнд развіцця ідзе хутчэй у адваротным кірунку. І можна доўга абурацца з гэтай нагоды, абвінавачваць вялікія дзяржавы, ААН ці яшчэ каго, але, на жаль, міжнародная рэчаіснасць ад гэтага не зменіцца.

Бадай, самае важнае, што ў гэтай складанай і вельмі небяспечнай сусветнай рэчаіснасці застаецца рабіць невялікім краінам, у тым ліку і Беларусі, — гэта быць рэалістамі.

Як бы банальна гэта ні гучала, але ж у выніку заўсёды выйграюць тыя краіны, чый нацыянальны інтэлект аказваецца вышэйшы, чым у знешнепалітычных партнёраў і канкурэнтаў. А для маленькай краіны інтэлект, прафесіяналізм і прагматызм — гэта ўвогуле адзіныя рэсурсы, на якія можна абперціся ў часы глабальных выклікаў. Ды і ў штодзённым жыцці для невялікай і беднай на прыродныя выкапні краіны гэта адзіны фактар уласнай бяспекі і канкурэнтаздольнасці.

Іншымі словамі, трэба жыць згодна з добра вядомым алімпійскім дэвізам:

«Citius, Altius, Fortius!» («Хутчэй, вышэй, мацней!»). Можна нават сказаць, што алімпійцам у сённяшніх умовах мусіць стаць амаль кожны — на сваім працоўным і грамадскім месцы. Менеджар прадпрыемства, які кожную секунду павінен думаць пра тое, як зрабіць сваю прадукцыю самай канкурэнтаздольнай, а не пра тое, як выцягнуць з дзяржаўнага бюджэту паболей субсідый. Чыноўнік, які мусіць пастаянна ствараць найлепшыя і сучасныя ўмовы для працы нашых бізнесменаў, стартапаў і даўно існуючых прадпрыемстваў, прыцягнення ўнутраных і знешніх інвестыцый. Інтэлектуал і аналітык, які ў сваёй працы і парадах ураду ці грамадства абавязаныя трымацца далёка ад рознага кшталту канспіралогіі і зашоранасці. Патрэбны вынік.

Як бы банальна гэта ні гучала, але ж у выніку заўсёды выйграюць тыя краіны, чый нацыянальны інтэлект аказваецца вышэйшы, чым у знешнепалітычных партнёраў і канкурэнтаў.

Асаблівае месца тут мусіць належыць і парламента, які павінен быць цэнтрам інтэлектуальнай і экспертнай дыскусіі ў краіне. Сёлетняя кампанія па выбарах яго будучы дэпутатаў якраз у самым разгары. Але пакуль, на жаль, асабліва не бачна напружанай барацьбы ідэй і праграм кандыдатаў, а таксама палітычных партый, якія шмат хто з іх прадстаўляе. Зноў больш увагі амаль з усіх бакоў надаецца працэдурным спрэчкам, а не канкурэнцыі мадэляў развіцця краіны і яе рэгіёнаў.

Будзем спадзявацца, што характар парламенцкай кампаніі зменіцца цяпер пасля афіцыйнага пачатку стадыі агітацыі. І што кандыдаты на дэпутацкія крэслы, як і спартсмены, будучы займацца ў гэтыя няпростыя часы не фармалізмам ці папулізмам, а арыентавацца на галоўны прафесійны стандарт — хутчэй, вышэй, мацней!

Яўген ПРЭЙГЕРМАН

ДЗЕ ЯБЛЫКУ ЁПАСЦІ?

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Інфармацыя пра гэта перадавалася ў выглядзе меркаванняў і чутак, а самай надзейнай крыніцай яе атрымання быў «ганец», адпраўлены ў суседнюю вёску даведацца, ці прыйшла доўгачаканая машына. Толькі гучны сігнал, які абвясчаў аб тым, што яна на месцы, мог прымусіць усхваляваных людзей крыху супакоіцца.

Цяпер усё кардынальна змянілася: кожны дзень (без выхадных) завод накіроўвае 5 машын у аб'езд па навакольных вёсках. Можна загадзя патэлефанаваць і дамовіцца аб канкрэтным часе прыезду, а можна па звычцы проста чакаць. Але перажываць ужо дакладна не трэба: калі вы сабралі яблыкі, у вас іх абавязкова прымусіць.

Цана ім — тры капейкі

Яўген працуе вадзіцелем на заводзе ўжо шосты год, таму ў вёсках яго добра ведаюць і прымаюць за «свайго». «Максімальна за дзень можна зрабіць тры рэйсы па 5 тон. Гэта крыху больш, чым павінна лезці ў машыну, але вы самі разумееце... Наш заробак на-

праму залежыць ад колькасці сабраных яблыкаў: 2 рублі за тону, тарыф не павышаўся ўжо гады чатыры, — з усмешкай распавядае мужчына. — А вось на яблыкі цана істотна змянілася і не на карысць тых, хто яшчэ хоча іх здаваць. Калі летась мы прымалі іх па 600—700 рублёў (6—7 капеек), то цяпер гэта — 3 капейкі за кілаграм».

Даведаўшыся 1 жніўня, калі пачаўся сезон нарыхтоўкі яблыкаў, пра тое, што іх будзь прымаць практычна за бясцэннак, уладальнікі садоў былі шакаваныя. Многія нават вырашылі адкласці здачу, у надзеі дачакацца павышэння цаны. Але, як толькі суседзі прыняліся за работу, усе жыхары вёскі пачалі паступова здавацца. Тут уступіў у сілу прынтцып, пакладзены ў аснову філасофіі вясковага жыцця: не быць горшым за іншых. Ды і як можна ігнараваць адно з самых маштабных «мерпрыемстваў»? Гэта далёка не толькі спосаб заробку, а сапраўдная традыцыя, амаль рытуал, якую старажылы памятаюць яшчэ з часоў свайго юнацтва.

«Мы мяняем раёны збору праз год. Вось так тут гаспадарыць прырода: адзін год —

галінкі лямца ад ураджаю, другі — на іх не знойдзеш ніводнага яблычка. Калі сёлета мы працуем у Дзятлаўскім раёне, то ў наступным годзе перамясцімся ў Шчучынскі і Гродзенскі. А яшчэ праз год — зноў вернемся сюды. Дзіўна, але гэта прыродная сістэма амаль ніколі не дае збою, — распавядае Яўген. — За сезон мы павінны нарыхтаваць 5—6 тысяч тон сыравіны, яна ўся ідзе на вытворчасць пладовага віна».

«За якую мінімальную суму будзем здаваць? Ды за любую!»

Як успамінаюць жыхары вёскі, яшчэ не так даўно ў мясавага завода быў сур'ёзны канкурэнт: аж з Брэсцкай вобласці да іх прыезджалі па яблыкі для дзіцячага харчавання. Паступова размова цалкам звяртаецца да тэмы мінулага: «У 71-м годзе за грошы, атрыманыя з ураджаю яблык, мы сыгралі невялікае вяселле... А я ў 96-м за такі заробак купіў наварочаны халадзільнік». Цяпер вынікі здачы ўраджаю зусім іншыя.

Напрыклад, вялікая сям'я з 7 чалавек, якая прыехала з Мінска на некалькі тыдняў, за два падыходы здала тону яблыкаў і атрымала 30 рублёў. «Пасля гэтага мы схадзілі ў краму і цалкам праелі наш заробак, — смеючыся распавядае Галіна. — На жаль, бацькоў мы ўжо страцілі, але сваім абавязкам лічым кожны год прыязджаць у родную хату. Яблыкі мы, вядома, здаём не дзеля грошай, проста не можам ужо інакш: усё свядамае жыццё, калі быў ураджай, гэтым займаліся. Як бы дзіўна гэта ні гучала, але так мы нібы вяртаемся ў гады дзяцінства, маладосці. Ды і зарадка гэтая нядрэнная», — жартуючы дадае жанчына.

А вось іншая Галіна прыехала з мужам і дзецьмі са Слоніма менавіта па заробак. Падняўшыся а пятай гадзіне раніцы, яны ўплатілі пачалі аб'езд некалі велізарны калгасны сад. Ад мінулага размаху засталася ўсяго некалькі дрэў, якія ў бліжэйшы час павінны выкарчаваць. «Усе грошы пойдуч на будаўніцтва дома, нам зараз важна ў прамым сэнсе кожная капейка, — стомлена адказвае на пытанні жанчына. — За якую мінімальную суму будзем здаваць? Ды за любую! Гэта ж грошы практычна з паветра».

Тэму пачынаюць абмяркоўваць у натоўпе: «І мы пакуль

Фота Дар'я КАСКО.

будзем здаваць, не так актыўна, як раней, але ж будзем. Проста шкада, што яблыкі валаюцца пад нагамі і псуюцца». На заўвагу аб тым, што яшчэ толькі пачатак жніўня, пладам трэба даць час падрасці, наліцца сокам, махаюць рукамі: «Пасля бульбу трэба капаць, там не да яблыкаў. А да кастрычніка яшчэ дажыць трэба».

«Хопіць балбатаць», — весела камандуе адна з пажылых жанчын, пасля чаго пад здзіўленымі поглядамі гараджан самастойна падымае поўны мех.

Пачынаецца рух: самыя дужыя залазяць на машыну — прымаць мяшкі, самыя ўважлівыя назіраюць за падлікамі. І кожны нібы незнарок спрабуе падглядзець, колькі ўдалося назбіраць суседу. На развітанне жыхары вёскі чарговы раз просяць вадзіцеля, каб ён абавязкова даведаўся, калі плануецца такое доўгачаканае павышэнне закупной цаны.

Ці ёсць яшчэ варыянты?

Паназіраўшы за здачай яблыкаў напраму небуіному прадпрыемству, звяртаемся па каментарый у найбольш уплывовую ў спажывецкай сферы арганізацыю — «Белкаапсаюз». Аказваецца, і ў іх работа ідзе поўным ходам. Па ўсёй краіне дзейнічае 700 прыёмнарыхтоўчых пунктаў, опцыя здачы яблыкаў даступна ў 7 тысячх сельскіх магазінаў. Кожнае райпо арганізуе работу ў сярэднім ад 3 да 10 сезонных прыёмнарыхтоўчых пунктаў як стацыянарных, так і па дамах. Спецыяльна да

сезона масавых нарыхтовак наймаюць 1,5 тысячы пазаштатных работнікаў. Яблыкі на перапрацоўку прымаюць ад 3 капеек за кілаграм, максімальна за кілаграм можна атрымаць 5 капеек. А вось плады, якія ідуць на продаж, у 10 разоў даражэйшыя: 30-70 капеек за кілаграм.

Усю інфармацыю аб закупцы яблыкаў можна знайсці на інфармацыйных дошках сельскіх Саветаў, а таксама атрымаць у работнікаў аўталавак. Ніякіх абмежаванняў па аб'ёме пладоў, якія гатовы прыняць з аднаго двара, няма, зрэшты, не патрэбныя і даведкі. Галоўнае — якасць сыравіны.

Догляд за яблынямі: інструкцыя ў 40 старонак

Даведаўшыся, куды здаваць ужо выгадаваныя яблыкі, спрабуем высветліць, як правільна іх вырошчваць, дзеля гэтага звяртаемся ў Інстытут пладаводства НАН Беларусі. Як адзначыў намеснік дырэктара па навуковай рабоце Анатоля КРЫВАРОТ, на гэты момант ключавой тэндэнцыяй у галіне з'яўляецца памяншэнне тэрміну жыцця дрэў. Здавалася б, тут нейкая памылка друку, бо, наадварот, трэба рабіць усё магчымае, каб яго павялічыць. Аднак — не: значна больш эфектыўна за кароткі тэрмін максімальна выкарыстаць рэсурсы адной яблыні, заманіўшы яе пасля іншай. Таму цяпер яблыневя дрэвы амаль ніколі не дасягаюць паўналецця: аптымальны перыяд іх жыцця (у залежнас-

ці ад прышчэпкі) — 12-17 гадоў. Збіраць ураджай можна на 4-5-ты год пасля пасадкі, далей ідзе дзесцігоддзе найбольшай аддачы, пасля чаго прадуктыўнасць паступова зніжаецца. Але так развіваюцца падзеі, калі пра свае гаспадарскія правы не заявіць прырода: нясвоечасовыя замаразкі і ўраганы, якія часта атакуюць тэрыторыю Беларусі, здольныя яшчэ пачаць працягласць жыцця дрэў. Аднак не ўсё так дрэнна: гэта культура можа пладаносіць 100 і нават больш гадоў.

Па прызнанні Анатоля Крыварота, працэс догляду за яблынямі дрэвамі даволі працаёмкі, інструкцыя да яго займае 40 старонак. «Усё залежыць ад мэты. Можна вырасіць высокае разгалістае дрэва і, седзячы ў яго цені, атрымаваць асалоду ад яго прыгожага выгляду. А можна правільным чынам падразаць галінкі, каб лёгка было здымаць плады. У Беларусі былі выведзены сарты, прызначаныя менавіта для нашых умоў надвор'я: Імант, Сябрына, Алеся, Веселіна, Дярунак, Паспех. Гэтыя яблыні, у адрозненне ад дрэў састарэлых сартоў, якія яшчэ часта сустракаюцца на прыватных падворках, багата пладоносіць кожны год. У сярэднім за сезон можна сабраць 20—30 тон з гектара, у спрыяльных абставінах гэтая лічба можа дасягаць і да 70 тон. У цэлым, тэрыторыя Беларусі выдатна падыходзіць для вырошчвання яблыкаў», — распавядае спецыяліст.

Дар'я КАСКО.
kasko@vziazda.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ КАПИТАЛЬНЫХ СТРОЕНИЙ РУП «Брестское отделение Белорусской железной дороги»

№ лота	1
Наименование, местонахождение и характеристика объекта	Право заключения договора аренды капитального строения с инвентарным № 100/С-46612 (пакгауз) площадью 267,2 кв.м, с объектом принадлежности (рампа 386 кв.м), по адресу: г. Брест, ст. Брест-Полесский, для хранения, погрузки и выгрузки грузов
Балансодержатель	«Брестская дистанция гражданских сооружений»
Начальная цена продажи (BYN)	3 рубля 40 копеек
Сумма задатка (руб.)	34 копейки
Срок аренды	5 лет
Сумма арендной платы в месяц	200,4 б.а.в. (здание склада); 19,3 б.а.в. (рампа)
Условия оплаты	Разовый платеж
Размер штрафа, руб.	2100
Условия продажи	Без условий
Организатор аукционных торгов	КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью» г. Брест, ул. Ленина, 50. Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. www.bgcn.by

ПРИМЕЧАНИЕ:
Для участия в аукционе юридических или физических лиц, в том числе индивидуальных предпринимателей, прилагаются к заявлению, подаваемому: 1. юридическим лицом — резидентом Республики Беларусь: копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; копия платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона; 2. юридическим лицом — нерезидентом Республики Беларусь: легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; копия платежного поручения либо иного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона; 3. индивидуальным предпринимателем: копия документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя; копия платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона; 4. физическим лицом — копия платежного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона. При заключении соглашения о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона организатор аукциона предьявляются: представителем физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя; физическим лицом — документ, удостоверяющий личность. Сумма задатка перечисляется в КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью» на счет № 3012780360011 в ф-ле № 100 Брестское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Брест, ул. Московская, 202, код банка 246, УНП 290433924. Порядок оформления участия в аукционе и проведения торгов определяется Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машин-мест, их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 г. №1049. Право заключения договора аренды возникает у победителя аукциона с момента внесения им определенной в ходе аукционных торгов цены за право аренды нежилого помещения. Данная сумма должна быть внесена победителем в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов. Договор аренды должен быть подписан в течение 10 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Победитель аукциона обязан оплатить организатору аукциона в течение 3 рабочих дней с даты проведения торгов сумму в счет возмещения фактических затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, окончательный размер которых определяется до аукциона и фиксируется в соответствующих ведомостях ознакомления участников.

Аукцион состоится 15 сентября 2016 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Энгельса, 3, каб. 607. Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 16.09.2016 г. до 17.30 09.09.2016 г. (перерыв с 13.00 до 14.00; выходной день: сб., вс.) по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 50. Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. www.bgcn.by; www.brest-region.gov.by; www.gki.gov.by

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 22 сентября 2016 года проводит 9-й от 21.07.2016 года повторный открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
140	Автоцистерна для ракетного горючего АЦГ-5-4320 с/о 516 на УрАЛ-4320 ш. 033780 дв. 711743 1985 г. 4 кат. 39 м/ч 1132 км	н.п. Калинковичи, в/ч 55461/2	17 600,00	1 760,00
141	Автоцистерна для агрессивных жидкостей АКЦ-4-255Б1 с/о 3001 на КрАЗ-255Б1 ш. 561849 дв. 000928 1986 г. 4 кат. 60 м/ч 432 км	н.п. Калинковичи, в/ч 55461/2	8 100,00	810,00
142	Автоцистерна для агрессивных жидкостей АКЦ-4-255Б1 с/о 2997 на КрАЗ-255Б1 ш. 573203 дв. 020517 1986 г. 4 кат. 53 м/ч 409 км	н.п. Калинковичи, в/ч 55461/2	8 100,00	810,00
149	Седельный тягач КамАЗ-54112 ш. 024031 дв. 539860 1989 г. 4 кат. 101 070 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	4 500,00	450,00
150	Автошасси МАЗ-5335 ш. 27734 дв.8828580 1988 г. 4 кат. 88 112 км Кузов-фургон КМ-500 № б/н 1988 г. 4 кат.	г. Старые Дороги, в/ч 48668	4 500,00	450,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж 22 сентября 2016 г. в 11.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительские и другие необходимые документы до 17.00 19 сентября 2016 года.

Победитель аукциона обязан:
1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3-х банковских дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5-ти банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10-ти банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли — р/с 3012244970018 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр. Машерова, 29, код 153001739, российские рубли — р/с 3012107883087 в Центре банковских услуг №701, ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код 369, УНН 101099370, ОКПО 37401662 Корреспондент — Сбербанк России г. Москва № корсчета 3011181010000000009. Реквизиты банка: БИК 044525225 ИНН 7707083893 к/с в ОПЕРУ Московского ГТУ Банка России №30101810400000000225, УНП 101099370, БИК 153001369. Без НДС.

Справки по тел.: (017) 398 07 81, факс (017) 398 07 81. Наш адрес в интернете: www.bsk.by, auk@bsk.by.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ об эмиссии облигаций четырнадцатого выпуска ОАО «Паритетбанк»

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках):

На белорусском языке:
полное – Адкрытае акцыянернае таварыства «Парытэтбанк»;
сокращенное – ААТ «Парытэтбанк».
На русском языке:
полное – Открытое акционерное общество «Паритетбанк» (далее – Банк);
сокращенное – ОАО «Паритетбанк» (далее – Банк).

2. Номера расчетного и валютного счетов эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи:

Юридический и почтовый адрес: 220002, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Киселева, д. 61а;
телефон: (017) 288 63 31; факс: (017) 288 63 31;
e-mail: info@paritetbank.by.

3. Номера расчетного и валютного счетов эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи:

Денежные средства при проведении открытой продажи облигаций четырнадцатого выпуска ОАО «Паритетбанк» (далее – облигации) будут зачисляться на следующий счет:
счет 4940100015018 в ОАО «Паритетбанк», код 782, УНП 100233809.

4. Порядок, определенный эмитентом для раскрытия информации, сроки ее публикации:

Раскрытие информации осуществляется в порядке, установленном законодательством, путем ее размещения на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг, опубликования в печатных средствах массовой информации либо доведения до сведения неопределенного круга лиц иным образом, определенным Законом Республики Беларусь «О рынке ценных бумаг» от 05 января 2015 г. №231-З либо Республиканским органом государственного управления, осуществляющим государственное регулирование рынка ценных бумаг.

Бухгалтерская отчетность эмитента публикуется в газете «Звезда» ежеквартально не позднее тридцати календарных дней после окончания отчетного квартала, ежегодно не позднее 25 апреля года, следующего за отчетным.

Информация о принятом решении о реорганизации или ликвидации эмитента публикуется в газете «Звезда» и в журнале «Юстиция Беларуси», информация о возбуждении в отношении эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) публикуется в газете «Звезда» в сроки, установленные соответствующими решениями уполномоченного органа эмитента, а также в порядке, определенном законодательством.

Информация о внесенных изменениях в проспект эмиссии облигаций публикуется в газете «Звезда» не позднее 7 дней после регистрации указанных изменений Департаментом по ценным бумагам Министерства Республики Беларусь.

С данной информацией можно ознакомиться также на сайте эмитента по адресу: www.paritetbank.by.

5. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента, его место нахождения, дата, номер государственной регистрации и наименование органа, его зарегистрировавшего, номер специального разрешения (лицензии) на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, срок действия специального разрешения (лицензии):

Наименование депозитария: депозитарий ОАО «БПС-Сбербанк».
Юридический и почтовый адрес: 220005, г. Минск, бульвар В. Мулявина, 6.
Дата и номер государственной регистрации: зарегистрирован в Национальном банке Республики Беларусь 28 декабря 1991 года за № 25.
Специальное разрешение (лицензия) Министерства финансов Республики Беларусь №02200/5200-1246-1086 на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, зарегистрирована в реестре лицензий Министерства финансов Республики Беларусь за № 5200-1246-1086, действительна по 30.01.2022 года.

6. Размер уставного фонда эмитента:

Уставный фонд Банка составляет 660 988 969 200 (Шестьсот шестьдесят миллиардов девятьсот восемьдесят восемь миллионов девятьсот шестьдесят девять тысяч двести) белорусских рублей.

7. Дата, номер государственной регистрации эмитента и наименование органа его зарегистрировавшего:

Банк зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь 15 мая 1991 г., регистрационный №5.

Банк учрежден в форме открытого акционерного общества решением Собрания пайщиков Коммерческого банка «Поиск» 12.03.1992 (Протокол №1). Решением Собрания акционеров от 23.03.2000, протокол №1, переименован в ОАО «Банк «Поиск» (изменения зарегистрированы Национальным банком Республики Беларусь 21.11.2000, регистрационный №5). На основании решения Собрания акционеров от 26.03.2004, протокол №2, переименован в ОАО «Паритетбанк» (изменения зарегистрированы Национальным банком Республики Беларусь 05.05.2004, регистрационный №5).

8. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям:

Эмиссия облигаций осуществляется по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь, постановлением Правления от «19» июля 2016 № 398, в пределах 80 процентов нормативного капитала Банка в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28 апреля 2006 года № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг».

9. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение:

Решение о четырнадцатом выпуске облигаций Банка в соответствии с Уставом принято Наблюдательным Советом Банка 30.06.2016, протокол № 14.

10. Форма облигаций, объем выпуска, количество, номинальная стоимость облигаций:

№ выпуска	14
Валюта выпуска	Доллары США
Форма облигаций	Именные, процентные, неконвертируемые, бездокументарные
Объем выпуска	5 000 000 (Пять миллионов)
Количество облигаций	1 000 (Одна тысяча) штук
Номинальная стоимость	5 000 (Пять тысяч)

11. Цель эмиссии облигаций:

Эмиссия облигаций осуществляется в целях привлечения временно свободных денежных средств физических и юридических лиц (включая банки) – резидентов и нерезидентов Республики Беларусь и направления полученных средств на пополнение ресурсной базы Банка.

12. Период проведения открытой продажи облигаций:

Открытая продажа облигаций проводится с 23.08.2016 по 22.08.2017 включительно и прекращается до указанного срока в случае полной реализации всего объема выпуска облигаций.

13. Место и время проведения открытой продажи облигаций:

Размещение облигаций осуществляется путем открытой продажи через торговую систему ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» (далее – Биржа) в соответствии с локальными нормативными правовыми актами Биржи и (или) на неорганизованном рынке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Размещение (продажа) облигаций Банка производится после согласования Национальным банком Республики Беларусь эмиссии облигаций, регистрации в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска облигаций, опубликования заверенной Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики

Беларусь краткой информации об эмиссии облигаций четырнадцатого выпуска и ее размещения на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг.

Размещение облигаций осуществляется Банком с 9.00 до 15.00 в рабочие дни по следующим адресам:

220013, г. Минск, пр. Независимости, 77, Операционное управление	247760, Гомельская область, г. Мозырь, б-р Юности, 39Б, ЦБУ № 10 в г. Мозыре
220126, г. Минск, пр-т Победителей, 19, Расчетно-кассовый центр №1	225510, Брестская область, г. Столин, пл. Комсомольская, 9, ЦБУ № 11 в г. Столине
210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 11-1, Центр банковских услуг №1 в г. Витебске	213827, Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Островского, 48, ЦБУ № 12 в г. Бобруйске
220090, г. Минск, ул. Гамарника, 9/4, Центр банковских услуг №2 в г. Минске	246050, г. Гомель, ул. Гагарина, 46, Центр банковских услуг № 14 в г. Гомеле
220024, г. Минск, ул. Кижеватова, 7/2, Центр банковских услуг №4 в г. Минске	224005, г. Брест, ул. Советская, 12, Центр банковских услуг № 15 в г. Бресте
220114, г. Минск, ул. Независимости, 91-2Н, Центр банковских услуг №5 в г. Минске	225409, Брестская область, г. Барановичи, ул. Брестская, 279 12, ЦБУ № 16 в г. Барановичи
230025, г. Гродно, ул. Мостовая, 31, Центр банковских услуг №6 в г. Гродно	220002, г. Минск, ул. Киселева, 61а, Центр банковских услуг №17 в г. Минске
225710, г. Пинск, ул. Первомайская, 10, Центр банковских услуг №7 в г. Пинске	211501, Витебская область, г. Новополоцк, ул. Молодежная, 166а, ЦБУ №18 в г. Новополоцке
221030, г. Могилев, ул. Ленинская, д. 50, Центр банковских услуг №8 в г. Могилеве	231300, Гродненская область, г. Лида, ул. Кирова, 4, помещение 1, ЦБУ №19 в г. Лиде
247210, г. Жлобин, ул. Первомайская, д. 41, пом. 1-Б, ЦБУ №9 в г. Жлобине	211030, Витебская область, г. Орша, ул. Ленина, 20А-9, ЦБУ №20 в г. Орше

14. Срок обращения облигаций:

Срок обращения облигаций – 1094 календарных дня (с 23.08.2016 по 22.08.2019).

При расчете срока обращения облигаций дата начала размещения и дата начала погашения облигаций считаются одним днем.

Сделки с облигациями прекращаются за 5 (Пять) рабочих дней до даты выплаты процентного дохода за каждый период начисления процентного дохода в течение срока обращения облигаций, а также за 5 (Пять) рабочих дней до даты их погашения. Начиная с даты выплаты процентного дохода за предшествующий период обращения облигаций возобновляется.

Обращение облигаций осуществляется среди физических и юридических лиц (включая банки) резидентов и нерезидентов Республики Беларусь через торговую систему Биржи в соответствии с локальными нормативными правовыми актами Биржи и/или на неорганизованном рынке путем заключения договоров купли-продажи в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

15. Дата начала погашения облигаций:

Дата начала погашения облигаций – 22.08.2019.

16. Размер дохода по облигациям:

Процентный доход по облигациям четырнадцатого выпуска установлен в размере 4% (Четыре) процента годовых.

Выплата дохода владельцам облигаций указанного выпуска производится периодически в виде процентного дохода путем перечисления в безналичном порядке суммы процентного дохода на счета владельцев облигаций в валюте номинала облигаций указанного выпуска, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь.

17. Условия и порядок досрочного погашения облигаций:

Наблюдательный Совет Банка вправе принять решение о досрочном погашении выпуска облигаций или его части до даты окончания срока обращения.

В случае принятия такого решения Банк письменно уведомляет владельцев облигаций не позднее пяти рабочих дней до установленной Банком даты досрочного погашения.

При досрочном погашении облигаций выплачивается их номинальная стоимость, а также процентный доход, рассчитанный с даты, следующей за датой выплаты процентного дохода за предшествующий период, по дату досрочного погашения включительно.

Досрочное погашение облигаций производится на основании реестра владельцев облигаций, который формируется за пять рабочих дней до установленной Банком даты досрочного погашения облигаций, путем перечисления в безналичном порядке причитающихся денежных средств на счета владельцев облигаций в долларах США в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

В соответствии с законодательством Республики Беларусь владельцы облигаций обязаны не позднее рабочего дня, следующего за днем перечисления Банком денежных средств, необходимых для погашения облигаций, осуществить перевод досрочно погашаемых облигаций на счет «депо» Банка по следующим реквизитам:

получатель – ОАО «Паритетбанк»; депозитарий получателя – ОАО «БПС-Сбербанк»; номер счета «депо» – 369-1605; раздел счета «депо» – 25; корреспондентский счет «депо» – 1000007; раздел корреспондентского счета «депо» – 00; основание перевода – «Перевод ценных бумаг на счет «депо» Эмитента в связи с их погашением».

Кроме того Банк может принять решение о досрочном погашении выпуска облигаций в следующих случаях:

- приобретенных Банком в полном объеме выпуска облигаций до даты окончания срока обращения, в порядке, указанном в пункте 20 настоящей Краткой информации об эмиссии;
- приобретенных Банком не в полном объеме облигаций до даты окончания срока обращения, в порядке, указанном в пункте 20 настоящей Краткой информации об эмиссии.

После досрочного погашения облигаций (принятия решения об аннулировании (сокращении количества) облигаций) Банк в установленном порядке уведомляет Департамент по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь, о необходимости исключения из Государственного реестра ценных бумаг облигаций данного выпуска или его части.

18. Порядок погашения облигаций:

При погашении облигаций владельцам облигаций выплачивается их номинальная стоимость, а также процентный доход за последний период начисления процентного дохода (иные неполученные процентные доходы при их наличии).

Погашение облигаций производится на основании реестра владельцев облигаций, сформированного в порядке, определенном п.19 настоящей Краткой информации, путем перечисления в безналичном порядке причитающихся денежных средств на счета владельцев облигаций в валюте номинала указанного выпуска в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

В случае если дата начала погашения выпадает на нерабочий день, погашение осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем. Проценты на сумму погашения за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются.

В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о счетах владельцев облигаций, а также в случае, если реестр владельцев облигаций содержит ошибочные банковские реквизиты, сумма, подлежащая

выплате, выплачивается путем депонирования на счете Банка до непосредственного обращения владельца облигации. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.

Владельцы облигаций обязаны осуществить перевод погашаемых облигаций на счет «депо» Банка не позднее рабочего дня, следующего за днем перечисления Банком денежных средств, необходимых для погашения облигаций.

Реквизиты для перевода облигаций:
получатель – ОАО «Паритетбанк»; депозитарий получателя – ОАО «БПС-Сбербанк»; номер счета «депо» – 369-1605; раздел счета «депо» – 25; корреспондентский счет «депо» – 1000007; раздел корреспондентского счета «депо» – 00; основание перевода – «Перевод ценных бумаг на счет «депо» Эмитента в связи с их погашением».

19. Порядок определения даты, на которую формируется реестр владельцев облигаций для целей погашения:

Реестр владельцев облигаций формируется за 5 рабочих дней до даты начала погашения.

20. Условия и порядок приобретения (выкупа) облигаций эмитентом до даты начала их погашения:

В период обращения облигаций Банк осуществляет приобретение облигаций у любого их владельца, представившего заявление на продажу облигаций в соответствии с настоящей Краткой информацией, по номинальной стоимости одновременно с выплатой начисленного дохода за истекший период в следующие даты: 22.08.2017, 22.11.2017, 22.02.2018, 22.05.2018, 22.08.2018, 22.11.2018, 22.02.2019, 22.05.2019.

Выкуп облигаций осуществляется через торговую систему Биржи в соответствии с локальными нормативными правовыми актами Биржи и/или на неорганизованном рынке путем заключения договоров купли-продажи в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

В случае если дата выкупа выпадает на нерабочий день, выкуп осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем.

Для осуществления продажи облигаций Банку владельцы облигаций – физические и юридические лица (включая банки) резиденты и нерезиденты Республики Беларусь должны подать в Банк заявление о намерении осуществить такую продажу, которое должно содержать:

- наименование (Ф.И.О.) владельца облигаций;
- место нахождения и контактные телефоны владельца облигаций;
- наименование ценной бумаги, номер выпуска облигаций;
- количество облигаций, предложенных для продажи;
- наименование профессионального участника рынка ценных бумаг, который будет осуществлять продажу облигаций на торгах ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» (в случае если владелец облигаций не является профессиональным участником рынка ценных бумаг);
- согласие с условиями приобретения облигаций Банком, которые изложены в настоящей Краткой информации;
- подпись уполномоченного лица и печать владельца (для юридических лиц).

В случае если для осуществления продажи облигаций Банку владельцу облигаций необходимо принятие решения соответствующего органа, или получение согласования, или получение разрешения, владелец продаваемых облигаций обязан заблаговременно принять (получить) данное решение (согласование, разрешение).

Заявление о продаже облигаций должно быть представлено в Банк в следующие сроки:

Дата приобретения облигаций эмитентом	Срок предоставления заявления
22/08/2017	не позднее 15/08/2017
22/11/2017	не позднее 15/11/2017
22/02/2018	не позднее 15/02/2018
22/05/2018	не позднее 15/05/2018
22/08/2018	не позднее 15/08/2018
22/11/2018	не позднее 15/11/2018
22/02/2019	не позднее 15/02/2019
22/05/2019	не позднее 15/05/2019

Заявление о продаже может быть передано по факсу в любое структурное подразделение Банка согласно п.13 настоящей Краткой информации с обязательным представлением оригинала в течение 2 (двух) дней с даты передачи заявления по факсу. Далее структурное подразделение передает Заявление в Банк по адресу: 220002, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Киселева, д. 61а, тел./факс 288-63-31. Заявления, предоставленные после указанных дат, к исполнению не принимаются.

Банк имеет право осуществлять:

- приобретение облигаций в иные сроки (сроки, отличные от дат объявленного приобретения до даты начала их погашения, с учетом ограничений, установленных п.14 настоящей Краткой информации, на проведение сделок с облигациями) по цене, определяемой Банком;
- дальнейшую реализацию приобретенных облигаций по цене, определяемой Банком;
- иные действия с приобретенными облигациями в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

21. Условия и порядок возврата средств инвесторам в случае признания выпуска облигаций недействительным:

В случае признания выпуска облигаций недействительным в соответствии с законодательством Республики Беларусь, эмитент в месячный срок с даты признания выпуска облигаций недействительным возвращает инвесторам денежные средства, полученные в оплату размещенных облигаций, а также накопленный по таким облигациям процентный доход за период с даты, следующей за датой продажи (датой выплаты последнего процентного дохода) по дату выплаты включительно, путем перечисления в соответствии с законодательством Республики Беларусь на счета инвесторов, и письменно уведомляет Департамент по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь о возврате указанных средств инвесторам в полном объеме.

22. Дата и государственный регистрационный номер выпуска облигаций:

Четырнадцатый выпуск облигаций зарегистрирован в Государственном реестре ценных бумаг 08.08.2016 года, государственный регистрационный номер выпуска №5-200-02-2783.

23. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии:

С более подробной информацией и Проспектом эмиссии облигаций четырнадцатого выпуска ОАО «Паритетбанк» можно ознакомиться, начиная с даты публикации в средствах массовой информации текста данной краткой информации об эмиссии облигаций по адресам указанным в п.13 настоящей Краткой информации с 9.00 до 15.00.

Для ознакомления (чтения) инвестору выдается зарегистрированный Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь проспект эмиссии облигаций либо его заверенная копия.

И.о. Председателя Правления С.Г.Кожекина

Главный бухгалтер И.Б.Сафронова

КАРАЛЬ РУМЕЛЬ — НАШ ПЕРШЫ АЛІМПІЕЦ

За якія краіны выступаў беларус і як ён стаў часткай вялікай спартыўнай гісторыі

Кароль Румель нарадзіўся ў маі 1888 года ў Гродне, дакументы сведчаць, што яго сям'я жыла ў доме на Манастырской вуліцы. Бацька — генерал расійскай арміі Альфонс Румель — пасадзіў сына ў сядло ў зусім малым узросце — 6 гадоў. Але, мяркуючы па звестках, маленькі Кароль развіваўся не толькі фізічна. Пазней ён скончыў мясцовую гімназію, а потым і Акадэмію мастацтваў у Пецярбургу.

Кароль Румель служыў у расійскай арміі і менавіта ў горадзе на Няве ўсупрэць захапіўся конным спортам. Яго поспехі былі высока ацэнены членамі царскай сям'і, якія якраз і курыравалі гэты від спорту. Таму напярэдадні Алімпійскіх гульняў 1912 года гарадзенца запрасілі ў алімпійскую каманду Расійскай імперыі.

У Стакгольме, дзе праходзіла Алімпіада-1912, каманда адправілася не малым, па тых мерках, складам — больш за 150 чалавек. Кароль Румель, які ўдзельнічаў у спаборніцтвах па пераадоленні перашкод на кані, першапачаткова лічыўся прэтэндэнтам на медаль.

Амаль усю дыстанцыю ён праходзіў бліскава, апраўдваў чаканні і знаходзіўся сярод лідараў, але ўжо практычна на фінішы нашага спартсмена чакала сапраўдная трагедыя. На апошняй перашкодзе яго конь па мянушцы Зяблік зачэпіў бар'ер і ўпаў, прыціснуўшы сабой наезніка Румеля. Амаль губляючы прытомнасць ад нясцёрпнага болю, Кароль усё ж учэпіўся ў аброч, узлез на каня і, прыціскаючы руку да грудзей, накіраваўся да

фінішу. Калі ён прайшоў дыстанцыю, то страціў прытомнасць. Як высветлілася потым, траўма была даволі сур'ёзнай — пералом пяці рэбраў.

За гэтай драматычнай сцэнай на іпадроме назіраў кароль Швецыі Густаў V, дарэчы, патрон Гульняў. Ён быў так уражаны трагедыяй конніка, што загадаў адлічыць яшчэ адзін залаты алімпійскі медаль, які Румелю ўручылі ўжо ў бальнічнай палаце. Гэта ўнікальны выпадак у гісторыі алімпійскага руху.

На Алімпіядзе ў Швецыі каманда Расійскай імперыі заваявала толькі чатыры медалі: два сярэбраныя і два бронзавыя, «золата» беларуса стала пятай і самай каштоўнай узнагародай у камандзе.

У 20-я гады мінулага стагоддзя, калі заходнебеларускія землі ўваходзілі ў склад

Польшчы, ён яшчэ двойчы ўдзельнічаў у Алімпійскіх гульнях — у складзе польскай каманды. На Алімпіядзе-1924 у Парыжы ён выступаў у ролі трэнера яшчэ аднаго нашага славутага земляка — Адама Крулікевіча. Вучань Румеля, які і настаўнік, не застаўся на Гульнях без узнагарод: для зборнай Польшчы ён заваяваў бронзавы медаль. А на наступнай Алімпіядзе ў Амстэрдаме Кароль зноў сам выйшаў на дыстанцыю і зноў паспяхова — у Галандыі ён стаў бронзавым прызёрам у трохбор'і (у камандным заліку).

Акрамя алімпійскіх турніраў Кароль Румель шмат выступаў на іншых спаборніцтвах, у тым ліку перамог на прадстаўнічым турніры ў ЗША, які праходзіў на знакамітай арэне «Мэдэсан Сквер Гардэн».

Неўзабаве пасля Алімпіяды-1928 афіцэр Войска Польскага Кароль Румель пакінуў актыўныя заняткі конным спортам. Больш не ўдзельнічаў у спаборніцтвах і яго любімы конь Донес.

Калі пачалася Другая сусветная вайна, Кароль — падпалкоўнік кавалерыі — пайшоў на фронт, паспеў праявіць сябе ў баях, але потым трапіў у палон і апынуўся ў канцлагеры. Прайшоў праз Дахау і Маўтхаўзен. Гэты падзеі значна падарвалі яго здароўе — кажуць, чарнавалосы ліхі коннік стаў проста непазнавальным.

Пасля вайны Кароль Румель яшчэ займаўся трэнерскай дзейнасцю і падрыхтаваў нямала выдатных коннікаў. А 7 сакавіка 1967 года гісторыя першага беларускага алімпійца скончылася: ён памёр на семдзесят дзевятым годзе жыцця ў Сапаце.

Футбол, вяселле, допінг

У штотыднёвым спартыўным аглядзе «Звязды» расказваем пра вынікі матчаў 18-га тура чэмпіянату краіны па футболе, вяселле Аляксандра Глеба і пра беларускага таэквандыста, які не едзе на Алімпійскія гульні.

1. Завяршыўся чарговы тур чэмпіянату Беларусі па футболе. Лідар першынства — барысаўскі БАТЭ — перамог «Мінск» — 3:1, такі ж лік зафіксаваны ў гульні яшчэ двух прэтэндэнтаў на месца ў прызавай тройцы — футбалісты салігорскага «Шахцёра» абыгралі ў гасцях мінскае «Дынама». Брэсцкія дынамаўцы ў сябе дома перайгралі бабруйскую «Белшыну» — 2:1. «Крумкачы» саступілі «Іслачы» — 0:1, а «Віцебск» і гродзенскі «Нёман» разышліся нічыёй — 1:1. У матчы «Граніту» (Мікашэвічы) і «Славіі» (Мазыр) галоў гледачы так і не бачылі — 0:0. «Нафтан» (Наваполацк) на сваім полі саступіў «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна) — 1:3. «Слуцк» і «Гарадзья» не змаглі выявіць пераможцу — 1:1.

Першы радок турнірнай табліцы па-ранейшаму ўтрымлівае барысаўскі БАТЭ, на другі вярнуўся салігорскі «Шахцёр», на трэцяй пазіцыі размясцілася «Іслач».

2. У пятніцу лепшы беларускі футбаліст сучаснасці Аляксандр Глеб ажаніўся з Святланай Губарэвіч. Нагадаем, гэта другі шлюб спартсмена, першай яго жонкай была Анастасія Касянюкова. Яны правялі разам сем гадоў, але два гады таму развяліся.

Цяперашняя жонка Глеба Святлана скончыла музычную школу па класе фартэпіяна, затым — факультэт міжнародных эканамічных адносін БДЭУ, была салісткай ансамбля «Равеснік», перамагла ў конкурсе «Супермадэль Беларусі». Працавала спецыялістам па продажах у буйной кампаніі, дапамагала ў бізнэсе бацьку. Потым разам са старэйшай сястрой адкрыла свой магазін адзення.

3. Беларускі таэквандыст Арман-Маршал Сіла часова адхілены ад удзелу ў спаборніцтвах. Гэта практычна выключыла яго ўдзел у Алімпіядзе-2016. Прычынай такога рашэння з'яўляецца наяўнасць у допінг-пробе спартсмена забароненага прэпарату мельдонія.

Доктар нацыянальнай каманды Вольга Жарко, сам Арман-Маршал Сіла і яго асабісты трэнер Юлія Сухавіцкая цалкам адмаўляюць ужыванне згаданага прэпарату.

Кіраўніцтва Беларускай федэрацыі таэквандо таксама ўпэўнена ў невінаватасці спартсмена і трэнера, бо гэты прэпарат не выкарыстоўваўся нават у перыяд, калі не ўваходзіў у спіс забароненых, пра што сведчаць вынікі аналізу трох допінг-проб спартсмена (яны былі здадзены ў студзені, лютым і красавіку 2016 года).

— Канчатковыя высновы можна будзе зрабіць толькі па выніках расследавання, — каментуе сітуацыю намеснік старшыні БФТ Андрэй Чувал. — Мы цвёрда ўпэўнены ў невінаватасці Армана-Маршала і будзем адстойваць гэтую праўду ўсімі магчымымі спосабамі.

Алімпійскі турнір па таэквандо пройдзе з 17 па 20 жніўня.

4. Дзеючы чэмпіён Беларусі хакеісты мінскага «Юнацтва» дэбютуюць у хакейнай Лізе чэмпіёнаў сезона 2016/17. Сёння матч з чэшскім клубам «Млада Бяляслаў» пройдзе на лёдзе «Чыжоўка-Арэны» і пачнецца ў 19.00. Далей у групе L папярэдняга раўнда 23 жніўня мінчане дома прымуць шведскі «Векшэ», шэрагі якога нядоўна папоўніў форвард зборнай Беларусі Джэф Плат.

У верасні «Юнацтва» правядзе выязныя матчы з тымі ж сапернікамі. 6 верасня беларуская каманда пазмагаецца з «Млада Бяляславам», а 9 верасня — з «Векшэ». Каманды, якія занялі першае і другое месцы ў кожнай з 16 папярэдніх груп, атрымаюць права выступлення ў плэй-оф.

Матэрыялы падрыхтавала Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Першая...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Першую ўзнагароду ў скарбонку зборнай прынесла цяжкаатлетка Дар'я Навумава. Яна стала сярэбраным прызёрам у вагавай катэгорыі да 75 кг. Для 20-гадовай дзяўчыны з вёскі Патока Клічаўскага раёна гэта дэбютная Алімпіада і адразу — поспех. Дарэчы, сусветныя СМІ яшчэ да старту Гульняў прадказвалі прарыву на Гульнях менавіта гэтай беларускай. Тады Дар'ю называлі галоўнай прэтэндэнткай на «золата» ў сваёй вагавай катэгорыі.

У рыўку Дар'я Навумава ў трэцяй спробе падняла штангу вагой 116 кг, а ў другім практыкаванні — штуршку — узяла 142 кг. Беларускаю спартсменку абышла толькі прадстаўніца КНДР Лім Джон Сім, якая набрала ў суме двабор'я 274 кг (121 + 153).

— Вядома, можна было падымаць і больш. Сярэбраны медаль — стымул трэніравацца далей. Я яшчэ абавязкова сустрэнуся з саперніцай і абавязкова выйграю, — кажа Дар'я пасля цырымоніі ўзнагароджання. — Асабліва да Алімпіяды я не была гатова. Таму, калі зрабіла завяршальную спробу тут, у Рыа, то было толькі пачуццё радасці. Перад стартаў старалася не забіваць галаву, што вось гэта будучы Алімпійскія гульні. Вырасла для сябе, што гэта звычайны старт, што трэба рабіць тое, што і заўсёды.

Цяжкай атлетыкай Дар'я Навумава стала займацца толькі ў 10-м класе, а да гэтага штурхала ядро і кідала дыск.

— З-за майго невысокага росту было складана канкуруваць з саперніцамі. Таму паступіла ў Бабруйскую вучылішча алімпійскага рэзерву і стала займацца цяжкай атлетыкай. Трэнер потым жартыраваў: маўляў, цяжка снарад трэба штурхаць адной рукой, а штангу дзвюма рукамі — лягчэй, — распадае Дар'я.

Да алімпійскага «серабра» найлепшым вынікам Навумавай было 5-е месца на чэмпіянаце свету 2015 года, але, як запэўнівае трэнер спартсменкі Віктар Шаршукоў, «да наступнай летняй

Алімпіяды ў Токіа Даша будзе падрыхтавана яшчэ лепш».

Золата

Пасля першай узнагароды на Гульнях беларускія заўзятары ўздыхнулі з палёгкай: маўляў, пачатак пакладзены, далей справа мусіць пайсці куды хутчэй. Ужо на наступны дзень, суботнім вечарам, з Рыа прыйшла радасная навіна: Уладзіслаў Ганчароў стаў алімпійскім чэмпіёнам у скачках на батuce.

За дзень да гэтага ў скачках выступалі дзяўчаты — Таццяна Пятрэня і Ганна Гарчанок — сумесь вопыту і маладосці. Але ні адна, ні другая з-за памылак не змагла падняцца на п'едэстал, хоць добрыя шанцы былі ў абедзвюх. Пятрэня — пятая, Гарчанок — восьмая.

А вось Уладзіслаў бліскуча правёў свой алімпійскі дэбют. У кваліфікацыі ён быў другім і ўпэўнена выйшаў у васьмёрку фіналістаў. Выступаючы перадапошнім, беларус ужо ведаў вынікі амаль усіх галоўных канкурэнтаў. Нягледзячы на гэта — у скачку не кропілі нервовасці, усё выразна, спакойна і галоўнае — «чыста». Атрымаўшы ад суддзяў 61,745 бала, Ганчароў выйшаў у лідары і чакаў скачка свайго адзінага саперніка — кітайскага спартсмена Гаа Лея, які ў выніку не змог перамагчы беларуса.

— У дзень фіналу прачнуўся вельмі рана. Не буду хаваць, перажываў: усё ж такі вельмі важны момант у жыцці любога спартсмена, — распадае Уладзіслаў. — У фінале набраў добрую суму балаў, гэта вельмі высокі вынік, і, вядома, я сабой задаволены. Перад стартаў меркаваў, што буду ў прызёрах, але ніяк не мог уявіць, што стану чэмпіёнам і ў мяне будзе залатая ўзнагарода. Усё ж такі канкурэнцыя ў нашым відзе спорту сур'ёзная: кітайцы, расіяне. Усё магло разгарнуцца ў адваротны бок.

Серабро

Яшчэ адну ўзнагароду ў цяжкай атлетыцы Беларусі прынес Вадзім Стральцоў, які заняў дру-

гое месца ў катэгорыі да 94 кг. Спартсмен змог паказаць вынік 395 кг (175 + 220).

Стральцоў лічыўся фаварытам турніру ў сваёй вагавай катэгорыі, але выступленне не заладзілася з самага пачатку. У першым практыкаванні, рыўку, Вадзім выканаў толькі адну заліковую спробу — першую на 175 кг. Два наступныя выходы на памост сталі няўдалымі. Такая ж гісторыя паўтарылася і ў другім практыкаванні. Займаючы пасля рыўка толькі чацвёртае месца, беларус у штуршку пачаў з вагі ў 220 кг. Штанга яму скарылася, але далей дзве спробы на 230 кг, якія маглі вывесці нашага спартсмена на першае месца, сталі няўдалымі. У выніку — сярэбраны медаль.

— Вельмі расчараваны, — кажа Вадзім Стральцоў. — У 2015 годзе штурхнуў тыя ж 230 кг, якія тут не ўзяў. Не ідзе рывоч, і ўсё. Відцаць, знак: патрэніруйся яшчэ гадкі чатыры. Нацэльваўся ў першую чаргу на вынік, таму і расчараваны з-за таго, што не дабраў сваё.

Бронза

Ужо трохі пазней, ноччу, узнагароду ў актыў беларускай зборнай прынесла наша «залатая рыбка» — Аляксандра Герасіменя. Яна заваявала «бронзу» на дыстанцыі 50 м вольным стылем. Вынік Аляксандры — 24,11 секунды, гэта новы рэкорд Беларусі. Чэмпіёнкай на гэтай дыстанцыі стала дацкая пльўчыца Перніле Блюм.

— У апошні дзень алімпійскага турніру па плаванні, у апошні заплыв прыклала максімум намаганняў. Улічваючы, як я пачынала выступаць у Рыа, бронзавы медаль бягучых Гульняў дастаўся значна цяжэй, чым дзве сярэбраныя ўзнагароды ў Лондане. Усё ж такі сабралася, адкінула ўсе негатыўныя думкі і выдала вынік, — кажа Аляксандра. — У камандзе пльўцоў абстаноўка была вельмі напружаная. Гэта моцна паўплывала на выступленне зборнай. Спадзяюся, што пасля Гульняў будучы правільна расстаўлены акцэнт і плаванне працягне развівацца далей.

Нагадаем, на Алімпійскіх гульнях-2012 у Лондане Аляксандра Герасіменя была сярэбраным прызё-

рам у гэтай дысцыпліне з вынікам 24,28 секунды. Яшчэ адно «серабро» лонданскай Алімпіяды яна заваявала на стаметроўцы кролем.

Не медаль, але дасягненне

Вольга Мазурунак заняла 5-е месца ў марафонскім забегу. Вынік спартсменкі на дыстанцыі 42 км 195 м — 2 гадзіны 24 хвіліны 48 секунд. Наўрад ці знакамітыя саперніцы чакалі такога прарыву ад беларускі. Роўна на сярэдзіне забегу Вольга вырвалася ў лідары і доўгі час задавала рытм. Але на апошніх кіламетрах нашу марафонку адціснулі ад п'едэстала, сіл хапіла дабрацца толькі да 5-га месца.

— Улічваючы гарачае надвор'е, калі 30 градусаў, адчувала сябе падчас бегу па дыстанцыі добра. Вынік па часе цалкам прыстойны па такім надвор'і. Што тычыцца 5-га месца, шмат хто кажа, што выдатна, але я расчаравана. Разуменне, што ў вядучых бягунняў у марафоне выйграць надзвычай цяжка, аднак я адстала ад асноўнай групы толькі за некалькі кіламетраў да фінішу. Магу дадаць толькі адно: сумленне ў мяне чыстае, зрабіла ўсё, што ад мяне залежала, — падзлілася пасля выступлення Вольга.

Адзначым, што ўсяго за перамогу змагаліся 159 лёгкаатлетак. Чэмпіёнкай Гульняў на самай працяглай беговай дыстанцыі стала Джэміма Джэлагат Сумгонг з Кеніі (2 гадзіны 24 хвіліны 4 секунды).

■ Асоба

ВАЕНАЯ НАВУКА — ГОНАР І СУМЛЕННЕ

Ёй вучыць сваіх курсантаў ганаровы педагог Ваеннай акадэміі з 45-гадовым стажам

— Люблю сваю працу ўсім сэрцам, — кажа ў пачатку нашай размовы 80-гадовы педагог. — Пакуль жыю, буду вучыць і выхоўваць у курсантах асобу. Бо лічу, без высокіх маральных пачаткаў — прыстойнасці, сумленнасці, сілы духу і патрыятызму — не можа адбыцца ні салдат, ні лейтэнант, ні генерал.

Уладзімір Свякла — з кагорты тых афіцэраў-педагогаў, хто і сёння застаецца на перадавой лініі барацьбы за духоўнасць, культуру, патрыятызм у армейскіх радах, а значыць, за выхаванне асобы з вялікай літары. І выхоўвае ён асабістым прыкладам, распавядаючы пра гады афіцэрскай службы ў вялікіх і малых, у самых аддаленых гарнізонах, пачынаючы з Далёкага Усходу і заканчваючы роднай Беларуссю.

Першай марай шэравокага хлапчука з невялікай беларускай вёсачкі Барова, што за паўтара кіламетра ад Нёмана, была мара стаць ваенным лётчыкам. Яго бацька пайшоў на фронт і не вярнуўся. Радавы пяхоты, ён загінуў у баі і быў пахаваны ў Інстэрбургу. У гады вайны Барова называлі Масквой — гэта мястэчка знаходзілася на тэрыторыі партызанскага краю, і бараўчане, чым маглі, дапамагалі партызанам. Уладзімір Іванавіч успамінае, як іх сям'я на свой страх і рызыка хавала ў хаце на пачы чырвонаармейца Сашу Карэліна з Архангельскага краю. Пазней той пайшоў у партызанскі атрад і загінуў у дзоры. Ужо пасля Вялікай Айчыннай вайны Уладзімір Свякла пачаў пошукі загінуўшага салдата праз Падольскі ваенны архіў і газету «Красная звезда», але, на жаль, беспаспяхова.

Уладзімір СВЯКЛА (злева) падчас парада ў Маскве, прысвечанага 50-годдзю Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Буквар будучы педагог першы раз у рукі ўзяў толькі ў сорок чацвёртым, ужо пасля вызвалення беларускай зямлі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Скончыўшы сямігодку, вучыўся ў Іўеўскай сярэдняй школе, дзе быў адным з найлепшых вучняў. Трое хлопчыкаў, бацькі якіх загінулі на франтах Вялікай Айчыннай, атрымаўшы атэстат, прынялі рашэнне пайсці ў ваеннае вучылішча. Уладзімір Свякла і яго сябар з суседняй вёскі Генка Пінчук, бацьку якога за сувязь з партызанамі расстралялі фашысты, разам прыйшлі ў ваенкамат.

Курсантам Арзамаскага ваеннага вучылішча сувязі Уладзімір Свякла стаў у 1954 годзе. І, паколькі быў выдатнікам, меў права сам выбіраць першае месца сваёй службы — Групу савецкіх войскаў у Германіі. Першая ваенная пасада — камандзір радыёўзвода 74-га гвардзейскага Валдзінскага танкавага палка. Па выніках першага года службы лейтэнанта яго ўзвод заняў першае месца ў дывізіі. Ужо тады ў маладога афіцэра праявіліся задаткі і добрага арганізатара, і настаўніка. І справа тут не столькі ў прафесійнай падрыхтоўцы афіцэра, колькі ў яго адносінах да службы, да людзей і падначаленых.

Немалы вопыт умелага арганізатара і кіраўніка афіцэр набываў на Далёкім Усходзе, дзе служыў на пасадзе прапагандыста 504-га зенітна-ракетнага палка. Афіцэр марыў аб выкладчыцкай дзейнасці. Нават накіраваў ліст начальніку аддзела кадраў палітупраўлення і атрымаў адказ: «Пры станючай атэстацыі з вайскавай часці і неабходнасці ў кадрах будзеце накіраваны педагогам».

У 1971 годзе Уладзімір Свякла прыбыў на новае месца службы. І з таго часу выкладае ў сценах Ваеннай акадэміі Беларусі адну з самых складаных навук — філасофію, застаючыся для курсантаў не толькі патрабавальным настаўнікам, але і добрым дарадцам, верным таварышам.

З першага вучэбнага занятку выкладчык вядзе дзённікі. Сёння іх — 45. У гэтых тоўстых агульных сшытках ён запісвае экзаменацыйныя адзнакі курсантаў, тэмы гутарак з імі — адным словам, складае

сацыяльны партрэт навучэнца для таго, каб знайсці да кожнага індывідуальны падыход, каб лепш зразумець курсанта і выявіць яго творчыя здольнасці.

Уладзімір Свякла — з кагорты тых афіцэраў-педагогаў, хто і сёння застаецца на перадавой лініі барацьбы за духоўнасць, культуру, патрыятызм у армейскіх радах, а значыць, за выхаванне асобы з вялікай літары.

Ён любіць працу, якой аддаў 45 гадоў свайго жыцця, і вучыць любіць прафесію ваеннага будучых афіцэраў. Уладзімір Іванавіч распавядае пра тое, як вучыліся курсанты сямідзясяціх гадоў, як умелі сябраваць і шанаваць гэтае сяброўства. Распавядае пра гады навучання ў Ваенна-палітычнай акадэміі імя Леніна ў Маскве і пра тое, як прыбыў у Ваенную акадэмію (тады Мінскае вышэйшае інжынернае зенітна-ракетнае вучылішча). Ва Уладзіміра Іванавіча шмат нявыдуманых гісторый. Пра тое, як ён, курсант Арзамаскага ваеннага вучылішча сувязі, купіў першы ў жыцці нарочны гадзіннік; пра цяжкі пасляваенны час, калі маці, Валянціне Уладзіміраўне, і двум яго малодшым сястрычкам прыходзілася выжываць... І як ён сустрэў сваю другую палову — жонку Святлану Дзмітрыеўну. Яна па прафесіі таксама педагог

Уладзімір СВЯКЛА — выкладчык Мінскага вышэйшага інжынернага зенітна-ракетнага вучылішча (цяпер Ваенная акадэмія). 1970 год.

(з дынастыі выдатных настаўнікаў), а па жыцці — сапраўдная баявая сяброўка.

У Ваеннай акадэміі дацэнта Свяклу называюць архіварыусам кафедры сацыяльных навук. Ён можа не толькі раскажаць пра гісторыю кафедры і вопыт падрыхтоўкі афіцэрскага кадра, а і пра насычаную выкладчыцкую дзейнасць педагогаў. З'яўляецца членам Ваенна-гістарычнага савета акадэміі, удзельнічае ў міжнародных навукова-практычных канферэнцыях, аўтар мноства метадычных рэкамендацый, брашур, навуковых артыкулаў, кніг, публікацый.

Летась палкоўнік у адстаўцы стаў ганаровым педагогам Ваеннай акадэміі. Я пацікавілася: якія сакрэты выхавання ў аднаго з найстарэйшых афіцэраў-педагогаў? Уладзімір Іванавіч, як заўсёды, шчыра адказаў: «Перш за ўсё выкладчык павінен сам быць асобай і сваім асабістым прыкладам выхоўваць курсантаў. І яшчэ афіцэр-педагог імкнецца прытрымлівацца і вучыць курсантаў наступным пастулатам: не рабіць іншым таго, чаго не жадаеш сабе, быць добрым і спагадлівым у адносінах да навакольных, ставіцца да кожнага чалавека паважліва, быць самому і вучыць іншых быць годнымі людзьмі, жыць па сумленні».

Трэба сказаць, што і ранейшыя, і цяперашнія курсанты ўдзячныя Уладзіміру Іванавічу за гэтую навуку жыць па сумленні.

Ірына БУРАК.
Фота з архіва
Уладзіміра СВЯКЛЫ

■ Абеліскі параненай зямлі

АТЭСТАТ АБ ВЫЖЫВАННІ

Яго атрымалі не ўсе: кожны другі падлетак-рамеснік з Беларусі загінуў падчас блакады Ленінграда

На Пискароўскіх мемарыяльных могілках, што ў Санкт-Пецярбургу, у 1996 годзе была ўстаноўлена стэла памяці беларускім рамеснікам, якія загінулі ў блакадным Ленінградзе. Каля 12 тысяч падлеткаў з Беларусі, працуючы дзеля фронту, памерлі ад голаду і трапілі пад варожыя кулі...

З кастрычніка 1940-га да чэрвеня 1941 года з Мінска ў Ленінград прыехала вучыцца каля 24 тысяч падлеткаў. Юнакі і дзяўчаты з Беларусі атрымлівалі адукацыю ў рамесных вучылішчах і школах фабрычна-заводскага навучання. Ім было ўсяго па 14—16 гадоў.

МАЙСТРЫ ЗАМЯНІЛІ БАЦЬКОЎ

Перад вайной у Савецкім Саюзе планавалася пабудоваць шмат буйных прамысловых прадпрыемстваў. У Беларусі, напрыклад, трактарны, аўтамабільны і многія іншыя заводы. Але ўсюды не хапала кваліфікаваных рабочых кадраў: токараў, слесароў, фрэзероўшчыкаў і іншых. Таму, згодна з указам «Аб дзяржаўных працоўных рэзервах», выддзеным 2 кастрычніка 1940 года Прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР, у буйных гарадах былі створаны рамесныя вучылішчы і школы фабрычна-заводскага навучання. На заклік асвойваць рабочую справу адгукнулася вялікая колькасць падлеткаў.

Па аповедах Арсенія Люцко, калі зусім не было чаго есці, сілкаваліся рамянямі. «Рэзалі іх на кавалачкі, варылі, прычым строга вялі ўлік, колькі кавалачкаў пакласці ў кацялок».

Каб атрымаць прафтэхадукцыю, з беларускіх сёлаў у Мінск прыбыло каля 50 тысяч падлеткаў. Але мінскія вучылішчы былі не ў стане прыняць усіх, і па распараджэнні з Масквы каля 24 тысяч хлопчыкаў і дзяўчынак накіравалі ў Ленінград, дзе іх цэпла прынялі на буйнейшыя заводы горада.

Падлеткаў размясцілі ў інтэрнатах, выдалі форменную вопратку, якая ім вельмі падабалася. «Вельмі прыгожая форма ў нас была: строгая, чорная, падобная на марскую, — успамінае ветэран Вялікай Айчыннай вайны Арсеній Люцко. — Мы гэтай формай ганарыліся. Кожнаму з нас выдалі шырокі рэмень са спражкай. Ідзеш, бывала... Ух!»

— Калі на завод (Кіраўскі. — Аўт.) прыйшлі, уражанне было такое, што мы патрапілі на іншую планету, — распавядае Сцяпан Скамарох. — Вялізныя цэхі, усюды станкі, шум... Нам да ўсяго хацелася дакрануцца. Але нам казалі: «Пачакайце, аглядайцеся, прызвычайвайцеся, на гэтых станках вы будзеце працаваць!»

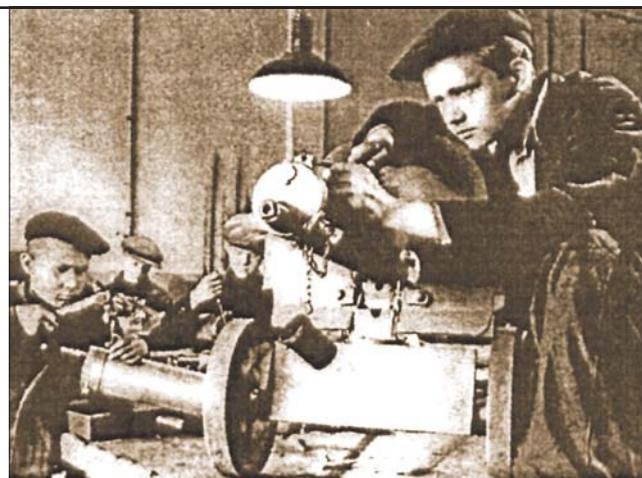
І сапраўды, усю зіму 1940—1941 гадоў яны самааддана працавалі, а разам з тым вучыліся ў сваіх настаўнікаў-майстроў. Падлеткі іх вельмі паважалі і любілі, адчувалі, што майстры замяняюць ім бацькоў.

СІЛКАВАЛІСЯ СКУРАНЫМІ РАМЯНЯМІ...

Малалетнія рамеснікі жылі ў пакоях па 20 чалавек. «Кожную раніцу прачынаешся і глядзіш: Міша жывы, Пеця жывы — добра... Таго, хто памёр, разам з ложкам перацягвалі ў іншы халодны пакой», — успамінае адзін з рамеснікаў Уладзімір Паўлюкевіч. Днём па вуліцах Ленінграда хадзілі машыны і збіралі памерлых, вывозілі іх на Пискароўскія і іншыя могілкі.

— Быў якраз самы цяжкі перыяд для жыхароў блакаднага Ленінграда, асабліва для дзяцей, — распавядае работнік інтэрната Петухоў. — Пра зіму 1941—1942 гадоў цяжка нават успамінаць. Голад дасягнуў свайго апагея. Тыя, хто быў мацнейшы фізічна, хадзілі на разбураныя Бадаеўскія склады па цукар або, калі больш правільна сказаць, па тое, што засталася ад яго пасля пажару. У той жа час можна было назіраць такую карціну: паміж абломкамі канструкцый хадзілі, поўзалі на каленях самотныя постаці. У кожнага цераз плячо вісела торба ад процівагаза. Гэта рамеснікі. Невялікім ломам яны адколвалі кавалкі зямлі, змочаныя цукрам, набівалі ёю сумкі і цягнулі ў інтэрнат. Затым кідалі кавалак зямлі ў кацялок, залівалі вадой, падагравалі. Калі жыжка асядала на дно, асцярожна злівалі салодка-горкую субстанцыю ў рондаль і па паўміскі дзялілі паміж хворымі таварышамі.

Па аповедах Арсенія Люцко, калі зусім не было чаго есці, сілкаваліся рамянямі. «Рэзалі іх на кавалачкі, варылі, прычым строга вялі ўлік, колькі кавалачкаў пакласці ў кацялок, — успамінае ветэран Вялікай Айчыннай вайны. — Вывозілі нас з блакаднага Ленінграда ў цыжжым стане. «Дарога жыцця» кантралявалася немцамі, часта падвяргалася абстрэлам, бамбёжцы з паветра. Вывозілі нас пад прыкрыццём ночы. Кліалі на дно кузава «палутаркі» (сядзець мы не маглі), накрывалі шынялямі і калі чынам эвакуавалі з абложанага горада. Я памятаю, як праехаўшы 15 кіламетраў па лёдзе Ладажскага возера, мы

Нават у голадзе блакады яны набліжалі Перамогу.

трапілі пад налёт варожай авіяцыі. На нашых вачах дзве машыны з дзвюма-рамеснікамі, якія былі наперадзе, пайшлі пад лёд. Шафёр выбраўся з кабіны і просіць: «Хлопцы, дапамажыце! Патонем!» А мы ляжым і галовы падняць не можам...»

ЛЁС БЛАКАДНІКАЎ

Пасля трохмесячнага шпітальнага лячэння яны вярнуліся да жыцця. Усе тры. Валодзьку Паўлюкевіча закінула на Урал, Арсенія Люцко — у Сібір, Сцяпа Скамарох адправіўся ў Грузію.

У кожнага з іх лёс склаўся па-свойму. Сцяпан Антонавіч Скамарох скончыў індустрыяльна-педагагічны тэхнікум і больш як 40 гадоў адпрацаваў старшым майстрам гарадскога прафесійнага тэхнічнага вучылішча №117 металістаў у Мінску. Спраўдзілася яго мара быць настаўнікам. Уладзімір Лаўрэнецвіч Паўлюкевіч быў намеснікам кіраўніка спраў ЦК КПБ. Арсеній Васілевіч Люцко вайну скончыў у Вене. Пасля вайны паспяхова працаваў і дайшоў да намесніка міністра сацыяльнага забеспячэння БССР. Апошнім часам працаваў у штаб-кватэры ААН у Вене, дзе прадстаўляў Беларусь. Атрымаў звыш 30 урадавых узнагарод.

У 1984 годзе яны сталі героямі кінастужкі «Дарога жыцця» беларускага кінадакументаліста, заслужанага дзеяча мастацтваў Анатоля Алая.

Каб ушанаваць памяць тых, хто не дажыў да Перамогі, у дні памяці (8 мая, 8 верасня і 27 студзеня) на Пискароўскія могілкі прыходзяць прадстаўнікі беларускага пасольства ў Санкт-Пецярбургу, кіраўнікі і члены беларускіх таварыстваў, беларусы горада. Ленінградцы-пецярбуржцы бяскожна ўдзячныя падлеткам з Беларусі, якія загінулі, абараняючы наш горад.

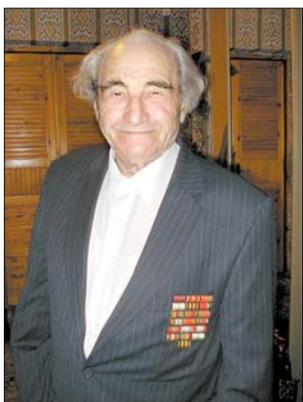
Раіса БАРАДЗІНА, г. Санкт-Пецярбург

■ Салдаты Перамогі

Дэсант прызямліўся... на вайну

Дзякуючы франтавой загартоўцы радавы Давыд Міхлін да глыбокай старасці меў натрэніраваныя мускулы і плаваў запар па некалькі кіламетраў

Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, майму дзеду, Давыду Рыгоравічу Міхліну, было 16 гадоў. Ён якраз знаходзіўся ў Ленінградзе: вучыўся на токара. Усе цяжасці блакаднага горада адчуў на сабе...

лі ў стэп, недалёка ад месца здарэння.

Усюды былі раскіданы асколкі снарадаў, мін, гранат, — успамінае дзядуля. — Шмат траплялася і неразарваных боепрыпасаў. Усё гэта збіралася ў асобныя кучы, а затым паўторна падрывалася. Сярод таварышаў па службе знаходзіліся, што называецца «гора-ўмельцы», якія спрабавалі змайстраваць з запальнай трубкай неразарванай гранаты салдацкае крэсіва. Для гэтага вострым прадметам яны стараліся прабіць частку трубка, але ў гэты час адбываўся невялікі падрыў, які наносіў чалавеку калецтвы. Каму адрывала кісьць рукі, каму — пальцы. Камандаванне расцэньвала гэтыя выпадкі як наймыснейшы прычыненне шкоды і сурова карала за падобныя правіны.

У канцы лета 1944 года 17-ю гвардзейскую дэсантную

брыгаду са Ступіна перавялі ў Беларусь. У Старых Дарогах дабівалі салдат вермахта, здраднікаў і паліцаёў, якія хаваліся ў лясах. У сакавіку 1945-га дзед у складзе яго падраздзялення накіравалі на 3-ці Украінскі фронт. Вызваляў Венгрыю ад фашыстаў, прарываў пад Аўстрыяй нямецкую абарону паблізу горада Мор.

— Там ішоў жорсткі бой, — расказвае дзядуля. — Наша аддзяленне прасоўвалася наперад уздоўж дарогі. Шчыльнасць агню была такая, што немагчыма ісці ў поўны рост. Паўзлі. Па нас стралялі варожыя мінамёт і кулямёт. Каб наблізіцца да пазіцыі гітлераўцаў, неабходна было перасячы дарожны насып. Як толькі першы баец паспрабаваў гэта зрабіць, яго падстрэліў снайпер. Нам паступалі каманды «наперад», але шквал агню над дарогай быў такі, што нікому з байцоў не ўдавалася яе перасячы. Шмат таварышаў тады загінула. Забітыя байцы, загароджваючы нас ад куль і аскепкаў сваімі целамі, далі магчымасць перасячы дарогу. Так метр за метрам мы прасоўваліся наперад.

Але варожыя кулі напаткалі і мяне. Я быў паранены ў нагу і руку. Ляжу, сцякаю крывёй, а ў гэты час падаўжае наш баец. Дастаў перавязачны пакет, толькі пачаў перавязваць мяне, а ў гэты час яго падстрэліў снайпер. Параніла і яго. Санітары падабралі нас ужо пасля заканчэння бою.

Гітлераўцы адступалі...

Пасля ранення дзед трапіў у шпіталь у Будапешце, адтуль яго перавялі ў горад Сольнак, затым — у Дэбрэцэн. Як паправіўся, быў накіраваны ў Чэхаславакію — на захоплены чырвонаармейцамі ваенны завод гітлераўцаў. Там эвакуіраваў у Расію самалёты, якія толькі выходзілі з канвеера. Пасля працаваў у пякарні, а восенню 1945 года вярнуўся ў Беларусь.

Дзядуля часта дастае свае ўзнагароды. Асабліва даражыць ордэнам Айчыннай вайны I-й ступені і медалём «За двагаў». Раней унуці, бывала, прасілі яго, каб паказаў сваю мускулатуру. І сёння памятаю: ён напружваў руку, і трываласць яго мускулаў была такой, што іх нічым нельга было праціснуць. Яшчэ дзядуля мог праплысці некалькі кіламетраў па рацэ без адпачынку. І гэтую загартоўку ён атрымаў на фронце.

Сёння майму дзеду ўжо 90 гадоў. Няма ўжо былых мускулаў, ды і не плавае ён больш. Але ёсць іншае. Гэта годная старасць у акружэнні велізарнай, любячай свайго бацьку, дзедзі і прадзеда сям'і — траіх дзядей, дзевяціраў унукаў і трынаццаці праўнукаў. А яшчэ бязмерная ўдзячнасць новых пакаленняў, для якіх такія, як мой дзед, выратавалі нашу Радзіму і ўвесь свет ад фашызму.

Марына МІХЛІНА,
г. Мінск

■ Людзі і лёсы

ПРАВЕДНІК СВЕТУ ЯЎХІМ

Свята Перамогі, гадавіна вызвалення Мінска... Гэтыя дні маюць глыбокі сэнс для жыхаркі сталіцы Ліліі Яўхімаўны Мызнікавай. Усю вайну яна правяла ў Мінску. Перажытае засталася ў памяці назаўсёды.

Яна нарадзілася ў Магілёўскай вобласці. Бацька, Яўхім Малахаўчэ Болдаў, паходзіў з-пад Шклова. Мама Лілія памерла ў 1939 годзе. Дзевяцігадовая дзядуля і старэйшы за яе на чатыры гады брат Яўген (Генік, як называла яго сястра) засталіся з бацькам. Ён быў работнікам сувязі. Перад вайной сям'я жыла ў раёне мінскай вуліцы Чкалава.

Дзядуля часта хадзіла праз чыгуначны мост на Суражскі рынак з бітонам — па малако. У адну нядзелю, ідучы па мосце, яна ўбачыла заклапочаных людзей, якія згуртаваліся каля рэпрадуктара: голас дыктара перадаваў вядомае аб пачатку вайны. На наступны дзень пачаліся бамбёжкі. Дзедзі схаваліся з суседзямі ў бамбасховішча. Бацька, прыйшоўшы з працы, адправіўся іх шукаць. Праз некалькі дзён, не знайшоўшы дзядей, падаўся ў кірунку Шклова. Але па дарозе яго затрымалі немцы, арыштавалі і пасадзілі ў турму, дзе ён знясілеў ад голаду. Потым яго перавялі ў Трасцянец.

Лілія Яўхімаўна памятае, як немцы прыехалі ў Мінск на матацыклах. Добра апрапанутыя і самаздавольныя, яны сталі хадзіць па кватэрах у пошуках маёмасці. Пакуль дзедзі ціха ляжалі, прыкінуўшыся, нібы спяць, захопнікі вынеслі з іх кватэры коўдры і хатнія рэчы.

За чатыры гады вайны Лілія і Яўген нагледзеліся ў сталіцы нямала жахаў. Фашысты вешалі мінчукоў, звязаных з партызанамі, і падпольшчыкаў на бярозах. Шыбеніцы, на якіх прылюдна каралі юнакоў за сувязь з народнымі мсціўцамі, стаялі ў раёне вуліцы Свядлова і

ў іншых месцах. Горка было глядзець, як немцы гналі аслабленых палонных савецкіх салдат праз мост, і тыя падалі на зямлю.

Неўзабаве дзядей узяў пад апеку брат маці. Есці яны хадзілі ў дзіцячы дом. Калі дзіцячы прытулак пераехаў у Астрашыцкі гарадок, Генік з Ліліяй вырашылі адшукаць бацьку. Нехта з суседзяў даведаўся, што Яўхім трапіў у Трасцянец. Дзедзі выправіліся да лагера пешкі. Баракі толькі яшчэ будаваліся, таму праход быў вольны. Там і знайшлі бацьку.

Набраўшыся храбрасці, дзевяцігадовая Лілія пайшла ў нямецкую адміністрацыю на плошчы Свабоды і пачала прасіць, каб бацьку выпусцілі з лагера, бо яны засталіся без маці і іх няма каму даглядзець. Дзядуля афіцэр пасадзіў дзядулю на куфар, выслухаў і прасіў пачакаць. На дзіва, праз некаторы час бацьку адпусцілі.

Але Яўхім выйшаў адтуль не адзін. Ён выратаваў з гэта сваю калегу па працы. Зінаіда Яфрэмаўна была яўрэйкай, мела сына і дачку, мусіла клапаціцца і аб старой маці. Выраслі сысціся, разам выхоўваць дзядей. Яўхім разумее, што за сувязь з ёй яго і дачку могуць пазбавіць жыцця. Але рызыкнуў. Яны пераехалі ў іншае месца, дзе іх не ведалі. Бабулю, якая мела выразную знешнасць, хавалі за печкай, як толькі чуўся грукат у дзверы. Старая кабетка была добрай швачкай, яна шыла спадніцы з каляровай тканіны, а Зінаіда Яфрэмаўна перапраўляла іх у вёску і абменьвала на прадукты. Часам яна сыходзіла на некалькі тыдняў з дому, і родныя моцна хваляваліся за яе жыццё. Брата Лілія, Яўгена, забралі ў Германію разам з Астрашыцкім дзіцячым домам. На шчасце, пасля вайны ён вярнуўся.

3 ліпеня 1944 года Лілія ўбачыла першы самалёт з чырвонымі зоркамі, а неўзабаве — і першы танк. Потым з'явіліся савецкія салдаты. Жыхары высыпалі з

Мінчанін, якому цудам удалося выбрацца з Трасцянца, змог выратаваць і іншых людзей

Лілія Яўхімаўна Мызнікава.

хованак, сустракалі і кармілі воінаў-вызваліцеляў. Вакол панавала радасць! Яўхіму Малахаўчу ўдалося зберагчы сваю сям'ю ад рух карнікаў. Ён прымаў удзел у аднаўленні і адбудованні Мінска. Вакол многія дамы былі замініраваныя. У двары дома Болдавых немцы пакінулі склад бомбаў: мінэрал прыйшлося шмат прапрацаваць. Салдаты рухаліся далей на захад, вызваляючы новыя прасторы, а жыхары горада паступова прывыкалі да мірнага жыцця.

Імя Яўхіма Малахаўча Болдава запісана на сцяне праведнікаў у мемарыяле Яд ва-Шэм у Ізраілі. Рызыкуючы сваім жыццём, гэты прости чалавек у вайну выратаваў яўрэйку. Напэўна, за гэта нехта звыш падарыў яму доўгае жыццё.

Эла ОЛІНА,
Фота аўтара

■ Вогненныя вёскі

РАСОХІ.
НЕВЯДОМАЯ
ТРАГЕДЫЯ

Жыхары, якія цудам пазбеглі фашысцкай расправы,

успамінаюць той дзень, як страшны сон

Многія беларускія вёскі ў гады Вялікай Айчыннай вайны напатаку лёс Хатыні. Тыя трагічныя падзеі і зараз нагадваюць пра сябе абеліскамі, якія стаяць на месцах, дзе раней былі вёскі.

Пра трагедыю ў лагойскай вёсцы Расохі няма звестак ні ў літаратуры, ні ў інтэрнэце. Пра тое, што тут загінулі мірныя жыхары, маўкліва сведчыць толькі помнік у вёсцы. Самой жа вёсцы няма ні ў адным афіцыйным спісе спаленых з людзьмі населеных пунктаў Беларусі. А ўсё таму, што вогнішча ў той дзень не кранула ні адной хаты паселішча, — жудасная смерць напаткала людзей у пуні.

Расохі знаходзіцца за 8 кіламетраў ад Плешчаніц. На абеліску, які стаіць на месцы спаленай з людзьмі адрыны, напісана: «Тут 20 мая 1944 года фашысцкімі захопнікамі былі спалены жыхары вёскі Расохі...». Побач — прозвішчы дваццаці мясцовых жыхароў. Толькі, па ўспамінах сведка, ахвяр там магло быць больш: у вёсцы хаваліся ад блакады людзі з суседніх паселішчаў.

Любоў Апанюска са старэйшай сястрой аказалася на вёсцы. Вось што успамінае жанчына:

— Акружыўшы вёску, немцы з паліцаямі сагналі нас усіх у пуню. Затым сказалі: «Хто хворы, не можа ісці або ў каго дзедзі малыя, тых павязуць на машыне». А хто яго ведае, куды павязуць? Стаяць людзі і чакаюць. Потым адабралі старых і хворых. Мы, дзедзі, з мамай стаялі. Сястрычка мая была інвалідам. У нашай суседкі таксама хлопчык-інвалід. Яна і прапанавала забраць дзядулю да сябе, а маме быць тут, з астатнімі дзедзімі. Разам з іншымі іх павезлі ў іншую адрыну. Навошта, мы зразумелі, калі неўзабаве праз шчылінку нашай пуні ўбачылі дым.

Такая лёс чакаў і астатніх, каб не «свой» чалавек у паліцы. Доўгі час іх трымалі ў пуні, потым адпусцілі. Толькі не ўсіх: моладзь, якая засталася ў вёсцы, адправілі на работы ў Германію. Любоў Апанюска са старэйшай сястрой аказалася на заводзе ў Альтэнбургу.

Пра той страшны дзень у Расохах добра ведае і Ніна Лубнеўская. Яе муж, Казімір, быў родам з гэтай вёскай. Толькі цудам бацька Казіміра (інвалід, хадзіў на мыліцах) не апынуўся ў той адрыне, якая ўспыхнула, як свечка. Лёс усцярог і жыхароў суседняй вёскі Праходы, што таксама трапілі ў пуню, якую гітлераўцы ўжо гатовы былі падпаліць.

— Паліцаі акружылі нашу вёску і загадалі ехаць у Расохі, — успамінае Алена Атрашкевіч. — Выехалі на дарогу, бацькі: Расохі гараць. Вымушаны былі ехаць насустрач смерці. У адной пуні людзей ужо палілі. Чакала чаргі другая. Дзядуля Богу, адзін чалавек, які працаваў на немцаў, пагаварыў з імі, і ўсё адмянілі. Можна, пры іншых абставінах гэтага не зрабіў бы, але з намі была яго жонка.

Жыхар вёскі Праходы Вячаслаў Вярбіцкі ў той дзень выратаваўся двойчы. Спачатку яго хацеў застрэліць немец, потым ён трапіў у адрыну, якая мусіла ўспыхнуць другой.

— Каля вёскі партызаны пабудавалі дзоты, рабілі гэта і мясцовыя мужыкі, — расказвае Вячаслаў Вярбіцкі. — Магчыма, за тое, што дзоты знаходзіліся ля вёскі, гітлераўцы вырашылі правесці расправу сярод мясцовых жыхароў. Гналі ў Расохі і нас. Калі мы ўбачылі, што ўдалечыні нешта гарыць, пачалі разбегцца. Уцячы не ўдалося. Калі сталі заганяць у пуню, зразумелі — будучы паліць. Мне ўжо 17 гадоў споўнілася. Не хацеў я такой смерці: думаю, лепш няхай застрэліць.

Набраўшы юнак смеласці і даў немцу па твары. Але замест аўтамата ў руках фашыста быў бярозавы калок. Як пачаў ён біць смельчака, што ажно кіёк зламаўся. Зазлаваўшыся, пайшоў за вінтоўкай.

— На мне быў апрануты мой саматканы пінжак, а пад ім — братаў, — расказвае ўдзельнік тых падзей. — Я перапрашуўся, шапку вывернуў на іншы бок і сярод баб схаваліся. Хадзіў-хадзіў немец, але так мяне і не знайшоў. Тым часам усіх заганялі ў пуню, якую зачынілі на замок. Падклалі салому. У дзвярах паставілі кулямёт. У людзей пачалася паніка: развітваюцца, цалуюцца, моляцца...

На шчасце, бяды мінавала. Быў у той пуні і Анатоль Матусевіч, жыхар вёскі Траянец. Праўда, мог апынуцца ў той, якую спасціг трагічны лёс.

— Зайшлі да нас у хату немцы, а мы на печы ляжым, — угадвае Анатоль Матусевіч, якому тады было сем гадоў. — У нас галовы павязаныя — быццам хворыя на тыф. Адзін, рускамоўны, падышоў і каза, каб скідалі павязкі. Гэта і выратавала нас ад той пуні, дзе палілі хворых і нямоглых.

У кожнага з іх — свая гісторыя выратавання. Але, безумоўна, найперш у гэтым заслуга нейкага чалавека, які працаваў у гітлераўцаў у Плешчаніцах або (ёсць і такая версія) быў партызанскім сувязным. Нягледзячы на тое, што яго згадваюць усе сведкі, імя гэтага чалавека ўжо не засталася ў памяці. У адрозненне ад таго дня, які людзі, што яго перажылі, без слёз успамінаць не могуць.

Аляксандр ПАЎЛЮКОВІЧ, г. Мінск.
Фота аўтара

Помнік на месцы трагедыі ў вёсцы Расохі.

НА ДАЖУ СВЕТУ

Што адбываецца ў загадкавым Непале?

Інфармацыя пра Непал перыядычна з'яўляецца ў стужках суветных інфармагенцтваў. У пераважнай большасці — у сувязі з катастрофамі і іншымі надзвычайнымі здарэннямі. У жніўні галоўная навіна адсюль тычылася палітыкі.

Пушпа Камал Дахау, лідар Аб'яднанай камуністычнай партыі Непала (мааісцкай), быў абраны кіраўніком урада пры падтрымцы найбуйнейшай партыі «Непальскі кангрэс» і Аб'яднанага дэмакратычнага фронту мадхесі. За яго прагаласавалі 363 дэпутаты з 595. Кандыдатура 61-гадовага Дахау, вядомага таксама пад мянушкай таварыш Прачанда (Люты), была адзінай, унесенай на галасаванне. Што ж адбываецца ў самай «вышыннай» краіне свету?

ГІСТАРЫЧНЫ ТРЫЛЕР

Кажуць, што некалі даліна Катманду ляжала на дне вялізнага горнага возера. Пасля землетрусу вада адсюль сышла (згодна з легендай бадхісатва Манджушры рассекваду магнічным мячом; па іншай версіі, гэта быў сам Крышна, які з дапамогай кія ўтварыў Чобарскую цяніну), і даліна была заселена людзьмі з навакольных рэгіёнаў, якія ўтварылі народ невар. Даліна адрознівалася высокай урадлівасцю, а тутэйшыя жыхары — вялікімі талентамі ў мастацтве і рамёствах, яны сталі славытымі ва ўсёй Усходняй Азіі.

Яшчэ да нашай эры сюды прыйшоў будызм (па адной з версій, менавіта тут нарадзіўся Буда). Непал стаў апорай гэтай рэлігіі ва ўсім гімалайскім рэгіёне, а таксама важным перавалачным пунктам на гандлёвых шляхах паміж Індыяй, Тыбетам і Кітаем. Праўда, пасля сітуацыя змянілася, і цяпер тут уладарыць індуізм.

Непал з'яўляецца самай высокагорнай краінай свету — каля 40% усёй тэрыторыі знаходзіцца на вышыні больш чым 3000 метраў. Менавіта тут волатамі стаіць 8 з 14 існуючых вяршынь-васьмітысячніц. Найвышэйшы пік усёй планеты — Эверэст (8848 м) — таксама знаходзіцца на тэрыторыі гэтай краіны.

Росквіт Непала адбыўся падчас праўлення неварскай дынастыі Малах у XIII—XVII стагоддзях, якая пакінула найбольш прыкметны след у гісторыі. Цудоўныя архітэктурныя помнікі тых часоў, што захаваліся дагэтуль, у значнай ступені сфарміравалі своеасаблівае аблічча краіны ў вачах усяго свету. Нездарма эпоха праўлення Малах носіць назву «Залатая эра». У 1768 годзе кароль царства Горкха Прыты Нараян Шах перанёс сталіцу ў горад Катманду. Такім чынам быў пакладзены пачатак праўленню ў Непале дынастыі Шах. Хоць у традыцыйным перакладзе тытул уладароў Непала заўсёды гучаў як «кароль», у арыгінале ён гучыць як «шах-ін-шах» (шах сярод шахаў) — аналагічна, як і традыцыйны тытул уладароў Ірана і іншых краін Усходу.

Мірны дагавор у Англа-непальскай вайне 1814—1816 гадоў у асноўным вызначыў сучасныя межы Непала і зрабіў дзяржаву залежнай ад брытанскай кароны. 15 верасня 1846 года змоўшчыкі на чале з Джангам Бахадурам — маладым славалюбівым і жорсткім арыстакратам з касты Чхетры — здзейснілі крывавае палацавае пераварот. Больш за стагоддзе дынастыя Рана кіравала краінай, і хоць гэты час характарызуецца ізаляцыяй краіны і стагнацыяй амаль ва ўсіх галінах, Непал здолеў захаваць сваю незалежнасць, трапіўшы ў становішча паўкалоні Брытанскай імперыі. 1 студзеня 1923 года быў заключаны дагавор «аб дружбе» з Вялікабрытаніяй, краіна атрымала фармальную незалежнасць.

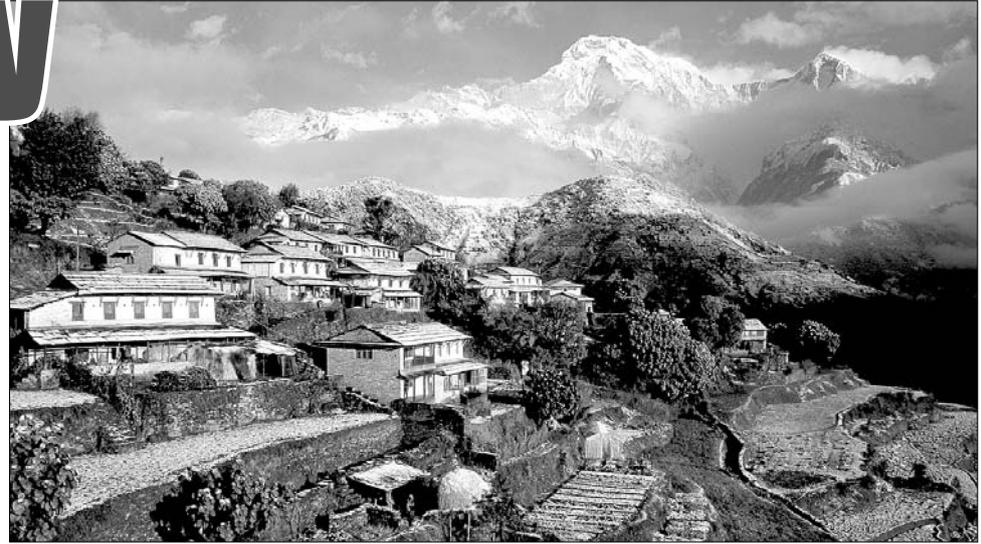
Найноўшая гісторыя Непала выглядае як захапляльны трылер у фармаце «мыльных серыялаў». Між тым гэтыя падзеі праясняюць цяперашні расклад сіл. Напрыканцы 1950 года кароль Трыбхуван пакінуў свой палац, схаваўшыся ў пасольстве Індыі, адкуль ён затым збег у гэтую краіну. Тым часам прыхільнікі нядаўна створанай палітычнай партыі «Непальскі нацыянальны кангрэс» (ННК) захапілі ўладу на большай частцы тэрыторыі і сфармавалі часовы ўрад у памежным з Індыяй мястэчку Бірганж. У Непале пачаліся

сутыкненні прыхільнікаў ННК і дынастыі Рана, падчас якіх ні адна сіла не дасягнула вышэйшай перавагі. Тады ўмяшалася Індыя, і прапанаваны ёю план урэгулявання быў прыняты абодвума бакамі. У адпаведнасці з ім кароль Трыбхуван вярнуўся ў сталіцу ў 1951 годзе і сфарміраваў новы ўрад, які ўключыў і прыхільнікаў Рана, і прадстаўнікоў ННК.

ПРЫЦЕМКІ БАГОЎ

З векавой ізаляцыяй краіны было скончана: Непал наладзіў адносіны з многімі дзяржавамі свету. У 1955 годзе кароль Трыбхуван памёр (яго імя названы, у прыватнасці, сталічны аэрапорт), і на пасаду ўступіў яго сын Махендра. Ён абвясціў новую канстытуцыю, у адпаведнасці з якой у 1959 годзе ў Непале ўсталёўвалася парламенцкая сістэма. Аднак праз тры гады, у 1962-м, кароль Махендра прызнаў «эксперыментам» няўдалым і распустіў парламент. 16 мая 1962 года з'явілася новая канстытуцыя, у адпаведнасці з якой Непал зноў пераходзіў да абсалютнай манархіі. Як вынік, прэм'ер-міністры і члены парламента былі арыштаваныя і рэпрэсаваныя, а ў краіне наступныя 28 гадоў захоўвалася абсалютная манархія.

У 1972 годзе кароль Махендра памёр, і на пасаду ўступіў яго сын Бірэндра, які атрымаў бліскуючую адукацыю ў Ітане і Гарвардзе. Прадэмакратычныя рухі сярод студэнтаў пад-

ная партыя (марксісцка-ленінская) пад кіраўніцтвам Ман Мохан Адхікары. Стварылася ўнікальная палітычная сітуацыя: ўрад, сфарміраваны камуністамі, пры гэкаратычнай манархіі (Непал — адна з нешматлікіх краін, у якіх індзізм абвешчаны дзяржаўнай рэлігіяй). Аднак гэтая сітуацыя праіснавала нядоўга.

У 1996 годзе Камуністычная партыя Непала (мааісцкая) пачала грамадзянскую вайну, падчас якой загінула больш за 10 тысяч чалавек. Партызаны, як гэта часта бывае ў такіх сітуацыях, кантралявалі амаль усе цяжкадаступныя горныя раёны, а ўрад — сталіцу і буйныя гарады. Падтрымка Індыі і ЗША на расстаноўцы сіл практычна не адбывалася. Паўстанцаў падтрымалі мясцовыя сяляне, якія пачалі сотнямі ўступаць у партызанскія атрады. Паўстанцкі рух пашыраўся, захопліваючы ўсё новыя тэрыторыі. Разам з тым, мааісты падкрэслівалі, што яны не вядуць вайну супраць турыстаў. За ўвесь час баявых дзеянняў не загінуў ніводзін замежны турыст.

Палітычная нестабільнасць у краіне асабліва ўзмацнілася з чэрвеня 2001 года, калі наследны прынц Дыпендра расстраляў усю сваю сям'ю і застрэліўся сам, пры гэтым загінуў кароль Бірэндра. На троне апынуўся вельмі непалулярны ў краіне брат забітага караля Г'яендру. Ён звярнуўся да шэрагу мераў, аж да забароны палітычных партыяў і роспуску ўрада, перамяжоўваючы актыўныя ваенныя дзеянні супраць мааістаў з перамоўмі.

У красавіку 2008 года мааісты прыйшлі да ўлады падчас выбараў у Канстытуцыйны сход Непала — з 601 месца яны атрымалі 220. Вынік быў такі нечаканы, што выклікаў шок у большасці палітолагаў, замежных дыпламатаў, якія прадказвалі мааісцкай кампартыі ад сілы трэцяе месца. Здзівіў ён нават самога правадыра мааістаў Пушпу Камала Дахау. Асноўнай іх мэтай, як заяўляюць самі мааісты, з'яўляецца звяржэнне манархіі, знішчэнне феадалізму, каставай дыскрымінацыі і ўтварэнне сацыялістычнай дзяржавы мааісцкага тыпу. Шмат хто казаў пра тое, што насельніцтва вырашыла даверыць радыкалам кіраванне краінай, таму што традыцыйныя партыі — Непальскі нацыянальны кангрэс і Аб'яднаная камуністычная партыя, якая прытрымліваецца сацыял-дэмакратычных ідэй, — канчаткова скампраметавалі сябе (яны займаліся выключна інтрыгамі і рэалізацыяй уласных матэрыяльных інтарэсаў). Не апошнюю ролю адыграў і лозунг мааістаў «Зямлю сялянам!».

штурхнулі новага караля да рашэння праўдзі ў маі 1980 года самую дэмакратычную працэдуру — рэферэндум, на які выносілася пытанне аб характары будучага ўрада. Непальцам былі прапанаваны два варыянты: захаванне абсалютнай манархіі пры правядзенні дэмакратычных рэформаў і пераход да шматпартыйнай сістэмы. Тады на рэферэндуме большасць жыхароў выказаліся за манархічны лад.

Разам з тым насельніцтва, якое ў большасці сваёй чакала неадкладнага паляпшэння жыцця пасля ўвядзення дэмакратыі, праз пэўны час расчаравалася ў кіруючай партыі. У краіне зноў пачаліся масавыя беспарадкі, і ўрад быў вымушаны прызначыць датэрміновыя выбары ў 1994 годзе. На гэтых выбарах перамогу атрымала Аб'яднаная камуністыч-

паколькі большасць непальцаў — беззямельныя сяляне.

28 мая 2008 года ў 23.26 па мясцовым часе Устаноўчы Сход Непала 560 галасамі супраць 4 абвясціў Непал Федэратыўнай Дэмакратычнай Рэспублікай. Было ўстаноўлена, што выканаўчую ўладу ўзначаліць прэм'ер-міністр. Такім чынам, з карты свету знікла адзіная ў гісторыі індзісцкая манархія, дзе кароль лічыўся ўвасабленнем бога Вішну. У былым каралеўскім палацы зрабілі музей.

БЕЗ БУФЕРА

Пушпа Камал Дхал стаў першым прэм'ер-міністрам рэспублікі Непал, аднак неўзабаве сышоў у адстаўку з-за адмовы прэзідэнта звольніць галоўнакамандуючага непальскай арміяй. Яго вяртанне на пасаду прэм'ера стала вынікам вынясення парламентам вотуму недаверу прэм'ер-міністра Хадге Прасад Шарма Олі, лідару Камуністычнай партыі Непала (аб'яднанай марксісцка-ленінскай). Камал Дахау — вяхадзец з сям'і сялян-брахманаў. Ён скончыў універсітэт, вывучыўся на агранома, працаваў школьным настаўнікам у вёсцы. Пад уплывам марксісцкіх ідэй далучыўся да рэвалюцыйнага мааістаў, уступіў у камуністычную партыю, у 1986 годзе стаў яе генеральным сакратаром і здолеў кансалідаваць вакол сябе шматлікія леварыдыкальныя групы, стварыўшы адзіную левую апазіцыю. Удзельнічаў у грамадзянскай вайне ў Непале, дзе і заслужыў сваю мянушку Прачанда (Люты). Ён вядомы як аўтар спецыфічнай дактрыны непальскага камунізму — «Шляхі Прачанда», заснаванай на ідэях Карла Маркса, Уладзіміра Леніна, Іосіфа Сталіна і Маа Цзэдуна.

Непал не мае выхаду да мора і багатых мінеральных рэсурсаў і застаецца адной з самых бедных краін свету. Асноўная частка насельніцтва занята ў лясной і сельскай гаспадарцы. У Непале апрацоўваюць рыс, кукурузу, ячмень, проса, чай, тытунь, некаторыя пладоўныя культуры. Маленькая горная краіна жыве за кошт турызму. Штогод сюды прыязджае каля паўмільёна чалавек. У сярэднім кожны турыст пакідае ў краіне па 1 тысячы долараў. Да 1951 года каралеўства было абсалютна закрытае для наведвання замежных грамадзянамі. Менавіта таму цяпер у Непале засталася шмат не кранутых часам тэрыторый, дзікіх лясоў, архітэктурных помнікаў, самабытных вёсак. Прырода тут вельмі разнастайная — ад субтрапічных раслін да чароўных горных вяршыняў. У краіне ёсць багатыя прыродныя запаведнікі і нацыянальныя паркі, дзе жыве больш за 800 відаў млекакормячых і птушак, дзікіх жывёл (такіх як леапарды, насарогі, тыгры, карлікавыя мядзведзі і іншыя).

На думку экспертаў, краіна мае патрэбу як у тэрміновай гуманітарнай дапамозе (пастаўкаў паліва і прадуктаў харчавання ў першую чаргу), так і ў правядзенні эканамічных рэформаў, што без знешняй падтрымкі выглядае немагчымым. З абвясчэннем Непала свецкай рэспублікай знікла не толькі адзіная ў свеце індзісцкая каралеўства, але і буферная зона паміж Індыяй і Кітаем. Гэтым параўнальна невялікаму каралеўству ў Гімалаях, населенаму шасцю дзясяткамі разнамоўных народнасцяў, у эпоху татальнага раздзелу свету паміж каланіяльнымі дзяржавамі выпай лёс аднаму з нешматлікіх застацца незалежным.

Рэцэпт каралёў — адна краіна, адна мова, адна мова — даказаў сваю неэфектыўнасць. Мааісты, гэтак папулярныя цяпер у Непале, апелюючы да самых збыдзелых і бяспраўных слаёў насельніцтва, умела гулялі на супярэчнасцях тутэйшага грамадства. Але стракатасць нацыянальнасцяў, кастаў, рэлігій, моў, вялікая розніца ў развіцці паміж раёнамі краіны ўяўляе велізарную праблему. Галоўнае пытанне — ці здолеюць мааісты ў такіх умовах захаваць адзінства краіны і забяспечыць эканамічны рост — пакуль застаецца адкрытым.

Захар БУРАК. burak@vziazda.by

Уладзімір ЛІХАДЗЕДАЎ:

ГІСТАРЫЧНЫ АБСЯГ ПРЫВАТНАЙ КАЛЕКЦЫІ

Уладзіміра Ліхадзедава добра ведаюць у нашай краіне, ды і за яе межамі — таксама. Збіральнік старых паштовак, ён даўно вывёў беларускую філакартыю з цянькай калекцыянерскай справы на новыя вышыні. У многім дзякуючы ініцыятывам менавіта Уладзіміра Аляксеевіча стараыя паштоўкі спрыялі і спрыяюць уважлівым агледзінам айчыннай гісторыі з боку самых шырокіх мас. Але ж калекцыянер, гісторык не сядзіць на месцы, прыдумвае новыя праекты, вылучае новыя задумкі і паспяхова іх рэалізоўвае. Пра ўсё гэта мы і вырашылі пагутарыць з Уладзімірам Ліхадзедавым.

— Уладзімір Аляксеевіч, здаецца, Вы паступова ад публікацый у перыёдыцы рэпрадукцыі старых паштовак пераходзіце да рэалізацыі больш значных філакартычных праектаў...

— Прызнацца, я неяк не задумаўся над гэтым. Часопісы і газеты па-ранейшаму друкуюць рэпрадукцыі паштовак з майёй калекцыі. Праект, некалі даволі вобразна названы «У пошуках страчанага», працягваецца. Зазірніце на сайт газеты «СБ. Беларусь сегодня» — і вы знойдзеце архіў з соцень публікацый. Ды і газета «Голас Радзімы» некалькі гадоў вяла праект «Знічкі Айчыны» — у ім ілюстрацыямі да гісторыка-краязнаўчых публікацый былі менавіта паштоўкі. А яшчэ ж кнігі... Іх сёння назбіралася каля дваццаці. Дарэчы, пяць кніг серыі «У пошуках страчанага» выйшлі ў «Звяздзе» і «Літаратуры і мастацтва».

— Сапраўды, кнігі займелі папулярнасць. І сёння іх агульны тыраж складае некалькі дзясяткаў тысяч экзэмпляраў...

— Людзі, углядаючыся ў даўніну, жадаюць быць болей унікальнымі, стараюцца і інфармацыі паболей адкрыць, і ўражанні займаць. Кнігі са старымі паштоўкамі сталіся для мяне пэўным этапам у развіцці калекцыі, нават у асэнсаванні таго, а як жа з калекцыяй працаваць, як сваё прыватнае захапленне зрабіць цікавым, патрэбным для грамадства.

— Як мне падаецца, якраз ініцыятыў у вас хапае. Хіба ж не так? І выстаўкі ладзіце, і помнікі нават усталяўваеце.

Уладзімір Ліхадзедаў дэманструе, як працуе адноўлены друкарскі станок XVI стагоддзя.

— Усё, канешне ж, так. Шмат чым мне дапамагаюць калегі-аднадумцы. І найперш — сапраўдны палечнік, таварыш па калекцыянерскіх росшуках Уладзімір Пефціеў. Мы разам і выстаўкі ладзілі, і колькі сумесных кніг выдалі.

— І яшчэ ж помнікі ўсталяўвалі...

— Сумесна з Уладзімірам Паўлавічам і іншымі палечнікамі нам удалося ўзнавіць два помнікі. Першы з іх прысвечаны ўсім, хто загінуў у Айчыннай вайне 1812 года. А другі — у гонар забітага праваслаўнага святара Фёдара Юзэфавіча. Што асабліва цікава, першы помнік раней увогуле быў невядомы. Адкрыць яго дапамог стары фотаздымак, які я набыў у аднаго польскага калекцыянера. Пра гэты помнік не было ніякіх звестак ні ў якіх польскіх ці расійскіх архівах. Толькі подпіс пад здымкам дапамагаў у пошуку: пра тое, што аб'ект знаходзіўся на трацке паміж Вілейкай і Маладзечнам. Пэўна, прастаяў ён зусім нядоўга. Хутчэй за ўсё, помнік растрэпанліці ці адразу пасля верасня 1939 года, ці ў Вялікую Айчынную вайну. Параіўшыся з Уладзімірам Пефціевым, мы палічылі за гонар узнавіць гэты помнік і нагадаць пра памяць усіх, хто загінуў у 1812 годзе. У рэалізацыі гэтага праекта нам таксама дапамаглі Павел Сасін, Ігар Зялёны, Барыс Цітовіч.

— Тэма вайны 1812 года для вас з Уладзімірам Пефціевым — надзвычай цікавы абсяг...

— Нам з Уладзімірам Паўлавічам удалося выдаць двухтомнік, прысвечаны гэтай тэме. Мы змаглі арганізаваць некалькі выставак — у Мінску, Маскве, Вільнюсе...

Мы паказалі храналогію вайны праз стараыя паштоўкі і арыгінальныя літаграфіі Фабэра дэ Форэ і Верашчагіна.

— Уладзімір Аляксеевіч, вы, дарэчы, прымалі ўдзел і ў «круглым stole», прысвечаным Скарыну, які не так даўно ладзіла Міжнародная асацыяцыя беларусістаў. Магчыма, наперадзе ў вас — рэалізацыя задумкі кшталту выдання альбома з паштоўкамі, прысвечанымі мясцінам, якія звязаны з жыццём і дзейнасцю беларускага першадрукара?

— Пра такі фармат неяк не задумаўся. Хоць у апошнія гады вельмі шмат займаюся тэмай Францыска Скарыны. Гісторыя беларускага кнігадрукавання — захапляльны абсяг для гісторыка-краязнаўчых росшукаў. З прычыны сваёй інертнасці, нежадання варушыцца, шукаць ісціну больш глыбока, чым гэта рабілі да нас, мы шмат што лічым страчаным. А трэба проста набрацца цяпення і ўзнаўляць даўніну. Так, кожны з крокаў, як, напрыклад, і нядаўна зробленае мною ўзнаўленне Бібліі Францыска Скарыны, патрабуе ведаў, вопыту.

Каб надрукаваць на адпаведнай паперы, падабраць фарбы, трэба ж было зазірнуць у XVI стагоддзе. Трэба было знайсці аналагі тэхналогіям

скарынаўскага часу. Дзеля гэтага я пабываў у многіх музеях і бібліятэках, ездзіў у Прагу, Лейпцыг, Майнц, Кракаў...

— І два гады назад у Заслаўі на Дні беларускага пісьменства вы прадэманстравалі і станок для друку, і тое, як папера робіцца з беларускага лёну. Чэргі гледачоў да вашага рабочага месца стаялі велізарныя.

— І не толькі гледачоў. Але ж у чэргах стаялі ахвотнікі паспрабаваць самім пераўтварыцца ў першадрукароў XVI стагоддзя. Для многіх ўсё гэта было адкрыццём. Скарына як быццам сыйшоў з малюнкаў у падручніках, энцыклапедыях. Сапраўднае дзейства, магчыма, спрычыніцца да яго, нешта паспрабаваць зрабіць уласнымі рукамі — гэта не можа не заварожваць.

— Хоць бы на хвіліну прыемна стаць першадрукаром...

— Мне здаецца, што ў такой арыгінальнай ініцыятыве-дзейнасці закладзена шмат выхавачых сэнсаў. І дзіўна, што пасля свят на дэманстрацыю падобнага характару, дзе судакраюцца гісторыя і сучаснасць, забываюцца.

— А што вы прапаноўваеце?..

— Я адзін шмат што не магу прапанаваць. У мяне ёсць ідэя, якую хацелася б рэалізаваць. Ідэя заключаецца ў тым, каб дэманстраваць стараыя друкарскія тэхналогіі. Для гэтага патрэбна пляцоўка. Канкрэтныя планы ў гэтым кірунку я ўжо ажыццяўляю. Спадзяюся, што ў выніку будзе створаны ўнікальны прыватны музей кнігадрукавання.

— Уладзімір Аляксеевіч, думаю, што гэта амаль немагчыма здзейсніць паўнаўдасна без шырокай падтрымкі дзяржаўных інстытутаў і дапамогі мецэнатаў. Вось тут і добра было б рэалізаваць сам падыход дзяржаўна-прыватнага партнёрства.

— Сапраўды, калі такое здзейсніцца, то ў год 500-годдзя беларускага кнігадрукавання гэта будзе выдатным падарункам краіне, усім, каго хвалюе стан нацыянальнай культуры, гістарычнага асветніцтва.

— У такім разе і ўплуўны, што атрымаецца. І як вынік — шмат што яшчэ ўдасца адкрыць і расшыфраваць у жыцці і дзейнасці легендарнага Францыска Скарыны. Гутарыў Кастусь ЛАДУЦЬКА.

Мінскі абласны пленэр па вырабе дэкаратыўных скульптур з каменю праходзіць у горадзе Крупкі з 12 жніўня па 2 верасня.

Прысвечаны ён 90-годдзю з дня нараджэння заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі Барыса Аракчэва (1926—2013).

Мерапрыемства мае на мэце папулярызацыю айчынага мастацтва скульптуры, павышэнне прафесійнага майстэрства тых, хто стварае культурныя і архітэктурныя каштоўнасці. Акрамя таго, — паказаць грамадскасці дасягненні беларускіх твораў у гэтай галіне, палепшыць архітэктурную і эстэтычную выразнасць горада.

У пленэры ўдзельнічаюць скульптары, члены Беларускага саюза мастакоў Ігар Засімовіч, Кацярына Зантарыя, Алег Курьянаў, Аляксандр Сакалоў.

Урачыстае адкрыццё знакавай у жыцці цэнтральнага рэгіёна падзеі адбудзецца 16 жніўня ў Крупскім гісторыка-краязнаўчым музеі з удзелам дачкі Барыса Аракчэва — Аксаны.

Арганізавалі мерапрыемства Мінскі абласны выканаўчы камітэт і Крупскі раённы выканаўчы камітэт.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@vziazda.by

Суквецце талентаў Воранаўскага краю

Тыдзень культуры пад такой назвай праходзіць з 15 па 21 жніўня ў Воранаўскім раёне.

Сярод імпрэз — розныя выставы, у тым ліку дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва бібліятэчных умельцаў, кніжных навінак і работ Воранаўскай дзіцячай школы мастацтваў, конкурсы і гульні для дзяцей, сустрэча з пісьменнікамі, святая фальклору і народнай творчасці, святы вёсак Асава і Пеляса, раённы праект Scooter Day у рамках маладзёжнай акцыі «Моладзь за здаровы лад жыцця». Яшчэ адна «фішка» — майстар-класы з удзелам мясцовых умельцаў. Напрыклад, Саламея Вікенцьеўна Антаненка можа навучыць усіх зацікаўленых мастацтвам вышыўкі, а Станіслава Вікенцьеўна Міхна — падвойнаму ткацтва. Тыдзень культуры завяршыцца раённым фестывалем нацыянальных культур, падчас якога адбудзецца конкурс на лепшае нацыянальнае падвор'е.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prapochik@vziazda.by

Коммунальное унитарное предприятие «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 19 сентября 2016 г. проводит открытый аукцион с условиями № 08-У-16 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на одном земельном участке в г. Минске, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб./ в денежных единицах без учета деноминации	Сумма задатка, бел. руб./ в денежных единицах без учета деноминации	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб./ в денежных единицах без учета деноминации	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости/ в денежных единицах без учета деноминации
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск пр. Независимости, 93Б	0,4117	для строительства объекта «Объект административного назначения по адресу: пр. Независимости, 93Б»	232 244,94/ 2 322 449 400	34 000/ 340 000 000	9 707,50/ 97 075 000	снос зданий и сооружений: гараж по ул. Толбухина, 3А/2; два административно-хозяйственных здания и овощехранилище по пр. Независимости, 93Б	525 990,19 руб./ 5 259 901 900 руб.

Основные требования по проектированию и строительству объекта и условия предоставления земельного участка указаны в земельно-кадастровой и иной документации, подготовленной для проведения аукциона. Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Мінским горисполкомом). Аукцион состоится 19 сентября 2016 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Участники аукциона могут быть юридическими лицами или индивидуальными предпринимателями. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников — двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц. Для участия в аукционе необходимо: внести задаток не позднее 13 сентября 2016 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № 364100000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП — 100690830, назначение платежа — 04002, получатель — главное финансовое управление Мінгорисполкома; представить в коммунальное унитарное предприятие «Мінский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экзем-

плярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительно предоставляется: индивидуальным предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; представителем индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовом состоянии, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе. При подаче документов на участие в аукционе представляются индивидуальные предпринимателей и юридических

лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона (его представитель), предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица. Прием документов, консультация по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 17 августа 2016 г. по 13 сентября 2016 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45). Торги в отношении земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов. Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона* в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан: внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы — в случае предоставления Мінским горисполкомом расщочки ее внесения);

- возместить Мінскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона; - возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись. Оплата производится по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре; * — единственному участнику несостоявшегося аукциона — выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка в аренду. Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона Мінский горисполком предоставляет расщочку внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка. После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы — в случае предоставления Мінским горисполкомом расщочки ее внесения) Мінский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений). Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельному участку (в том числе с характеристиками расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время. Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

СТЫХІІ ЭЛІЗЫ АЖЭШКІ

Пра стаўленне да розных моў, захапленне зёлкамі і народную культуру

Элізу Ажэшку многія лічаць польскай пісьменніцай. І гэта пры тым, што нарадзілася яна на Гарадзеншчыне, большую частку жыцця правяла ў Гродне, памерла і пахавана таксама там. Але з 50 польскамоўных тамоў яе твораў на беларускай мове выдадзены ўсяго... 1. Атрымліваецца, 49 тамоў твораў, напісаных слаўтай гарадзенкай, большасці беларусаў пакуль так і не ўдалося прачытаць. Карэспандэнт «Звязды» вырашыла паспрабаваць разабрацца з прычынамі такога забыцця, а таксама праехаў па мясцінах жыцця і творчасці вядомай пісьменніцы.

Выпраўляючыся ў чарговую літаратурную вандроўку, я пагутарыла з гарадзенскім літаратуразнаўцам Аляксеем Пяткевічам. Ён аўтар кнігі «Літаратурная Гродзеншчына», «Слова і кніга гэтай зямлі». Яму ўдалося зафіксаваць усіх літаратурных асоб, якія нарадзіліся на гэтай зямлі або мелі да яе дачыненне. Атрымалася сабраць разам сотні аўтараў. Натуральна, асаблівае месца ў яго даследаваннях адведзена Элізе Ажэшцы.

— **Аляксей Міхайлавіч, большасці з нас вядомы толькі адзін твор Ажэшкі — аповесць «Хам». Аўтарку прынята лічыць польскай пісьменніцай. Аднак насамрэч яна ўсё жыццё правяла ў Гродне...**

— Эліза напісала некалькі дзясяткаў твораў, прычым добрых. Назваць яе геніяльнай, як, напрыклад, Міцкевіча, складана. Яна крыху публіцыстычная, дзесьці ў тэкстах прабіваецца кніжнасць. Рэзананс ад яе твораў не быў такім, як ад вядомых гістарычных раманаў Генрыка Сянкевіча. Але тым не менш яна вельмі добры творца. І аб'ём напісанага ёю велізарны. У Польшчы выйшла каля 50 тамоў яе твораў.

— **Чаму, на вашу думку, гэтая пісьменніца ў нас недацэнная?**

— Я бачу толькі адну прычыну — наменклатурную. З Польшчай у савецкі час у нас былі вельмі стрыманыя адносіны. Эліза Ажэшка працягвала тое, што рабілі Адам Міцкевіч, Юзаф Крашэўскі, Уладзіслаў Сыракомля. Усе яны не столькі польскія, колькі краёвыя пісьменнікі. У Ажэшкі нават быў псеўданім «Літвінка» (і гэта зафіксавана ў «Польскім біяграфічным слоўніку»). Яна балансавала паміж польскім і мясцовым, краёвым (па сутнасці, беларускім), патрыятызмам. Паміж мужыцкімі, сялянскімі і шляхецкімі каштоўнасцямі. Яна імкнулася зблізіць, а то і паяднаць іх. У яе самым вядомым рамана «Над Нёманам» апісваецца няроўны шлюб шляхцянікі і селяніна.

— **Ажэшка вельмі добра разбіралася ў характарах людзей, выдатна прапісвала мясцовы побыт. Гэта можна лічыць моцным бокам яе творчасці?**

— Безумоўна. Яна не сядзела ўвесь час у горадзе. Лета пісьменніца праводзіла ў вёсках, маёнтках. Там запісвала

фальклор, шукала цікавых людзей-самародкаў, якія шмат ведаюць. Занатоўвала розныя гісторыі. Не выпадковыя мінакі, а адметныя асобы былі крыніцай яе ведаў пра народ. Эліза Ажэшка мела адмысловае хобі — збіраць назвы зёлак — і займалася гэтым усё жыццё. Калі яна памерла, у яе дом пачалі пускаць наведвальнікаў. І яны бачылі, што сцены скрозь пазатыканыя сухімі кветкамі,

лісцем, рознымі пучкамі. Яны былі часткай інтэр'еру, пісьменніца рабіла гэта наўмысна.

— **Кажуць, што ў свой час Ажэшка была феміністкай. Наколькі вы падзяляеце такую думку?**

— У гэтым сэнсе яна не была заўзятая і тым больш — фанатычнай. Але правы жанчын, натуральна, бараніла. Рабіла гэта і публіцыстычна, і ў літаратурных творах, напрыклад у

Выкладчыкі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы Аляксей ПЯТКЕВІЧ і Аляксей ЗАГДУЛІН могуць шмат расказаць пра жыццё гарадзенскай пісьменніцы.

Асабісты лёс

Яна была, па сутнасці, няшчаснай усё жыццё. Нарадзілася каля Гродна ў маёнтку Мількаўшчына ў сям'і Паўлоўскіх. Бацька і старэйшая сястра памерлі досыць рана, калі яна была яшчэ зусім малой. Маці хутка выйшла замуж, а малую Элізу адправіла ў Варшаву ў пансіён пры манастыры. Пяць гадоў дзячына правяла там, і маці ніколі нават не прыезджала ў госці і не забірала дадому.

Эліза, калі вярнулася ў Гродна, таксама хутка выйшла замуж, бо, пэўна, разумела, што ёй няма куды падзецца. Тады ёй было шаснаццаць гадоў. Мужа выбрала, як пасля ўспамінала, бо кавалер быў высокі і прыгожа танцаваў. Аднак высветлілася, што яны абсалютна розныя людзі. Элізе падабалася цішыня, спакой, адзінота (магчыма, гэтаму спрыяла манастырская выхаванне). Яна рабіла школу для сялянскіх дзяцей, займалася дабрачыннасцю. А яму былі даспадобы балі, паляванні, прыёмы, раз'езды — ён меў разгульную душу. Іх адносіны адрозніваліся. Затым разгарэлася паўстанне 1863 года. Эліза дапамагала паўстанцам, нават ратавала аднаго з кіраўнікоў — Рамульда Траўгута. Мужа за ўдзел у паўстанні саслалі ў Сібір. Аднак яна не паехала за ім, як многія іншыя жонкі, а наадварот, распачала развод, чым выклікала абурэнне польскай інтэлігенцыі. Аднак яе, пэўна, можна было зразумець.

Маёнтак у Мількаўшчыне вырашыла прадаць. Ёй дапамог у гэтым адвакат Станіслаў Нагорскі. Пазней ён стаў апекавацца і іншымі маёмаснымі справамі. У выніку пачаўся роман, хоць у яго ў той час была сям'я. Пара хавалася, сустракалася таёмна, аднак дома ў Станіслава ўсё адно здараліся скандалы. Гэта цягнулася амаль... трыццаць гадоў.

Біёграфы, каб неяк апраўдаць Нагорскага, пішуць, што жонка ў яго была не надта добрая, гадала трыццаць катой... Як толькі яна памерла, Станіслаў і Эліза адрозніваліся. Ёй было 53 гады, а яму 68. Аднак шлюб не нававана было быць доўгім — праз два гады Станіслаў памёр. А Эліза пачала жыць у тым самым доме яе мужа, які сёння ў Гродне ведаюць як дом Ажэшкі.

«Марце». Але гэта было толькі часткай яе барацьбы. У той жа час яна бараніла правы беларусаў на сваю школу, самарэалізацыю. Чаму яна так цёпла прыняла Францішка Багушэвіча?.. Бо ён увасабляў тое найлепшае з народа, што яна акурат бачыла вакол сябе. У некралогу на смерць Багушэвіча Эліза Ажэшка напісала: «Ён быў адным з самых вышэйшых людзей, якія служылі нашай зямлі, і адным з нешматлікіх маіх найлепшых сяброў». Яго беларускія вершы яна лічыла выдатнымі, а польскія — дрэннымі. Беларускую мову Эліза Ажэшка добра ведала. Пра адну з раслін яна неяк пісала: «Цікава, у якой мове найперш з'явілася яе назва, — у польскай ці беларускай? Трэба пашукаць...» Дарэчы, рускай мовай яна не карысталася. А калі трэба было кантактаваць з мясцовымі рускімі афіцэрамі, наўмысна гаварыла па-французску.

— **Сама Ажэшка пісала па-польску, але ўсё-такі выступала за беларускую мову. Ці няма ў гэтым, на вашу думку, пэўнага дысанансу?**

— Не, беларускага ў яе вельмі многа. Напрыклад, формы імёнаў — Пятрусь, Антос, Аўдоця. Шмат беларускай лексікі, асабліва побытавай, для абазначэння рэчаў. Нават у аўтарскай мове, не толькі ў дыялогах, сустракаецца шмат беларусізмаў. Зрэшты, які ў іншых твораў, якіх я ўжо згадваю: Міцкевіча, Крашэўскага — яны ўсё жыццё пражылі ў гэтай моўнай стыхі. Напрыклад, варшаўская крытыка не прымала Міцкевіча, бо яго мова не была ўзорна-польскай, літаратурнай. У ёй прысутнічаў моцны беларускі элемент — не толькі ў лексіцы, але і ў інтанацыі, будове фраз. А ў раманах Крашэўскага вельмі шмат беларускіх дыялектных прыказакаў, выслоўяў, фразеалагізмаў. Унізе старонак даваўся іх польскі аўтэнтчны варыянт, зразумелы тамтэйшаму чытачу.

— **Ці можна сказаць, што Эліза Ажэшка паўплывала на сённяшнюю гродзенскую культуру?**

— Думаю, што пэўны след яна не магла не пакінуць па той прычыне, што вельмі добра ведала мясцовую народную культуру і паказала яе ў сваіх творах. Напрыклад, ніхто так не апісаў беларускія вячоркі, як Эліза Ажэшка ў апавяданні «Зімовым вечарам». Яна расказала пра тое, як збіраліся разам у вялікай хаце дзяўчаты з прасніцамі, хлопцы. Як яны смяяліся, жартавалі, усламілі нейкія страшныя гісторыі. Больш ніхто не занатаваў гэта: можа, хіба што Адамчык, Кудравец, ды і тое мімаходзь. А вячоркі — гэта клуб XIX стагоддзя, і праходзілі яны кожны вечар, не толькі па святах. Адно хаты мянялі, бо, куды прыходзілі, пракурвалі, — даводзілася ісці ў іншае месца. Таму яна вельмі паўплывала на гарадзенцаў праз народную культуру. Тое, што мы маем ад продкаў, яна зафіксавала і нібы прапанавала: «Вось, бярыце...»

— **Як думаеце, ці ганарацца гарадзенцы тым, што ў іх была такая пісьменніца?**

— Безумоўна. Без вуліцы Элізы Ажэшкі і яе дома-музея Гродна не ўяўляецца. Гэта яго пярлінкі.

— **На польскай мове мы маем 50 тамоў яе твораў. А колькі выдадзена па-беларуску?**

— На жаль, толькі адзін. У серыі «Кнігазбор» выйшаў самы поўны том яе твораў па-беларуску.

— **Атрымліваецца, 49 тамоў не перакладзена?**

— Не, іх перакладзілі і выдалі ў перыёдыцы. Яшчэ пры яе жыцці «Наша Ніва» змяшчала пераклады. Былі і іншыя асобныя пераклады. Але яно не сабрала разам. Гэта вялікі прабел у айчыннай культуры...

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
Фота аўтара.

Гродзенская вобласць

Мясціны пісьменніцы

Дом-музей у Гродне

Гэты прыгожы двухпавярховы будынак размяшчаецца ў самым цэнтры горада, амаль насупраць Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. Ажэшка пражыла тут досыць доўга — з 1894 года да самай смерці ў 1910 годзе.

Толькі два пакоі ў доме аддадзены пад музей. У астатняй частцы размяшчаецца бібліятэка.

Калісьці дом стаяў на самым ускрайку тратуара і меў дзве драўляныя прыступкі ля ўвахода. 30 гадоў таму гэты стары дом разабралі і амаль на яго месцы, крыху воддал, пабудавалі з блокаў новы дом, падобны на стары. Ён выглядае такім жа: і размяшчэннем пакояў, і ўсім астатнім цалкам адпавядае колішняму дому.

Тут можна ўбачыць кнігі, фотаздымкі, такія ж карціны, што вяселі ў Элізы Ажэшкі, такую ж мэблю. Асабліва прыцягвае ўвагу аўтэнтчны прыгожы камін, перанесены са старога дома.

Могілка

На старых гарадзенскіх могілках можна адшукаць магілу, дзе пахавана Эліза Ажэшка.

Старажылы прыгадваюць, што, калі пісьменніца хварэла, гараджане засцілалі брук ля яе дома саломай, яловымі і сасновымі лапкамі, каб транспарт не трывожыў яе спакой.

Зоська Верас узгадвала, што пасля смерці пісьменніцы гарадзенцы ў знак смутку абвясвалі чорнымі стужкамі ліхтары. Паліцыя зрывала іх, а яны зноў прымацоўвалі, — так рэагавалі на смерць выбітнай зямлячкі.

Сямейны некропаль

Сямейны некропаль сваякоў Элізы Ажэшкі можна ўбачыць у вёсцы Мількаўшчына Гродзенскага раёна. Гэта фамільнае пахаванне сям'і Паўлоўскіх — бацькоў і родных пісьменніцы.

Элемент некропаля сям'і Паўлоўскіх.

Знаходзіцца ён адрозніваецца каля дарогі, бліз лесу. Месца гэтае, калісьці зарослае, сёння акуратна добраўпарадкавана мясцовымі ўладамі. І сюды варта зазірнуць, каб убачыць салідныя мудрагелісты надмагільныя помнікі Паўлоўскіх.

Алея

У Мількаўшчыне Ажэшка нарадзілася ў 1841 годзе. Яна паходзіла са шляхецкай сям'і, у якой быў досыць вялікі маёнтак.

Сёння тут можна прайсціся па кляновай алеі, што расце яшчэ з часоў жыцця Ажэшкі. Калісьці яна вяла да сядзібы, але ў 1972 годзе дом пачаў развальвацца, і яго знеслі. Яшчэ жыве чалавек (цяпер яму 84 гады), які памятае, дзе стаяў дом

і як яго руйнавалі... Дарэчы, пасля вайны ў гэтай панскай сядзібе зрабілі жылы васьмікватэрны дом для бежанцаў, што прыязджалі сюды з Расіі і Украіны.

Цяпер на месцы дома стаіць студня. Побач насыпаны памятны курганок, па-стаўлены валун. Тут жа размяшчаецца драўляная хата. Аднак да самой пісьменніцы яна не мае ніякага дачынення. У гэтай хаце думалі зрабіць музей і асобны пакойчык, дзе ў непагадзь можна было б чакаваць турыстаў. Але грошай на гэтую справу так і не знайшлося.

Школа-музей

Яшчэ адно без перабольшвання ўнікальнае месца ў Мількаўшчыне — гэта колішняя школа імя Элізы Ажэшкі. Шэсць гадоў таму яе закрылі. Аднак мясцовая энтузістка, былая настаўніца гісторыі Таццяна Савянкава з такім лёсам любімай установы аказалася не згодная. Яе намаганнямі ў школе адкрыты літаратурна-краязнаўчы музей. Тут можна убачыць не толькі пакоі, прысвечаныя Ажэшцы, але і трапіць у асаблівы, ужо далёкі для многіх свет сапраўднай вясковай школы.

Школа ў Мількаўшчыне раней насіла імя Элізы Ажэшкі. Сёння там знаходзіцца філіял літаратурна-краязнаўчага музея. У адным з пакояў расказваецца пра захапленне Ажэшкі збіраннем зёлак.

■ Ёсць нагода

Скарына цяпер і ў... Амерыцы

Яго кнігі перададзены бібліятэкам

Злучаных Штатаў

Днямі дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Раман МАТУЛЬСКИ наведваў найбуйнейшыя бібліятэкі ЗША: Бібліятэку Кангрэса ЗША і Нью-Ёркскую публічную бібліятэку і перадаў ім факсімільныя выданні — «Кніжная спадчына Францыска Скарыны». У цырымоніі перадачы кнігі прынялі ўдзел часовы павяраны ў справах Беларусі ў ЗША Павел Шыдлоўскі і Генеральны консул Беларусі ў Нью-Ёрку Віктар Саверчанка.

Урачыстасць была прымеркавана да 500-годдзя беларускага і ўсходнеславянскага кнігадрукавання. Гэтым крокам амерыканскія арганізатары імкнуліся пашырыць нашы культурныя сувязі, а таксама распаўсюдзіць інфармацыю пра культуру Беларусі ў бібліятэчнай супольнасці ЗША.

Варта адзначыць, што Нацыянальная бібліятэка Беларусі яшчэ ў 2013 годзе ініцыявала агульнанацыянальны праект факсімільнага перавыдання кніжнай спадчыны Францыска Скарыны. Ужо праз год сумесна з Банкам БелВЭБ удалося рэалізаваць яго пер-

шую частку — пабачылі свет пяць першых тамоў выдання. На сённяшні дзень камплект «Кніжная спадчына Францыска Скарыны» ўключае 11 тамоў.

Кнігі па меры выхаду перадаюцца ў навуковыя, навучальныя, культурныя, грамадскія арганізацыі Беларусі і замежных краін. Першыя асобнікі ўжо трапілі ў бібліятэкі Вялікабрытаніі, Латвіі, Літвы, Польшчы, Расіі і Чэхіі.

Шматтомнае факсімільнае выданне з'яўляецца сапраўдным культурным здабыткам беларускага народа. У яго ўваходзіць поўны камплект кніг, надрукаваных Францыскам Скарынам у Празе (1517—1519 гадах) і Вільні (1522—1525 гадах). У яго аснове — электронныя копіі тых кніг першадрукара, якія захаваліся і знаходзяцца ў бібліятэках і музеях Беларусі, Расіі, Украіны, Германіі і іншых краін.

Факсімільнае выданне максімальна поўна ўзнаўляе спадчыну першадрукара. Яно суправаджаецца каментарыямі навукоўцаў, а таксама перакладамі прадмоў і пасляслоўяў Францыска Скарыны на сучасныя беларускую, рускую і англійскую мовы.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

**ПАНТЭОН
ДАЙЧЫНЫ**

Подавайте же потомкам,
что маете з предков.
Андрэй РЫМША.

**Брачыслаў Ізяславіч
(?—1044)**

Аб жыцці князя Брачыслава Ізяславіча летапісы пакінулі некалькі радкоў. Вядома, што ў 1021 годзе Брачыслаў заваяваў Ноўгарад. На зваротным шляху ў Полацк ён сустраўся на рацэ Судоме з войскам кіеўскага князя Яраслава і быў пераможаны. Указвалі летапісы і год смерці Брачыслава — 1044-ты.

Амаль палову стагоддзя ўладарыў Брачыслаў у Полацку, і гэты час нам невядомы. Можна толькі здагадацца, што адбывалася ў гэты перыяд. Гэтак, аналізуючы «Сагу аб Эймундзе», прыходзім да высновы, што ў Полацку была моцная ўлада веча. Брачыслаў па сутнасці з'яўляўся выканаўцам вечавых пастаноў. Веча мела заканадаўчую ўладу, заключала дамовы, слала пасольствы. Менавіта веча прыняло на службу Полацку варажскую дружыну Эймунда. З «Сагі...» даведваемся, што ваіну з Полацкам першы пачаў кіеўскі князь Яраслаў. Ён прыслаў Брачыславу патрабаванне ўступіць частку земляў. Але Брачыслаў апырэдзіў Яраслава і нанёс удар па Ноўгарадзе. Выдатным па выніках трэба назваць гэты паход на Ноўгарад. Брачыслаў хутка сабраў моцнае войска, імкліва рушыў на Ноўгарад і ўзяў яго. Паводле польскага храніста Яна Длугаша, Брачыслаў авалодаў усім Наўгародскім княствам і паставіў у гарадах сваіх намеснікаў. Відавочна імкненне Брачыслава не проста падарваць магутнасць суседняга княства, а пазбавіць яго палітычнай незалежнасці і поўнаасцю далучыць да Полацкага княства. У Ноўгарадзе Брачыслаў таксама пакінуў свайго намесніка і з вялікім палонам выступіў у Полацк. На рацэ Судоме палачан сустраў з войскам кіеўскі князь Яраслаў. Адбылася бітва, і перамог Яраслаў. Быў заключаны мір. Брачыслаў вызваліў Наўгародскае княства, а Яраслаў узамен перадаў яму гарады Віцебск і Усвяты — важныя цэнтры на гандлёвых шляхах.

Аднак «Сага...» маўчыць пра бітву. Паводле яе, варагі з Эймундам падпілывалі і захапілі ў палон Яраслававу жонку Інігерд. Таму Яраслаў, каб вызваліць яе, вымушаны быў пайсці на перамовы і ўступіць Віцебск і Усвяты. Звесткі «Сагі...» уяўляюцца нам больш праўдзівымі за

Мастак А. КРЫВЕНКА.

летапісных. Не трэба забываць, што кіеўскія летапісы маглі проста прыпісаць «перамогу» свайму князю. Падобнага роду фальсіфікацыі шмат у летапісах.

Паход Брачыслава прынёс свае важныя вынікі. Полацкая зямля даходзіла да вярхоўяў Заходняй Дзвіны і Дняпра, што дазволіла палачанам кантраляваць гэтыя ключавыя адрэзак вялікага гандлёвага шляху «з варагаў у грэкі», г. зн. з краін Скандынавіі ў Візантыю. Нельга адмаўляць сцвярджэнне сагі, што Яраслаў уступіў Брачыславу кіеўскі пасад. З летапісаў вядома, што Яраслаў нейкі час жыў у Ноўгарадзе і кіраваў Кіевам праз сваіх намеснікаў. Верагодна, на Русі ўсталываўся дуумвірат. Брачыслаў правіў у Кіеве. На гэта можа ўказаць яго згода быць з Яраславам «знадзін», а таксама наяўнасць у Кіеве «двара Брачыслаўля». Пэўна, нядоўга прасядзеў Брачыслаў у Кіеве і вярнуўся ў Полацк. Інтэрэсы Бацькаўшчыны былі вышэй за палітычныя амбіцыі і хвіліннае задавальненне самалюбства.

Пры Брачыславе Полацкая зямля афармляецца як самастойная, незалежная дзяржава. Магчыма, Брачыслаў пашырыў яе межы на паўночны захад. У гэтым кірунку знаходзім шэраг населеных пунктаў, якія носяць ягонае імя (а значыць, ён заснаваў іх). Перш за ўсё гэта горад Брачыслаўль (Браслаў), Браслаў (Абрэнскі раён у Латвіі), Браслаў за 20 км на поўнач ад Оршы.

І, што самае важнае, у час праўлення Брачыслава Полацкая зямля не спазнала варажых нашэсцяў — рэдкі перыяд у гісторыі старажытнай Беларусі. І за гэта Брачыслава можна назваць Вялікім, бо самая вялікая заслуга ўладара перад народам — захаванне міру і спакою на роднай зямлі.

Вітаўт ЧАРОПКА.

**МАКАЎЕ
НА КРЫНІЦЫ**

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Крынічка выглядае просценька — унізе два стаўкі, каплічка, наверх — крыж. Макавейская традыцыя ўсё роўна не забываецца: як і ў былыя часы, пілігрымы нясуць да вады кветкі, мёд і... моркву. Лічыцца, што морква, намочаная ў крыніцы або палітая вадою з яе, набывае гаючыя ўласцівасці. А бацвінне трэба сушыць і захоўваць як абярэг.

У мінулую нядзелю на Макавея людзі з Журавічаў, Хатоўні, Ільча, Доўска, Званца, Веці, Абдавіч, нават

ўрочышча — Чарніцова крыніца. Расказала, чаму яна так называлася:

— У гэтым балотным месцы жыў самотны манах, пра яго казалі: чорны. Манах быў краўцом, маліўся ў каплічцы. Калі каплічка правалілася, на яе месцы і ўтварылася крыніца.

Цяперашняя каплічка ў раўчуку — таксама старая, яе збудаваў дзед Серафіма Куксавой Іван Гон-

з Рагачова і Чачэрска, сабраліся каля гутнянскай крыніцы, абліваліся вадою, палуднавалі. Жыхарка пасёлка Ільч Серафіма Куксова — адна з захавальніц гэтага сакральнага месца, набожняя і міласэрная жанчына — у гэты дзень спякла мядовыя караваі і, як у былыя часы, раздавала іх наведвальнікам фэсту.

— Каб успаміналі гэтае свята і не забывалі традыцыю, — кажа Серафіма Мікалаеўна. — Так было і ў нашым дзяцінстве.

Захавальніца гутнянскай крыніцы нагадала старажытную назву гэтага

тараў. Баба Серафіма хоча, каб людзі не адварочваліся ад веры, бераглі сваю крыніцу, падрымлівалі парадак. Жыхары навакольных вёсак таксама не супраць збіраць грашовыя ахвяраванні для рамонту і ўпарадкавання суседскай плошчы. Яны вераць, што вернуцца тыя часы, калі на Чарніцовай крыніцы на Макаве зноў адродзіцца мядовы кірмаш.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.
anatol@vziazda.by
Яшчэ больш фота
глядзіце на сайце vziazda.by.

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
	ЛОТ 1
Наименование объекта, краткая характеристика	- изолированное помещение, инв. № 421/D-1731 (назначение – торговое помещение, наименование – магазин), площадью 69,9 кв.м, расположенное по адресу: г.п. Вороново, ул. Советская, 41-1. - капитальное строение, № 421/С-6473 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж), площадью 27,1 кв.м, расположенное по адресу: г.п. Вороново, ул. Советская, 41/1
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 421355100003000584 (назначение – для обслуживания продовольственного магазина № 5), площадью 0,0653 га, расположенное по адресу: г.п. Вороново, ул. Советская, 41 (право аренды, доля в праве – 1/2)
Начальная цена продажи	24 154,20 р. (двадцать четыре тысячи сто пятьдесят четыре рубля двадцать копеек) с учетом НДС
Сумма задатка	1207,71 р. (одна тысяча двести семь рублей семьдесят одна копейка)
Продавец	Вороновский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231391, Гродненская область, г.п. Вороново, ул. Калинина, 4, 8-01594-217-83
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 45-05-38, 41-98-32
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	100% предоплата
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка 153001739, УНП 500833225
Аукцион состоится 05 сентября 2016 г. в 14.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; **юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь** – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; **юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь** – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение 6 месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком; для представителя гражданина РБ, в том числе индивидуального предпринимателя – доверенности, оформленной в соответствии с законодательством. При подаче документов на участие в торгах граждане РБ, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане РБ, постоянно проживающие за пределами РБ, представители юр. лиц РБ, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. Имущество считается проданным лицу, которое предложило на торгах самую высокую цену. В случае если торги признаны несостоявшимися, предмет торгов продается единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (либо явившемуся для участия в них) при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%. Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол. **Победитель торгов (претендент на покупку) обязан:** в течение 5 дней со дня проведения торгов: возместить затраты на организацию и проведение торгов, затраты по оценке имущества, изготовлению документации, необходимой для проведения торгов; в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов подписать договор купли-продажи; оплатить предмет торгов и НДС в порядке и в сроки, установленные договором купли-продажи. Организатор торгов вправе отказать от проведения торгов не позднее чем за 5 дней до даты их проведения. Ознакомление с объектами осуществляется в рабочие дни с 8.30 до 17.00. Имущество, выставленное на торги, бывшее в употреблении. **Конт. тел. (0212) 42-61-62, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by.**

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона представляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 16.06.2016 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница) Последний день приема заявлений – 30 августа 2016 г. до 15.00

Телефон для справок: 45-05-38 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

Дополнительная информация <http://grodnoinfo.by/>

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор торгов: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, (0212) 42-61-62

Продавец: ОАО «Витебский комбинат шелковых тканей», 210002, г. Витебск, ул. М. Горького, 62, (029) 896-47-55, (029) 714-50-17, alex-68.06@mail.ru

Наименование объекта, нач. цена (с учетом/до деноминации)

Лот №1. Грузовой фургон тентованный MAZ 5336 A5-321, рег. знак AVB019-2, 2009 г. в., цвет белый. Нач. цена: 5670/56 700 000 бел. руб. без НДС.

Лот №2. Прицеп тентованный MAZ 837810-014, рег. знак 2449 AA-2, 2009 г. в., цвет светло-серый. Нач. цена: 1 980/19 800 000 бел. руб. без НДС.

Лот №3. Капитальное строение с инв. №200/С-82204, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Максима Горького, д. 66, корп. 1, площадью 380,7 кв.м, наименование: здание компрессорной, назначение: здание специализированное энергетик; дорога на промплощадке площадью 95 кв.м. инв. №21007; забор кирпичный на кирпичных столбах протяженностью 140 м п., высотой 3,3 м с воротами металлическими автомобильными дл. 6 м, инв. №12038; мостовой кран 5 т., инв. №142263-1. Имущество расположено на зем. участке с кадастровым №24010000003004246 площадью 0,3481 га. Нач. цена: 61 410/614 100 000 бел. руб. без НДС.

Лот №4. Капитальное строение с инв. №200/С-82203, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Максима Горького, д. 66, площадью 813,8 кв.м, наименование: здание водохимического, назначение: здание специализированное иного назначения. Имущество расположено на зем. участке с кадастровым №24010000003004246 площадью 0,3481 га. Нач. цена: 114 000/1 140 000 000 бел. руб. без НДС.

Лот №5. Котел КПЗ СМ-60, инв. №144862, 1991 г. в. Нач. цена: 806/8 060 000 бел. руб. без НДС.

Лот №6. Машина МПУ-700 (посудомоечная), инв. №144863, 1991 г. в. Нач. цена: 1267,50/12 675 000 бел. руб. без НДС.

Лот №7. Машина протирочная МП-1000, инв. №144886, 1993 г. в. Нач. цена: 572/5 720 000 бел. руб. без НДС.

Лот №8. Устройств варочное (общепит.) марки УЗВ 60.000.000РЭ, инв. №144871, 1991 г. в. Нач. цена: 273/2 730 000 бел. руб. без НДС.

Лот №9. Увлажнитель воздуха АГ-1, инв. №145019, 2010г. в. Нач. цена: 201,50/2 015 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№10-11. Воздухоохороник 4 м куб., 2013 г. в. Нач. цена за 1 лот: 390/3 900 000 бел. руб. без НДС.

Лот №12. Воздухоохороник 4 м куб., инв. №144868, 1992 г. в. Нач. цена: 390/3 900 000 бел. руб. без НДС.

Лот №13. Машина сновальная Текстима 4125, инв. №143000, 1967 г. в. Нач. цена: 2275/22 750 000 бел. руб. без НДС.

Лот №14. Молот кованый пневматической марки МБ-412, инв. №141220, 1966 г. в. Нач. цена: 1033,50/10 335 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№15-19. Станок ткацкий СТБ-2-180-КНШЛ, инв. №143667, 1984 г. в. Нач. цена за 1 лот: 533/5 330 000 бел. руб. без НДС.

Лот №20. Станок сверлильный инв. №144749, 1993 г. в. Нач. цена: 585/5 850 000 бел. руб. без НДС.

Лот №21. Станок вертикально-сверлильный марки 2Н125Л, инв. №143048, 1976 г. в. Нач. цена: 494/4 940 000 бел. руб. без НДС.

Лот №22. Станок зубофрезерный марки 5310, инв. №141196, 1964 г. в. Нач. цена: 1391/13 910 000 бел. руб. без НДС.

Лот №23. Станок круглошлифовальный Ц-5, инв. №141200, 1964 г. в. Нач. цена: 351/3 510 000 бел. руб. без НДС.

Лот №24. Станок круглошлифовальный марки ЗА151, инв. №141219, 1967 г. в. Нач. цена: 1508/15 080 000 бел. руб. без НДС.

Лот №25. Станок обдирочно-шлифовальный марки ТШ 2, инв. №141663, 1968 г. в. Нач. цена: 565,50/5 655 000 бел. руб. без НДС.

Лот №26. Станок отрезной – ножовочный марки 8Б72 инв. №142468, 1972 г. в. Нач. цена: 494/4 940 000 бел. руб. без НДС.

Лот №27. Станок плоско-шлифовальный марки ЗД711ВФ11, инв. №144334, 1991 г. в. Нач. цена: 18590/185 900 000 бел. руб. без НДС.

Лот №28. Станок рейсмусовый СР-8 марки СР-8, инв. №143359, 1978 г. в. Нач. цена: 2847/28 470 000 бел. руб. без НДС.

Лот №29. Станок токарный марки 1К62, инв. №143669, 1984 г. в. Нач. цена: 1449,50/14 495 000 бел. руб. без НДС.

Лот №30. Станок токарный по дереву марки ТБ200, инв. №141194, 1964 г. в. Нач. цена: 312/3 120 000 бел. руб. без НДС.

Лот №31. Станок универсальный заточный ЗВ642, инв. №141161, 1964 г. в. Нач. цена: 851,50/8 515 000 бел. руб. без НДС.

Лот №32. Станок деревообрабатывающий УС-2М, инв. №141199, 1965 г. в. Нач. цена: 539,50/5 395 000 бел. руб. без НДС.

Лот №33. Таль электрическая 0,5 т марки CD 0,5 т, в/л 6 м, инв. №144881, 2013 г. в. Нач. цена: 546/5 460 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№34-35. Трансформатор силовой марки ТМЗ1000, 1967 г. в. Нач. цена за 1 лот: 24 960 000/2496,00 бел. руб. без НДС.

Лоты №№36-37. Емкость стальная 2,5 м куб., 1987 г. в. Нач. цена за 1 лот: 117/1 170 000 бел. руб. без НДС.

Повторные торги состоятся **02.09.2016 в 15.00** по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и подачи заявлений на участие в торгах: **с 16.08.2016 в 8.30 по 01.09.2016 до 17.30**. Задаток составляет 10% от нач. цены лота и перечисляется на р/с: №3012411521014 (бел. руб.), №3012411521812 (RUB), №3012411521519 (USD), №3012411521522 (EUR) в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Витебской обл., МФО 739, УНН 300082525. Получатель платежа: ОАО «Витебский комбинат шелковых тканей». Шаг аукциона устанавливается в сумме 5% от нач. цены лота. Объекты находятся по адресу: г. Витебск, ул. М. Горького, 62. Ранее опубликованное извещение: газета «Звезда» 12.07.2016. Условия: оплата НДС сверх цены продажи имущества, комиссия по конвертации и переводу валюты, демонтаж оборудования осуществляется за счет покупателя.

Продавец: ОАО «Витебский винодельческий завод», 210001, г. Витебск, ул. Покровская, 7, (033)611-49-07.

Лот №1. Грузовой фургон GAZ 5312 (BE 7150), 1990 г. в. Нач. цена: 1 036/10 360 000 бел. руб. без НДС.

Лот №2. Грузовой фургон GAZ-3307 (AE 4472-2), 1991 г. в. Нач. цена: 980/9 800 000 бел. руб. без НДС.

Лот №3. Грузовой седельный тягач MAZ 54323 (AI 2301-2), 1997 г. в. Нач. цена: 2 800/28 000 000 бел. руб. без НДС.

Лот №4. Полуприцеп бортовой MAZ 9380 (2436ВМ), 1990 г. в. Нач. цена: 791/7 910 000 бел. руб. без НДС.

Лот №5. Автопогрузчик 409-12-07 грузоподъемностью 1т, 1988 г. в. Нач. цена: 1 617/16 170 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№6-13. Сборник стальной эмалированный вертикальный, марка СЭН 50-31-В0-02. Нач. цена за 1 лот: 11 277/112 770 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№14-31. Емкость ж4 АВЛ-50000 открытый, марка АВЛ - 50 куб. Нач. цена за 1 лот: 9 121/91 210 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№32-36. Резервуар горизонтальный алюминиевый, марка РГА-16. Нач. цена за 1 лот: 1 540/15 400 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№37-51. Резервуар горизонтальный стальной, марка РГС-16. Нач. цена за 1 лот: 1 631/16 310 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№52-69. Емкость пищевая, марка РГС-16. Нач. цена за 1 лот: 1 631/16 310 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№70-113. Емкость пищевая, марка РГА-16. Нач. цена: 1 540/15 400 000 бел. руб. без НДС.

Лот №114. Система измерительная Алко-1-5. Нач. цена: 2 282/22 820 000 бел. руб. без НДС.

Лот №115. Мерник металлический технический 250 дал. Нач. цена: 2184/21 840 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№116-117. Котел паровой Е1-0,9 рз. Нач. цена за 1 лот: 6 713/67 130 000 бел. руб. без НДС.

Лот №118. Установка для водоумягчения. Нач. цена: 1 596/15 960 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№119-121. Резервуар РВС-50. Нач. цена за 1 лот: 4 018/40 180 000 бел. руб. без НДС.

Лот №№122-124. Мерник цилиндрический 75 дал. Нач. цена за 1 лот: 1 372/13 720 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№125-126. Мерник металлический технический 250 дал. Нач. цена за 1 лот: 2 184/21 840 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№127-128. Мерник металлический технический 1000 дал. Нач. цена за 1 лот: 6 237/62 370 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №№129-130. Мерник цилиндрический 75 дал. Нач. цена за 1 лот: 1372/13 720 000 бел. руб. без НДС.

Лоты №131, №133. Транспортёр пластинчатый. Нач. цена за 1 лот: 1 967/19 670 000 бел. руб. без НДС.

Лот №132. Этикировочная машина PROGRESS. Нач. цена: 11 921/119 210 000 бел. руб. без НДС.

Лот №134. Бракеажный автомат в6-виа-ухл. Нач. цена: 4074/40 740 000 бел. руб. без НДС.

Лот №135. Ротационно-уклорочный автомат. Нач. цена: 12 607/126 070 000 бел. руб. без НДС.

Лот №136. Машина фасовочная для пищевых жидкостей. Нач. цена: 7 049/70 490 000 бел. руб. без НДС.

Лот №137. Машина бутылкомоечная Б3-АММ-6. Нач. цена: 15 652/156 520 000 бел. руб. без НДС.

Лот №138. Машина смесительная. Нач. цена: 4 291/42 910 000 бел. руб. без НДС.

Лот №139. МБУ муссон-2. Нач. цена: 4291/42 910 000 бел. руб. без НДС.

Лот №140. Автомат упаковочный многоручевой «Дельта». Нач. цена: 2 422/24 220 000 бел. руб. без НДС.

Лот №141. Станок цelloфанирующий PA-500. Нач. цена: 1337/13 370 000 бел. руб. без НДС.

Лот №142. Мерник цилиндрический 75 дал. Нач. цена: 1372/13 720 000 бел. руб. без НДС.

Извещение о проведении аукциона по продаже имущества ОАО «БПХО» с понижением начальной цены продажи на 20 процентов

№ л/п	Наименование лота	Местонахождение	Начальная цена продажи, с учетом НДС, руб., коп.	Задаток 20%, руб., коп.
1.	Лот № 5 – капитальные строения:			
1.1	склад хлопка открытый с разгрузочной площадкой с инвентарным номером 110/С-102617, площадью 3253,0 кв.м	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7/5, на земельном участке с кадастровым номером 141000000006002576, площадью 0,3254 га	109 391,04	21 878,21
1.2	железнодорожный путь № 4 с инвентарным номером 110/С-102752, протяженностью 137,8 м	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 14100000000600271, площадью 0,0472 га	19 537,25	3 907,45
1.3	железнодорожный путь № 5 с инвентарным номером 110/С-102854, протяженностью 200,3 м	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, на земельном участке с кадастровым номером 141000000006002619, площадью 0,0560 га	28 130,59	5 626,12
Итого:			157 058,88	31 411,78

Аукцион состоится **16 сентября 2016 в 14.00 по адресу: 225410, г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, каб. 503, 5 этаж.**

Организатор аукциона: открытое акционерное общество «Барановичское производственное хлопчатобумажное объединение» (ОАО «БПХО»), г. Барановичи, ул. Фабричная, 7.

Прием заявлений и документов на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: г. Барановичи, ул. Фабричная, 7, каб. 602. Последний день подачи заявлений на участие в аукционе – **12.09.2016.**

Задаток вносится до подачи заявления на участие в аукционе на р/с 3012605450052 в отделении ОАО «АСБ Беларусбанк», код 150501245, получатель платежа – ОАО «БПХО», УНП 200166488.

Шаг торгов – 5 процентов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 10 рабочих дней со дня подписания (утверждения) протокола о проведении аукциона. Сроки оплаты за предмет аукциона устанавливаются при заключении договора купли-продажи с продавцом.

Победитель (единственный участник) аукциона в течение 3 рабочих дней после дня проведения аукциона (утверждения протокола) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона в соответствии с Соглашением.

Дополнительную информацию можно получить у организатора аукциона: (80163): 47-63-80; 47-64-93.

Извещение о проведении открытых аукционов по продаже земельных участков в частную собственность

Организатор аукционов: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, дом 5, тел. (0212) 42-61-62

Кадастровый номер, площадь, адрес, функциональное назначение земельного участка.

Лот №1. Земельный участок с кадастровым №225882000401000206, площадью 0,1480 га по адресу: Витебская обл., Шумилинский р-н, Светловельский с/с, аг. Башни, ул. Набережная, 2 для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Ограничения, инженерные коммуникации и сооружения: водоохранная зона рек и водоемов (озеро Будовесть), охранные зоны электрических сетей напряжением до 1000В, связи и радиодификации, газораспределительной системы. Нач. цена (с учетом/до деноминации): 1 540,49/15 404 900 бел. руб. Задаток (с учетом/до деноминации): 154,05/1 540 500 бел. руб.

Дата, время и место проведения аукциона: 16.09.2016 в 14.15 по адресу: Витебская обл., г.п. Шумилино, ул. Короткина, 10, каб. 226 в Шумилинском райисполкоме. **Срок внесения задатков и приема документов:** с 16.08.2016 в 8.30 по 15.09.2016 в 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга» в рабочие дни с 8.30 до 17.30. **Условия аукциона:** получить разрешение на проведение проектно-изыскательских работ и разработать проект на строительство жилого дома в срок, не превышающий двух лет. **Реквизиты для внесения задатка:** р/с 3600331075013 в ЦЕУ №225 г.п. Шумилино, ф-л №200 ВОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300988882, код платежа 04901, получатель платежа: Светловельский сельисполком

Кадастровый номер, площадь, адрес, функциональное назначение земельного участка

Лот №1. Земельный участок с кадастровым №220882025101000037, площадью 0,24

ОАО «Белагропромбанк» сообщает, что с 18 сентября 2016 года по договорам срочного безотзывного банковского вклада (депозита) «Стандарт» в белорусских рублях с переменной процентной ставкой, заключенным в период с 13.11.2015 по 02.05.2016 года, размер процентной ставки составит: 95 дней – 20%, 370 – 22,5% годовых, 185 дней – 23%, 370 – 24% годовых; по договорам, заключенным в период с 03.05.2016 по 28.06.2016 года, размер процентной ставки составит: 95 дней – 19% годовых, 185 дней – 20%, 370 – 22,5% годовых, по договорам, заключенным в период с 29.06.2016 по 31.07.2016 года, размер процентной ставки составит: 95 дней – 19% годовых, 185 дней – 20%, 370 – 22,5% годовых.

www.belapb.by
ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 26 мая 2014 года, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

С 17 августа 2016 года на основании постановления Правления Национального банка Республики Беларусь от 03.08.2016 № 427 ставка рефинансирования Национального банка Республики Беларусь устанавливается в размере 18,0 процентов годовых. В соответствии с условиями договоров ОАО «Белагропромбанк» сообщает об уменьшении процентных ставок по договорам банковского вклада «Универсальный», заключенным в период с 02.08.2004 по 05.03.2006 и «Сберегательный», заключенным в период с 25.10.2004 по 05.03.2006 на 2 процентных пункта с 18.09.2016.

www.belapb.by
ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 26 мая 2014 года, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

Центр
Промышленной
Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец: ОАО «Белбакаля», г. Минск, ул. Промышленная, 15

ЛОТ № 1				
Инвентарный номер	Наименование	Назначение	Общая площадь	Адрес
100/С-6505	Трансформаторная	Здание специализированное энергетики	56,3 кв.м	г. Брест, ул. Красногвардейская, д. 129

Сведения о земельном участке: площадь 0,0103 га, кадастровый номер: 14010000001020133, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования

Начальная цена Лота № 1 с НДС 20% – 32 977,89 BYN (329 778 864 BYR)

ЛОТ № 2				
Инвентарный номер	Наименование	Назначение	Общая площадь	Адрес
350/D-218110	Помещение № 1	Помещение неустановленного назначения	189,1 кв.м	г. Гомель, ул. Проезжая, 3-1
350/D-218169	Помещение № 2	Помещение неустановленного назначения	186,2 кв.м	г. Гомель, ул. Проезжая, 3-2
350/D-218209	Помещение № 3	Помещение неустановленного назначения	189,8 кв.м	г. Гомель, ул. Проезжая, 3-3
350/D-218229	Помещение № 4	Помещение неустановленного назначения	192,6 кв.м	г. Гомель, ул. Проезжая, 3-4

Сведения о земельном участке: площадь 0,1307 га, кадастровый номер 340100000002004928, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования

Начальная цена Лота № 2 с НДС 20% – 136 920,84 BYN (1 369 208 448 BYR)

ЛОТ № 3				
Инвентарный номер	Наименование	Назначение	Общая площадь	Адрес
350/С-154527	Компрессорная	Здание неустановленного назначения	48 кв.м	г. Гомель, пер. Строителей, 3
350/С-154547	Наклонная галерея	Здание неустановленного назначения	156 кв.м	
350/С-154548	Растворобетонный узел	Здание неустановленного назначения	359 кв.м	

Сведения о земельном участке: площадь 0,4566 га, кадастровый номер 340100000002001898, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования

Начальная цена Лота № 3 с НДС 20% – 176 995,24 BYN (1 769 952 384 BYR)

ЛОТ № 4				
Инвентарный номер	Наименование	Назначение	Общая площадь	Адрес
240/С-39076	Здание бытового помещения	Здание неустановленного назначения	354,8 кв.м	Витебская обл., Оршанский р-н, г. Орша, ул. Марата, 101 А
240/С-39075	Здание растворобетонного узла	Здание неустановленного назначения	169,3 кв.м	
240/С-39074	Здание теплого пункта	Здание неустановленного назначения	79,3 кв.м	
240/С-39073	Здание гаража	Здание специализированное автомобильного транспорта	159,3 кв.м	
240/С-41297	Водопроводная сеть	Сооружение специализированное водохозяйственного назначения	-	
240/С-41296	Канализационная сеть	Сооружение специализированное водохозяйственного назначения	-	

Обременения: частичная аренда. В состав имущества входят: ограждение территории, дорога, инженерные сети электроснабжения

Сведения о земельном участке: площадь 0,5112 га, кадастровый номер 242400000001000460, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования

Начальная цена Лота № 4 с НДС 20% – 147 878,69 BYN (1 478 786 868 BYR)

Задаток 10% от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 20 (двадцать) рабочих дней после проведения аукциона

Начальные цены снижены на 10%. Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 05.07.2016

Условие оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона (Лот), такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также порядок оплаты победителем аукциона (либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) вознаграждения и фактических затрат на организацию и проведение аукциона оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Дата, место и время проведения аукциона: 06.09.2016 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Дата, место и время окончания приема документов: 05.09.2016 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактная информация: Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by.

ТАБЛИЦА ПРОЦЕНТНЫХ СТАВОК ПО СРОЧНОМУ БАНКОВСКОМУ ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ) ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК» с 18 сентября 2016 года

Сумма депозита, ед. валюты	Вклады (депозиты) с плавающими процентными ставками							Вклады (депозиты) с фиксированными процентными ставками					
	% годовых							% годовых					
	Срок, дни							Срок, дни					
	100	200	300	500	1 000	2 000	3 000	100	200	300	500	1 000	2 000
Белорусские рубли *													
1 – 100 (1-1 000 000 до 01.07.2016)	21,50	22,50	22,80	24,00	24,30	24,60	24,90	9,00	9,50	10,00	10,50	11,00	11,50
101 – 1 000 (1 000 001 – 10 000 000 до 01.07.2016)	21,60	22,60	22,90	24,10	24,40	24,70	25,00	9,25	9,75	10,25	10,75	11,25	11,75
1 001 и более (10 000 001 и более до 01.07.2016)	21,70	22,70	23,00	24,20	24,50	24,80	25,10	9,50	10,00	10,50	11,00	11,50	12,00
Доллары США *													
1 – 500	4,00	4,10	4,40	4,70	5,00	5,25	5,40	3,00	3,80	4,40	4,80	5,20	5,60
501 – 5 000	4,00	4,20	4,50	4,80	5,10	5,30	5,45	3,30	4,00	4,60	5,00	5,40	5,80
5 001 и более	4,00	4,30	4,60	4,90	5,20	5,35	5,50	3,60	4,20	4,80	5,20	5,60	6,00
Евро *													
1 – 500	4,00	4,10	4,40	4,70	5,00	5,25	5,40	3,00	3,80	4,40	4,80	5,20	5,60
501 – 5 000	4,00	4,20	4,50	4,80	5,10	5,30	5,45	3,30	4,00	4,60	5,00	5,40	5,80
5 001 и более	4,00	4,30	4,60	4,90	5,20	5,35	5,50	3,60	4,20	4,80	5,20	5,60	6,00
Российские рубли *													
1 – 15 000	6,30	6,60	6,90	7,10	7,60	7,90	8,20	4,50	5,30	5,90	6,30	6,70	7,10
15 001 – 150 000	6,40	6,70	6,95	7,20	7,70	7,95	8,30	4,80	5,50	6,10	6,50	6,90	7,30
150 001 и более	6,50	6,80	7,00	7,50	7,80	8,00	8,50	5,10	5,70	6,30	6,70	7,10	7,50
Белорусские рубли **													
1 – 100 (1-1 000 000 до 01.07.2016)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50						
101 – 1 000 (1 000 001 – 10 000 000 до 01.07.2016)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50						
1 001 и более (10 000 001 и более до 01.07.2016)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50						
Доллары США, евро, российские рубли **													
1 – 500	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10						
501 – 5 000	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10						
5 001 и более	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10						

Настоящие ставки применяются: * для договоров срочного банковского вклада (депозита) с плавающими процентными ставками, заключенных до 01.09.2013, за исключением случаев автоматического увеличения срока их хранения в соответствии с пунктом 3.6 Условий срочного банковского вклада (депозита) ОАО «Белагропромбанк» (с плавающей процентной ставкой), утвержденных решением Кредитного комитета ОАО «Белагропромбанк» от 16.02.2006, протокол № 21 (далее – Условия); ** для договоров срочного банковского вклада (депозита) с плавающими процентными ставками, заключенных до 01.09.2013, в случаях автоматического увеличения срока их хранения в соответствии с пунктом 3.6 Условий.

ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136

время работы Контакт-центра Банка 8.00 - 20.00 - рабочие дни 8.00 - 18.00 - выходные и праздничные дни Звонок со стационарного телефона, с мобильного телефона (life :), velcom, MTC - по тарифам операторов связи. Консультации оказываются бесплатно.

ОАО «Белагропромбанк», УНП 100693551.

ТАБЛИЦА ПРОЦЕНТНЫХ СТАВОК ПО СРОЧНОМУ БАНКОВСКОМУ ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ) «СИСТЕМА СБЕРЕЖЕНИЙ ЛИНИЯ РОСТА 2.0» с 18 сентября 2016 года

Сумма депозита, ед. валюты	% годовых			
	Сроки			
	до 6 месяцев 90 – 180 дней	от 6 месяцев до 1 года 181 – 370 дней	от 1 года до 2 лет 371 – 740 дней	от 2 до 5 лет 741 – 2000 дней
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в белорусских рублях, заключенных до 17.06.2015 года *				
1–1 000 (1-10 000 000 до 01.07.2016)	22,0	23,0	24,0	24,3
1 001–5 000 (10 000 001-50 000 000 до 01.07.2016)	22,1	23,1	24,1	24,4
5 001 и более (50 000 001 и более до 01.07.2016)	22,2	23,2	24,2	24,5
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в белорусских рублях, заключенных с 17.06.2015 года до 01.04.2016 *				
1–1 000 (1-10 000 000 до 01.07.2016)	24,0	24,3	24,5	24,8
1 001–5 000 (10 000 001-50 000 000 до 01.07.2016)	24,1	24,4	24,6	24,9
5 001 и более (50 000 001 и более до 01.07.2016)	24,2	24,5	24,7	25,0
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в белорусских рублях**				
1–1 000 (1-10 000 000 до 01.07.2016)	0,5	0,5	0,5	0,5
1 001–5 000 (10 000 001-50 000 000 до 01.07.2016)	0,5	0,5	0,5	0,5
5 001 и более (50 000 001 и более до 01.07.2016)	0,5	0,5	0,5	0,5
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в долларах США и евро, заключенных до 25.11.2015*				
1 – 500	3,5	4,0	5,1	5,5
501 – 5 000	3,7	4,5	5,3	5,5
5 001 и более	3,9	5,0	5,5	5,5
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в долларах США и евро, заключенных с 25.11.2015 до 01.04.2016*				
1 – 500	3,3	3,5	3,8	4,0
501 – 5 000	3,4	3,6	3,9	4,0
5 001 и более	3,5	3,7	4,0	4,0
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0 в российских рублях, заключенных до 01.04.2016*				
1 – 15 000	8,4	8,8	12,0	13,0
15 001 – 150 000	8,5	8,9	12,5	13,0
150 001 и более	8,6	9,0	13,0	13,0
Для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в долларах США, евро и российских рублях**				
1 – 15 000	0,1	0,1	0,1	0,1
15 001 – 150 000	0,1	0,1	0,1	0,1
150 001 и более	0,1	0,1	0,1	0,1

Настоящие ставки применяются: * для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» за исключением случаев автоматического увеличения срока их хранения в соответствии с пунктом 3.7 Условий договора срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» (далее – Условия); ** для договоров срочного банковского вклада (депозита) «Система сбережений Линия роста 2.0» в случаях автоматического увеличения срока их хранения в соответствии с пунктом 3.7 Условий.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 26 мая 2014 года, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

www.belapb.by
ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136

Уважаемые акционеры
ОАО «Стройтрест № 1»!

Решением внеочередного общего собрания акционеров от 08 августа 2016 года были установлены:

- размер начисленных дивидендов за первое полугодие 2015 года на одну акцию;
- период выплаты дивидендов: до 22 сентября 2016 года;
- следующий порядок выплаты дивидендов:
- на долю собственности г. Минска – путем перечисления на расчетный счет финотдела администрации Первомайского района;
- акционерам-физическим лицам – через депозитарий ООО «Совмедиа» почтовыми переводами.

УНП 100288960

СПАС — ЛЕТА ШАСЬ!

Складу Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

Па гарызанталі: 1. «Была б у Мішкі барада, \To цёк бы ... па барадзе». З верша «Мядзведзь на пасецы» В.Гардзэя (19 жніўня пісьменніку спаўняецца 70 год). 3. ..., Макавей, Мядовік; адна з назваў першага Спаса (14 жніўня), які лічыўся святам мака і мёду. 9. Тое, што вырашчана, ураджай. 10. Белы снег, ды не смачны; чорны ..., ды ўсе ядуць (прык.). 11. Паверхня вада-

ёма. 12. Спас — ... шась! (прык.). 14. Дзе ... — там рада, дзе трое — там здрада (прык.). 18. Гушкалка, калыханка. 19. Вулей у выдзёубанай калодзе. 20. Жаночае паліто. 21. Адтуліна ў вулі для вылету пчол. 23. Майстар сваёй справы. 24. Канечная частка чаго-небудзь. 30. «Калі хочаш доўга жыць і зберагчы ..., абавязкова еш мёд». Авіцэна, урач Сярэднявечча. 32. Сноп адборнай

саломы, якая ідзе на стрэхі. 33. «Недзе камар ціха струны наладжвае, \... падала свой пчала, пралятаючы». З верша М.Танка «Канцэрт у сене». 34. ... або амулет; некалі ў якасці ... выкарыстоўвалі мак: ім абсыпалі магілы, клалі ў чаравік нявесце. 35. ... на двары без пары таўкуць мак (скарагаворка).

Па вертыкалі: 1. Пчаліная самка, якая выводзіць

патомства. 2. Прылада для акурвання пчол дымам. 4. Адкос берага ракі. 5. «Ой, ой, жонка мая, няхай будзе ... твая!\Няхай так, ці не так, няхай з грэчкі будзе мак!» З беларускай народнай песні «Пасеяў дзед грэчку». 6. Няправільнасць у дзеяннях, думках. 7. За пчолкаю — у мёд, за жукам — у ... (прык.). 8. «Ліпень — з мёдам, \З пшаніцаю — ...» З верша П.Панчанкі «Родная мова». 13. Кніга, у якой сабраны малітвы для адпраўлення трэб. 15. Ігрок, які абараняе вароты ў спартыўных гульнях. 16. Рады Якаў, што ... з макам (прык.). 17. Гарадскі пасёлак, чыгуначная станцыя ў Шумілінскім раёне. 20. Тое, што і медуница; расліна з дробнымі пахучымі кветкамі. 22. Адвага або мёд п'е, або ... трэ (прык.). 25. Пагроза ферзю ў шахматах. 26. Сад без пчолаў, што ... без вокан (прык.). 27. Ад першага Спаса — халодныя ... (прык.). 28. Эпізод у п'есе, рамане. 29. Лепей ... з вадю, чым пірог і мёд з бядою (прык.). 31. Прадукт творчай працы.

Праверце, калі ласка, адказы!
Па гарызанталі: 1. Матка. 2. Дымар. 4. Абыр'я. 5. Волна. 6. Памылка. 7. Ной. 8. Жнін. 9. Мёд. 10. Мядзведзь. 11. Мядзведзь. 12. Мёд. 13. Мядзведзь. 14. Мядзведзь. 15. Вара. 16. Пчолка. 17. Обал. 18. Калыханка. 19. Пчолка. 20. Мядзведзь. 21. Мядзведзь. 22. Калыханка. 23. Калыханка. 24. Край. 25. Мядзведзь. 26. Калыханка. 27. Калыханка. 28. Мядзведзь. 29. Мядзведзь. 30. Мядзведзь. 31. Мядзведзь. 32. Калыханка. 33. Мядзведзь. 34. Абыр'я. 35. Мядзведзь.
Па вертыкалі: 1. Матка. 2. Дымар. 4. Абыр'я. 5. Волна. 6. Памылка. 7. Ной. 8. Жнін. 9. Мёд. 10. Мядзведзь. 11. Мядзведзь. 12. Мёд. 13. Мядзведзь. 14. Мядзведзь. 15. Вара. 16. Пчолка. 17. Обал. 18. Калыханка. 19. Пчолка. 20. Мядзведзь. 21. Мядзведзь. 22. Калыханка. 23. Калыханка. 24. Край. 25. Мядзведзь. 26. Калыханка. 27. Калыханка. 28. Мядзведзь. 29. Мядзведзь. 30. Мядзведзь. 31. Мядзведзь. 32. Калыханка. 33. Мядзведзь. 34. Абыр'я. 35. Мядзведзь.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.50	20.36	14.46
Віцебск	5.36	20.30	14.54
Магілёў	5.40	20.26	14.46
Гомель	5.41	20.18	14.37
Гродна	6.06	20.51	14.45
Брэст	6.11	20.47	14.36

Месяц

Першая квадра 10.08—17.08.
Месяц у сусор'і Вадалея.

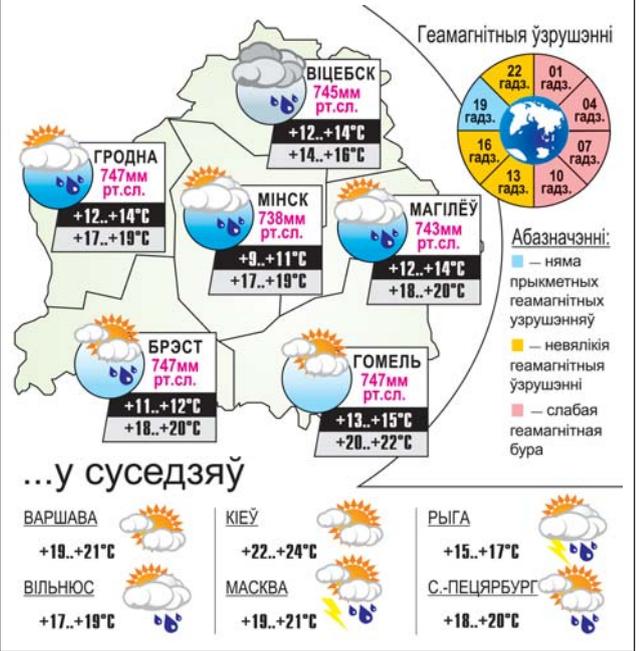
Імяніны

Пр. Антона, Ісака, Кузьмы, К. Элеаноры, Сцяпана, Яўхіма.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Адзіная і непаўторная наша **Зінаіда Дрыла!**
 З прыгожай датай ад душы віншуем!
 Любім, цэнім, паважаем і шануем.
 Светлай радасці і міласці нябёс!
 Хай анёл ахоўвае твой лёс.
Твая вялікая сям'я.

УСМІХНЕМСЯ

— Давай прыгатуем што-небудзь дыетычнае, але смачнае?
 — Напрыклад, парэжам кавун?
Савет ад цёткі Кіры: «Калі не адпускаць мужа піць піва з мужыкамі, то ён пачне піць шампанскае з жанчынамі!».

Агарод — гэта тры ў адным: саларый, фітнес, трэнажорная зала.
 — Хлопчык, дай на веласіпедзе праехацца, я толькі адзін кружок.
 — Добра, а як вас завуць?
 — Фёдар Конюхаў-а-а-аа-ў...

Даты Падзеі Людзі

16 ЖНІЎНЯ

1806 год — згодна з расэннем Аляксандра I ваенная калегія выдала ўказ аб фарміраванні ў горадзе Мінскага мушкетёрскага палка. Складаўся ён з трох батальёнаў. У 1811 годзе быў перайменаваны ў Мінскі пяхотны полк, з 1909 года атрымаў статус 54-га Мінскага пяхотнага Яго Вялікасці цара Балгарскага палка. Яркія старонкі ў гісторыі Мінскага мушкетёрскага палка — вайна 1812 года, Каўказская вайна, гераічная абарона Севастопалю падчас Крымскай вайны, вызваленне Балгарыі ад турэцкага прыгнёту, Руска-японская вайна 1904 — 1905 гг. За доблесць полк адзначаны Георгіеўскім сцягам.

1911 год — 105 гадоў таму нарадзіўся (Жабінкаўскі раён) Андрэй Аляксеевіч Трафімук, савецкі геолог, акадэмік АН СССР (1958), Герой Сацыялістычнай Працы (1944). З 1953 года працаваў ва Усесаюзным нафтагазавым НДІ (з 1955 года — дырэктар). З 1957 года — дырэктар Інстытута геа-

логіі і геафізікі Сібірскага аддзялення АН СССР, з 1963-га — член прэзідыума АН СССР. Аўтар больш за 1100 навуковых прац па праблемах фарміравання радовішчаў нафты і газу, павышэння эфектыўнасці пошуку нафты і газаздабычы. Зрабіў значны ўнёсак у падрыхтоўку навуковых кадраў геалагаў-нафтавікоў. Вучоны цікавіўся геалогіяй Беларусі, асабліва становішчам нафтавай геалогіі і нафтаздабываючай прамысловасці. Неаднаразова наведваў Беларусь, кансультаваў многіх вучоных, удзельнічаў у экспедыцыях, прысвечаных разведцы нафты на тэрыторыі Беларусі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1946, 1950), Дзяржаўнай прэміі Расійскай Федэрацыі (1994). Памёр у 1999 годзе.

1941 год — выдадзены Загад Стаўкі Вярхоўнага Галоўнакамандавання «Аб адказнасці ваеннаслужачых за здану ў палон і пакіданне ворагу зброі», згодна з якім усе савецкія вайскоўцы, якія здаліся ў палон на ўласнай волі, а таксама тыя, хто быў захоплены пры абставінах, якія ад іх не залежалі, аб'яўляліся здраднікамі Радзімы. На падставе гэтага загаду былі распачатыя крымінальныя справы супраць трапіўшых у палон генералаў Уладзіміра Качалава, Паўла Панядзеліна і Мікалая Кірыла-

ва, якіх абвінавачалі ў здрадзе Радзіме. Усе яны завочна былі прысуджаны да расстрэлу. Разам з тым, знаходзячыся ў палоне, гэтыя генералы трымаліся мужна і патрыятычна. Іх волю не зламалі ні здэкі, ні аб'яцанкі фашыстаў. Пасля вайны яны былі вызваленыя заходнімі саюзнікамі і добраахвотна вярнуліся на Радзіму, дзе амаль адразу былі арыштаваныя. У 1950 годзе на падставе таго ж загаду №270 яны былі зноў асуджаныя і расстраляныя. Толькі пасля смерці Сталіна бязвінна пакараных генералаў пасмяротна рэабілітавалі.

1961 год — нарадзіўся Раман Матульскі, педагог, доктар педагогічных навук, прафесар. З 1998 года — дэкан у Беларускім універсітэце культуры і мастацтваў, з 2003-га — дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Аўтар прац «Бібліятэчная справа ў краінах Цэнтральнай і Заходняй Еўропы: арганізацыйна-функцыянальны аспект», «Бібліятэка як сацыяльны інстытут», «Агульнае бібліятэказнаўства».

Было сказана

Максім ТАНК, народны паэт Беларусі:
 «Добры чарпак з рэшата, Ды толькі з яго не піцце!»

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
 РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).
 Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
 НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
 ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пismaў — 284 44 04, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, бухгалтэры: 287 18 81.
 Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>
 e-mail: info@zviazda.by,
 (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
 РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень.
 Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3259. Нумар падпісаны ў 19.30
 15 жніўня 2016 года.

М	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
П	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12